नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

सुर्खेत

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

नवौं संस्करण

(२०७८, आषाढ)

प्रथम पटक प्रकाशन मिति	:	२०६८ फागुन
नवौं पटक अध्यावधिक प्रकाशन मिति	:	२०७८, आषाढ
प्रकाशक	:	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सुर्खेत
फोन	:	०८३-५२१३००, ०८३-५२०१२१, ०८३-५२०३११, ०८३-५२०१२३
ईमेल	:	surkhetdao@gmail.com
	:	deocsurkhet@gmail.com
Website	:	daosurkhet.moha.gov.np
सर्वाधिकार	:	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सुर्खेत
प्रकाशन सहयोग	:	सुन्दर नेपाल संस्था, (भकारी परियोजना) सुर्खेत
प्राविधिक सहयोग	:	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, जिल्ला शाखा सुर्खेत ।

योजना अद्यावधिक समिति

संयोजक :	श्री पदमलाल लामिछाने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुर्खेत
सदस्य :	गोविन्दप्रसाद आचार्य	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
सदस्य:	खिमबहादुर रेग्मी	सुर्खेत सुन्दर नेपाल संस्था, सुर्खेत
सदस्य:	मुकेश चन्द्र गौतम	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, सुर्खेत ।

मुद्रणः **भवानी छापाखाना (डिजिटल कलर प्रिन्टर्स)**
वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत (फोन नं. ०८३-५२१६१५)

दुई शब्द

मुलुकका विभिन्न भागमा हरेक वर्ष प्राकृतिक प्रकोपबाट निकै ठूलो धनजनको क्षति हुदै आएको छ। कमजोर भूबनोट, चुरे क्षेत्रको प्रचुरता, अव्यवस्थित बसोवास, तीव्र वन फँडानी, अतिवृष्टि, अनावृष्टि आदिका कारणले सुर्खेत जिल्लामा विपद तथा जोखिमका घटनामा वृद्धि हुँदै गईरहेको छ । यस अवस्थालाई दृष्टिगत गरी विगत केही वर्षदेखि जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुर्खेतको नेतृत्वमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिबाट विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्दै आएको व्यहोरा विदितै छ। वि.सं. २०७१ सालमा आएको भीषण बाढीको प्रकोपबाट यस जिल्लाले धनजनको ठूलो मात्रामा क्षति व्यहोर्नु परेको थियो भने सोही वर्षको बाढी पहिरोबाट पिडित करिव दुई सय परिवार हालसम्म पनि विभिन्न स्थानमा अस्थायी शिविरमा बसेको अवस्था छ ।

नयाँ विपद्को रूपमा देखिएको नोभेल कोराना रोग (COVID-19) को दोस्रो लहरबाट यस जिल्ला पनि नराम्ररी प्रभावित भएको छ । सम्भावित तेस्रो लहरको रोकथाम नियन्त्रण र संक्रमण फैलिन नदिन हरसम्भव सुरक्षा सतर्कता अपनाउनु अपरिहार्य जस्तै छ। कोभिड १९ का शंकास्पद व्यक्तिलाई क्वारेन्टिनको व्यवस्था, संक्रमितलाई आइसोलेशनको व्यवस्था, स्वास्थ्य संस्थाहरुको सवलीकरण, प्रयाप्त जनशक्ति तथा अक्सिजनको व्यवस्था, भेन्टिलेटर, आइ सि यू लगायत अत्यावश्यक सामग्रीको मौज्दात गर्न पनि आवश्यक देखिन्छ। यसका साथै, संक्रमणबाट मृत्यु हुने व्यक्तिको शवको पनि उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुँदा सो कार्यको समेत आँकलन गरी सम्भावित विपद्को प्रयाप्त तयारी गर्नुपर्ने अवस्था छ।

जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन कार्य व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न सरोकारवाला निकायको प्रभावकारी सहयोग र समन्वय जुटाउन औपचारिक संयन्त्र एवं निर्णय आवश्यक हुने हुँदा विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरिएको छ । सम्बद्ध सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवाहरू (Cluster Head) तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सम्पूर्ण सदस्य र क्लष्टरमा आबद्ध सबै सदस्यसँगको छलफल तथा सहकार्य,विगतका भोगाई, सिकाई र अनुभव समेतबाट यो विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । साथै, महत्वपूर्ण राय सुझाव दिई यसलाई परिष्कृत गर्ने कार्यमा योगदान पुऱ्याउनु हुने जिल्लास्थित राजनैतिक दलका प्रमुखज्यू तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्य सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै, परिमार्जन, सम्पादन एवं छपाई कार्यमा सहयोग गर्ने सुन्दर नेपाल संस्था (भकारी परियोजना) र प्राविधिक सहयोग गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेतलाई समेत धन्यवाद दिन चाहन्छु। अन्तमा, यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सम्बद्ध सबै निकायबाट पूर्णरूपमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु।

२०७८ आषाढ।

छविलाल रिजाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवं
अध्यक्ष जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति सुर्खेत

विषयसूची

विषयवस्तु	पृष्ठ संख्या
परिच्छेद-१ : जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	**१-२८**
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.१.१ जिल्लाको भु-बनावट तथा भौगोलिक अवस्थिति र सीमानाको जानकारी	२
१.१.२ प्रमुख नदी नाला तथा त्यसबाट हुने जोखिम	४
१.१.३ पर्यटकीय स्थल	६
१.१.४ व्यापारिक महत्वका स्थानहरू	६
१.१.५ राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजन	६
१.१.६ राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजन	७
१.१.७ स्थानीय तहको क्षेत्रफल तथा जनसंख्या विवरण	७
१.२ विपद्को जोखिम र संकटापन्नता	८
१.३ विपद्को पृष्ठभूमि	९
१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरु	१०
१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा	१०
१.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा विधि तथा प्रक्रिया	११
१.६.१ योजना तर्जुको पुर्वानुमान	१२
१.६.२ विपद्ले २०७७ सालमा पुऱ्याएको क्षतिको विवरण	१६
१.६.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक कार्य र प्रक्रिया	१६
१.७ जोखिम विश्लेषण	१८
१.७.१ प्रकोपको प्रभावस्तर	१८
१.७.२ परिस्थिति तथा योजना तर्जुमासम्बन्धी पूर्वानुमान	२२
१.७.३ विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण	२२
१.७.४ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी	२५
परिच्छेद-२ : प्रकृतिमा आधारित विपद्को प्रतिकार्य योजना	**२९-९८**
२.१ विषयगत क्षेत्र : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	२९
२.२ विषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार	३३
२.२.१ विषय क्षेत्रको परिचय : समन्वय, खोजी तथा उद्धार	३३
२.२.२ विपद्ले पुऱ्याउन सक्ने असरको अवस्था निम्न बमोजिम हुन सक्नेछ	३४
२.२.३ विषयगत उद्देश्य	३४
२.२.४ मानवीय सहयोगका मापदण्ड	३४
२.३ विषयगत क्षेत्र : गैरखाद्य सामाग्री तथा शिविर व्यवस्थापन	४०
२.४ विषयगत क्षेत्र : खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन	४५
२.४.१ विषय क्षेत्रको परिचय : खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन	४५

विषयवस्तु	पृष्ठ संख्या

२.४.२ उद्देश्य ४६
२.४.२.१ साधारण उद्देश्य ४६
२.४.२.२ विशिष्ट उद्देश्य ४६
२.४.३ निकायगत स्रोत साधनको आँकलन ४९
२.४.४ मानवीय सहयोग मापदण्ड ४९
२.५ विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई ५०
२.५.१ अनुमानित अवस्था ५०
२.५.२ उद्देश्यहरु ५१
२.५.२.१ विषयगत उद्देश्य ५१
२.५.२.२ विशिष्ट उद्देश्य ५१
२.५.३ प्रतिकार्य योजना ५५
२.५.४ खानेपानी तथा सरसफाइका क्षेत्रमा मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड ५८
२.६ विषयगत क्षेत्रः संरक्षण ५८
२.७ विषयगत क्षेत्रको नाम : स्वास्थ्य र पोषण ६४
२.७.१ अनुमानित अवस्था ६४
२.७.२ विषयगत उद्देश्य ६४
२.७.२.१ विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य) ६५
२.७.२.२ विशिष्ट उद्देश्य (पोषण) ६५
२.७.३ प्रकोप जोखिम विश्लेषण ८०
२.७.४ मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड ८०
२.८ विषयगत क्षेत्र : आपत्कालिन शिक्षा ८२
२.८.१ वस्तुस्थिति ८२
२.८.२ समष्टिगत उद्देश्य ८२
२.८.३ विशिष्ट उद्देश्य ८३
२.८.४ शिक्षामा मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड ८३
२.८.५ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : बाढीका सम्भावित मानवीय असर (शिक्षा) ८५
२.८.६ पूर्व तयारी ८६
२.८.७ प्रतिकार्य ८६
२.८.८ पुर्नलाभ ८७
२.८.९ अल्पीकरण ८८
२.८.१० विपद् प्रतिकार्य योजना ८८
२.८.११ पूर्वतयारी योजना कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य ९१
२.८.१२ द्रूत उद्धार कार्य समिति ९३
२.९ विषयगत क्षेत्र : पुर्नस्थापना तथा पुनर्निर्माण ९४

अनुसूचीहरु **९९-१४५**

परिच्छेद : एक
जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

सुर्खेत जिल्ला चुरे पहाड र महाभारत शृङ्खलाको बीचमा अवस्थित कमजोर भू-धरातल भएको पहाडी जिल्ला हो। यो जिल्ला २८°२०"-२८°५८" उत्तरी अक्षांश र ८०°५९"-८२°०२" पूर्वी देशान्तरभित्र रहेको छ। समुन्द्र सतहबाट १९८ मिटर देखि २३६७ मीटरसम्मको उचाईमा रहेको यसको कुल क्षेत्रफल २४५१ वर्ग कि.मि. रहेको छ। भौगोलिक दृष्टिले कमजोर पत्रे चट्टानले बनेको चुरे पर्वत शृङ्खला, बेसी तथा उपत्यका र महाभारत पर्वत रहेको यो जिल्ला उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानीढलो भई पहिरोको दृष्टिले पनि संकटापन्न अवस्थामा रहेको छ । यस जिल्लाको पश्चिम क्षेत्रमा ज्वालामुखीबाट बनेका पहाड तथा कन्दराहरु छन्। जहाँ अझैपनि अनेकौं धाँजा फाटेको देख्न सकिन्छ। संयुक्त राष्ट्रसंघको सन् २००४ को प्रतिवेदन अनुसार नेपाल विश्वका १९८ मुलुकमध्ये भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिले ११औं स्थानमा, पानीजन्य प्रकोपको जोखिमका दृष्टिले ३०औं स्थानमा, र जलवायु परिवर्तनबाट उत्पन्न जोखिमका दृष्टिले चौथो स्थानमा रहेको छ। यसकारण नेपालमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा उच्च सतर्कता आवश्यक देखिन्छ । संभावित विपद्को घटनाको पूर्वानुमान गरी विपद्पूर्व नै यथोचित पूर्वतयारीका कार्यहरु गरियो भने विपद्बाट हुनसक्ने मानवीय क्षति र भौतिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक र आर्थिक क्षेत्रमा हुने क्षति उल्लेख्य रुपमा न्यून गर्न सकिन्छ।

नेपालको औसत तापक्रम वृद्धिदर विश्वको औषत तापक्रम वृद्धिदरको तुलनामा बढी रहेको छ। तापक्रम वृद्धिको गति यही अनुपातमा रहने हो भने नेपालका करिब ३ हजार हिमनदी मध्ये तीन चौथाई हिमनदी सन् २०३० सम्ममा सुक्न सक्ने अनुमान विज्ञहरूले गरेका छन्। नेपालको धेरैजसो भू-भागहरु पत्रे चट्टान र खुकुलो भू-बनावट भएका कारण पहिरो, भूकम्प जस्ता प्रकोपका दृष्टिले जोखिमपुर्ण देखिन्छन् । सामान्यतया नेपालमा ८० देखि १०० वर्षको अन्तरालमा नेपालमा ठूलो भूकम्प जाने गरेको अध्ययनले देखाएको छ भने २०७२ साल बैशाख १२ गते विनासकारी भुकम्प गएको थियो जुन ८०/८१ वर्षको अन्तरालमा गएको थियो र यसका कारण नेपालका ३६ वटा जिल्ला प्रत्यक्ष प्रभावित भएका थिए। त्यसमध्ये पनि १४ वटा जिल्ला अन्यभन्दा बढी प्रभावित भएका थिए। यस भुकम्पका कारण ८८९१ जनाको मृत्यु भएको छ। २ लाख भन्दा वढी घरहरू क्षतीग्रस्त भएका थिए । यस प्रकोपबाटबाट २२ लाख व्यक्ति विस्थापित भएका र २० देखि २१ हजार मानिसहरु घाइते भएका थिए । यस दुःखद घटनाबाट पाठ सिक्दै विपद्लाई टार्न नसकिए पनि आगामी दिनमा विपद्को प्रभाव न्यून गर्न आवश्यक पूर्वतयारी गर्नु नै उत्तम विकल्प हो । विभिन्न अध्ययन तथा प्रयोगबाट विपद् पूर्वतयारीका क्रियाकलापले विपद्बाट हुने मानवीय क्षति न्यून गर्न सकिने कुरा प्रमाणित भएको छ।

भेरी र कर्णाली नदी लगाएत गोचेखोला, छिन्चुखोला, भुप्राखोला, चिङ्गाडखोला, गिरीघाटखोला, सोतखोला, नेवारेखोला, इत्रामखोला, खोर्केखोला एवम् निकासखोला जस्ता नदी र खोलाहरु यसै जिल्लाको भूभाग भएर बग्ने भएकाले यो जिल्ला बाढीको उच्च जोखिममा रहेको छ भन्दा अत्युक्ति नहोला । जिल्लाको १३ प्रतिशत भूभाग चुरे र ४३ प्रतिशत भूभाग महाभारत पहाडले ओगटेको हुनाले यस जिल्लामा पहिरोको जोखिम पनि उच्च नै रहेको छ । त्यसैगरी, आगलागी, महामारी र सडक दुर्घटना जस्ता प्रकोपहरुको जोखिम पनि यस जिल्लामा विद्यमान रहेको छ ।

प्रस्तुत विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना यिनै विद्यमान प्रकोपका जोखिमलाई आँकलन गरी सबै सरोकारवालाहरुको सक्रिय सहभागीतामा प्रभावकारी किसिमले प्रतिकार्य गर्न तयार गरिएको छ । भूकम्पको पूर्वसुचना गर्न र पूर्वानुमान गर्न पनि नसकिने हुँदा भूकम्पिय जोखिमलाई कम गराउन आवश्यक योजना निर्माण र प्रभावकारी प्रतिकार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

१.१.१ जिल्लाको भु-बनावट तथा भौगोलिक अवस्थिति र सीमानाको जानकारी :

(क) यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थालाई संक्षेपमा निम्न तालिकाबाट प्रस्तुत गर्न सकिन्छ

तालिका नं. १ भौगोलिक अवस्थिति र सीमाना :

अक्षांश	२८°२०''-२८°५८
देशान्तर	८०°५९''-८२°०२''
पूर्व	सल्यान जिल्ला
पश्चिम	अछाम, डोटी, कैलाली जिल्ला
उत्तर	दैलेख, जाजरकोट जिल्ला
दक्षिण	बर्दिया जिल्ला
क्षेत्रफल	२४५१ वर्ग कि.मी.
औषत लम्वाई	११५ कि.मी.
औषत उचाई	३७ कि.मी.
उचाई	समुद्री सतहबाट १९८ मीटरदेखि २,३६७ मीटरसम्म
अधिकतम उचाई	२,३६७ मीटरसम्म

(ख) भु-धरातलीय स्वरुप र क्षेत्र

सुर्खेत जिल्ला भौगोलिक दृष्टिले अत्याधिक विविधता भएको जिल्लाको रूपमा लिन सकिन्छ । भौगोलिक अवस्थिति हेर्ने हो भने यो समुद्री सतहबाट १९८ मिटरदेखि २,३६७ मिटरसम्म फैलिएको छ । जिल्लाको भौगोलिक स्थिति र यसको स्वरूपलाई मुख्यतया यसको भू-आकृतिको बनोट, उचाईगत भिन्नता र भौगर्भिक संरचनाको आधारमा तीन प्रकारले विभाजन गरेर व्याख्या विश्लेषण गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. २ भु-धरातलीय स्वरुप र क्षेत्र

महाभारत शृङ्खला	सुर्खेत जिल्लाको उत्तर-पूर्वमा अवस्थित जर्बुटा, नेटा, अवलचिङ, पाम्का, मटेला, रजेना, गर्पन, राकम, काप्रीचौर, लेखफर्सा, गुमी, रानीबास, तथा मध्यमा पर्ने लेखगाउँ र पश्चिममा पर्ने छाप्रेमा १,००० मिटरभन्दा माथिका उच्च पर्वतीय क्षेत्रहरू २० देखि ४० ढालीय कोणयुक्त प्राचीन चट्टानयुक्त महाभारत पर्वत श्रृङ्खलामा पर्दछ। अति उच्च ढालीय कोण (भिरोलोपन) भएका यी भू-क्षेत्रहरूमा कंकड खैरोमाटोको बाहुल्यता रहनुको साथै यो क्षेत्र भू-क्षयको दृष्टिकोणले पनि अति संवेदनशील रहेको छ। सुर्खेत जिल्लाको करिब ४३ प्रतिशत भू-भाग क्षेत्र महाभारत श्रृङ्खलाले ओगटेको छ।
मध्य मैदानी उपत्यका तथा पहाडी क्षेत्र	जिल्लाको झण्डै ४२ प्रतिशत भू-भाग ओगटेको यस क्षेत्रमा धान, गहुँ, र तोरीको खेती प्रचुर मात्रामा हुन्छ। करिब ८०.६ कि.मि. मा फैलिएको यो भित्री मधेसको भौगोलिक संरचनालाई बीच-बीचमा सानातिना थुम्काथुम्की तथा नदीनालाहरूले खण्डीकरण गरेको छ। सबै स्थानमा एकै प्रकारको चौडाइ नभए तापनि भेरी नदीको दायाँ-वायाँ दुबैतर्फ फैलिएको समथर जग्गा समेतलाई समेट्दा यसको सरदर चौडाइ ८ किलोमिटर जति हुन आउँदछ। सुर्खेत जिल्लाको पूर्वमा पर्ने साविक कल्याण, दशरथपुर, लेखपर्सा, गुमी, घुमखहरे, सहारे, मेहेलकुना, मैनतडा, छिन्चु तथा मध्य (सुर्खेत उपत्यकामा पर्ने वीरेन्द्रनगर नगरपालिका लगायत साविकका उत्तरगंगा र लाटीकोइली गा.वि.स.को साथै पश्चिमी भागमा पर्ने कुनाथरी, वावियाचौर, विद्यापुर, घाटगाउँ र गुटु गा.वि.स.हरू यस भौगोलिक क्षेत्रमा पर्दछन्। भेरीनदीको दुवै किनाराको आसपासमा अवस्थित यी समथर फाँट तथा उपत्यकाहरू निकै मलिलो भएकोले यो क्षेत्र कृषि प्रयोजनको लागि ज्यादै उपयुक्त रहेको छ। तर, यो क्षेत्रमा समुचित रूपमा सिंचाइको व्यवस्था भने हुन सकेको छैन।
चुरे भावर श्रृंखला	सुर्खेत जिल्लाको दक्षिण भागमा समुद्र सतहबाट करिब १,००० देखि १,५०० मिटरसम्मको उचाई र ३० डिग्रीभन्दा बढी भू-धरातलीय ढालीय कोण भएको भेरी र बबई नदीको बीचमा फैलिएको कमजोर भू-संरचना भएको चुरिया (चुरे भावर) श्रृङ्खला पर्दछ। कंकड बलौटे माटोको अधिकता भएको यो भू-संरचना कृषिको लागि खासै उपयुक्त नहुने भए तापनि वन सम्पदाको लागि भने उपयोगी देखिन्छ। सुर्खेत जिल्लाको दक्षिणमा अवस्थित यस चुरिया श्रृङ्खलामा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र साविकका लेखपराजुल, छिन्चु, तातापानी, हरिहरपुर गाविसहरु पर्दछन्। जिल्लाको कुल भौगोलिक क्षेत्रको झण्डै १३ प्रतिशत भू-भाग चुरिया श्रृङ्खलाले ओगटेको छ।

भू-क्षेत्रको भिरालोपना	जमिनको भिरालोपना जति बढी हुन्छ सोही अनुपातमा भू-क्षयको सम्भावना बढ्नुको साथै सो जमीनको उर्बरा शक्ति कम हुने र सिंचाईको सुबिधा उपलब्ध गराउनुमा कठिनाई पर्दछ । पर्यावरणीय दृष्टिकोणले १८% सम्मको भिरालो जमीनमा (९० डिग्रीलाई शतप्रतिशत भिरालोपन मान्दा) न्यूनतम भू-क्षय हुने तथ्यलाई दृष्टिगत गरी कतिपय मुलुकले १८% भन्दा माथिको भिरालोपन भएको जमिनको भू-उपयोगलाई नियन्त्रण गरेको तथा ५०% भन्दा माथिको भिरालो जमिनलाई पूर्णरूपले संरक्षित भूमिको रूपमा राखेको पाइन्छ। समग्रमा हेर्नुपर्दा इसिमोडद्वारा वि.सं. २०५४ सालमा प्रकाशित नेपाल राज्यको ७५ वटै जिल्लाको विकास सम्बन्धी सूचकाङ्कको प्रतिवेदन अनुसार सुर्खेत जिल्लाको कूल क्षेत्रफलमध्ये ५०.२० प्रतिशत भू-भाग ३० डिग्रीभन्दा कम भिरालोपना भएको देखिन्छ। भू-बनोटको आधारमा सुर्खेत जिल्लालाई अध्ययन विश्लेषण गर्ने हो भने यहाँको भौगोलिक अवस्थितिलाई गहिरा नदी र खोलाले सदिऔंदेखि चिर्दै लगेको पहाडी जिल्लाको रूपमा हेर्नुपर्ने हुन्छ। सुर्खेत जिल्लाको भौगोलिक अवस्थितिलाई हेर्दा जिल्लाको दक्षिणतर्फ चुरिया भावर, बीचमा दुन उपत्यका र उत्तरतर्फ महाभारत पर्वत श्रृङ्खला पर्दछ ।

तालिका नं. ३ सुर्खेत जिल्लाको भौगोलिक क्षेत्रको भिरालोपनको अवस्था

भिरालोपना	वर्गीकरण	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)
१	३ प्रतिशत भन्दा कम	१२१.५ (०.०५%)
२	३ देखि १५ प्रतिशत	१३,७७९.२ (५.५३%)
३	१५ देखि ३० प्रतिशत	१,११,१०२.४ (४४.६२%)
४	३० देखि ६० प्रतिशत	-
जम्मा		**२,४९,०१६ (१००%)**

स्रोत: *जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय, सुर्खेत*

१.१.२ प्रमुख नदी नाला तथा त्यसबाट हुने जोखिम

सुर्खेत उपत्यका, चुरे पर्वत श्रृखला र महाभारत पर्वतले ढाकिएको छ। बबई, भेरी र कर्णाली नदीले सुर्खेतलाई चारैतिरबाट घेरेको अवस्था छ। यी बाहेक निम्न खोलाहरु पनि रहेका छन्।

तालिका नं. ४ सुर्खेत जिल्लाको नदिहरुको अवस्था तथा प्रकोपको जोखिम

झुप्रा खोला	रतु, गर्पन र वीरेन्द्रनगर भई भेरी नदीमा मिसिने यस खोलाको उद्गम महाभारत पर्वत श्रृखलामा पर्दछ। हिउँदमा पानी नहुने र उक्त समयमा गिटी, बालुवा अत्यधिकरुपमा निकाल्नाले यो खोलाले वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा वर्षायाममा बाढी विपद् निम्त्याउने गर्छ।

सिम्ता खोला	सुर्खेतको पूर्वउत्तरमा पर्ने सिम्ता दहबाट राकम वादेपिपलको भेरीमा मिसिने यस खोलाले आफ्नै किनारमा रहेका खेतहरु कटान र बालुवा पटान गर्ने गर्दछ ।
खहरे खोला	गुमी र लेखफर्साबाट बग्दै भेरीमा मिसिने यो खोलामा पनि गिटी बालुवा झिक्ने काम भएदेखि यसका तटिय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने समुदायहरु बाढीको जोखिममा रहेको देखिन्छ। लेखफर्सामा रहेको राते खोलाले पनि तटिय क्षेत्रमा रहेका समुदायमा पहिरो निम्त्याएको पाइन्छ ।
चिङ्गाड खोला	अवलचिङ्ग, नेटा, पाम्का, मटेला र साटाखानी भई भेरीमा मिसिने यो नदीबाट सिँचाई गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ ।
गोछे खोला	मालारानी, सहारे, मेहेलकुना हुँदै भेरीमा मिसिने यस खोलाले सिँचाई तथा माछा पालन र पानी घट्टमा सहयोगी भएको छ ।
भेरी नदी	काञ्जिरोवा हिमाल उद्‌गमस्थल भएको भेरी यस जिल्लाको पूर्वमा पर्ने राकमबाट पश्चिमतर्फ घाटगाउँको वीरगौंडामा पुगेर कर्णाली नदीमा मिसिन्छ। यो नदीले बजेडीचौर, राकम, काप्रिचौर, धारापानी, घुमखहरे, दहचौर, सहारे, छिन्चु, कल्याण, साटाखानी, गुमी, लेखफर्सा, दशरथपुर, लेखपराजुल, हरिहरपुर, कुनाथरी, तरङ्गा, तातापानी र घाटगाउँलाई प्रभावित पार्दछ। यो नदीको किनारमा केही ठाउँमा बाढी प्रकोपको जोखिम छ भने केही ठाउँमा नदीमा बगेर आएको फोहोरका कारण महामारी फैलन सक्ने सम्भावना पनि रहेको छ ।
कर्णाली	मानसरोवर उद्‌गमस्थल भएको कर्णाली नदी सुर्खेत जिल्लाको पोखरीकाँडा हुँदै तातापानी, घाटगाउँ भएर बग्दछ। यो प्रसिद्ध र नेपालको दोस्रो ठूलो नदी हो ।
ईत्राम खोला	यो खहरे खोला हो र प्रायः सुख्खा नै देखिन्छ । यस खोलाको शिरमा पानीका मुहानहरु भएकाले यहाँको पानी वृहत झुप्रा खानेपानी संस्थान मार्फत खानेपानीमा प्रयोग भएको छ । यो खोला सुख्खा हुने हुनाले वर्षा याममा मात्र यसले क्षति पुर्‍याउन सक्ने भएकाले सजग र सचेत रहनु पर्ने देखिन्छ। विगतमा यस खोलाले जनधनको ठुलो मात्रामा क्षति गरेको छ। यस खोलाबाट प्रत्येक्ष क्षति पुर्‍याउने क्षेत्रहरु हालको वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको वडा नं. ७, ८, १२ र ११ वडाहरु रहेका छन् ।
निकास खोला	निकास खोलाले प्रत्यक्ष रुपमा सुर्खेत उपलत्यकामा खासै असर गर्दैन तर पनि वर्षाको समयमा आउने बाढीका कारण पानी निकास क्षेत्रमा थपिन्छ र साविक लाटीकोइली गाविसको वडा नं. ६, ७, ८ र उत्तरगंगा गाविसको वडा नं. ७ र ८ मा पानी जम्न गई ठुलो मात्रामा क्षति गर्न सक्ने सम्भावना देखिन्छ। विगतका वर्षलाई हेर्दा बि.स.२०७१ सालको बाढीले यस क्षेत्रमा ठुलो मात्रामा मानवीय तथा चौपाया क्षति व्यहोर्नु परेको थियो ।
छिन्चु खोला	भेरीगंगा नगरपालिकामा पूर्व पश्चिम भएर बग्ने खोला हो । यस खोलामा बर्षातको समयमा पानीको बहाब उच्च हुदाँ जमिन कटान तथा बस्तीमा समेत

	क्षति पुऱ्याउने भएको हदाँ उच्च जोखिम मध्येकै खोलाको रुपमा मानिदै आएको छ ।
गिरिघाट खोला	यो खोला पुर्वमा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका र पश्चिममा बराहताल गाउँपालिकाको सिमा क्षेत्र भई उत्तर दक्षिण बग्ने खोलाको रुपमा परिचित रहेको छ । यस खोलामा आएको बाढिको कारण भेरी नदि बढ्न गई बराहताल गाउँपालिकाका केहि बस्तीहरुमा क्षति पुऱ्याउन सक्ने देखिन्छ ।
सोत खोला	यो खोला साविकको लेकगाउँ गा.वि.स.बाट उत्तर दक्षिण भई बराहताल गाउँपालिकाको केन्द्रविन्दु बडि्डचौर नजिक भई बहने गर्दछ । यस खोलामा आएको बाढिको कारण बराहताल गाउँपालिकाको केहि बस्तीहरुमा जोखिम निम्त्याउन सक्दछ ।
नेवारेखोला	यो खोला वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं.११ र १२ मा पर्ने उत्तर दक्षिण भई बग्ने खहरे खोला हो । यसमा बर्षातको समयमा बाढि आई नदि कटान तथा डुवानका कारण वीरेन्द्रनगरका विभिन्न बस्तीहरुमा जोखिम पुऱ्याउने गर्दछ ।
खोर्के खोला	यो खोला वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. ४ र ५ मा पर्ने उत्तर दक्षिण भई बग्ने खहरे खोला हो । यसमा बर्षातको समयमा अत्याधिक मात्रामा पानीको बहाब बढ्न गई नदि कटान तथा डुवानका कारण वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको तल्लो तटिय क्षेत्रका विभिन्न बस्तीहरुमा जोखिम पुऱ्याउने गरिरहेको छ ।

१.१.३ पर्यटकीय स्थल

यस जिल्लामा देउती बज्यै, काँक्रेबिहार, घण्टाघर, बुलबुले ताल, मुख्य पर्यटकिय स्थल हुन भने, जलेश्वर धाम, जाजुरा दह, चमेरे गुफा, गुप्ती दह, बराहताल (वटुकभैरव मन्दिर सहित) धनरास दरबार, चुलीडाँडा, मालिका मन्दिर, सात तले गुफा, भोटेचुली, कोटको थुम्का, गोठिकाँडा, पातालगङ्गा कुण्ड, रानीमत्ता, रातानाङ्ला भेरी कर्णाली नदीमा ऱ्याफटीङ्ग यहाँका पर्यटकिय स्थलका रुपमा रहेका छन् ।

१.१.४ व्यापारिक महत्वका स्थानहरूः

वीरेन्द्रनगर, छिन्चु, मेहेलकुना, बोटेचौर, जामुने बजार, बडि्डचौर, बाबियाचौर, गुटु, विद्यापुर आदि बजारहरु यस जिल्लाका मुख्य व्यापारिक क्षेत्रहरु हुन । प्राय सवै पालिकाहरुमा ठूला ठूला हाट बजार लाग्ने गर्दछन् ।

१.१.५ राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजनः

सुर्खेत जिल्लालाई ४ वटा गाउँपालिका र ५ वटा नगरपालिका सहितको स्थानीय तह कायम गरिएको छ । जिल्लालाई २ वटा संघीय र ४ वटा प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र कायम गरिएको छ । यसको विस्तृत विवरण यस प्रकार छ ।

तालिका नं. ५: जिल्लाको राजनैतिक बिभाजन

विवरण	संख्या	नगरपालिका/गाउँपालिका
संघीय निर्वाचन क्षेत्र	२	क्षेत्र नं. १ : क्षेत्र नं. २ :
प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र	४	क्षेत्र नं. १ क मा १ वटा ख मा १ वटा गरी जम्मा २ वटा क्षेत्र नं. २: क मा १ वटा ख मा १ वटा गरी जम्मा २ वटा
नगरपालिका संख्या	५	क) वीरेन्द्रनगर नगरपालिका, ख) भेरीगंगा नगरपालिका, ग) गुर्भाकोट नगरपालिका, घ) पञ्चपुरी नगरपालिका ङ) लेकबेशी नगरपालिका
गाउँपालिका संख्या	४	क) सिम्ता गाउँपालिका ख) चौकुने गाउँपालिका, ग) बराहताल गाउँपालिका र घ) चिङगाड गाउँपालिका
जम्मा वडा संख्या	९९	
जम्मा जनसंख्या	३,४०,३१८	

१.१.६ राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजनः

सुर्खेत जिल्ला नेपालको भित्री मधेसको जिल्लामध्ये पर्दछ । कर्णाली पहाडी क्षेत्रको चिसो मौसम र बाहिरी तराईको तातो मौसम जस्तो नभई सुर्खेतमा अधिक मध्यम मौसम छ ।

१.१.७ स्थानीय तहको क्षेत्रफल तथा जनसंख्या विवरण :

वि.सं. २०३८ सालको जनगणना अनुसार सुर्खेत जिल्लाको जनसंख्या १,६६,१९६ मात्र थियो । यसपछि वि.सं. २०४८ सालमा लिइएको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार सुर्खेत जिल्लाको कूल जनसंख्या २,२५,७६८ रहेको थियो, जसमा पुरूष १,११,८४३ (४९.५%) र महिलाहरूको जनसंख्या १,१३,९२५ (५०.५%) देखिएको थियो भने अर्को १० वर्षको अन्तरालमा अर्थात वि.सं. २०५८ सालको जनगणना अनुसार जिल्लाको कूल जनसंख्या २,८८,५२७ भएको देखिन्छ । २०६८ सालको गणनामा सुर्खेतको जनसंख्या ३,४०,३१८ (पुरुष १,६२,६७२ र महिला १,८०,६४६) रहेको देखिन्छ । जिल्लाको गाउँपालिका र नगरपालिकाको क्षेत्रफल र जनसङ्ख्या निम्नानुसार रहेको छ। हाल नेपाललाई पुनर्संरचना गरिएपश्चात निर्माण भएका स्थानीय तह र तिनले आगटेको क्षेत्रफल र जनसंख्या विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ५: सुर्खेत जिल्लाको जनसंख्याको विवरण

क्र.सं.	गाउँपालिका वा नगरपालिका	क्षेत्रफल (वर्गकिमी)	जम्मा जनसंख्या
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	२५६.०६	१००४५८
२	भेरीगंगा नगरपालिका	२५६.२०	४१४०७
३	गुर्भाकोट नगरपालिका	२२८.६२	४३७६५
४	पञ्चपुरी नगरपालिका	३२९.९०	३२२३१
५	लेकबेशी नगरपालिका	१८०.९२	३०९२५
६	चौकुने गाउँपालिका	३८१.०१	२५२४०
६	बराहताल गाउँपालिका	४५५.०९	२६८०२
८	चिङ्गाड गाउँपालिका	१७०.१९	१७२७५
९	सिम्ता गाउँपालिका	२४१.६४	२५८५४

स्रोत : *राजपत्र २०७४ फागुन २६*

१.२ विपद्को जोखिम र संकटापन्नता :

सुर्खेत जिल्ला बहु प्रकोपको दृष्टिले उच्च जोखिम भएको जिल्ला हो । यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति, धरातलिय स्वरुप, माटो, जलवायु विविधता र संवेदनशीलता नै प्रकोपका मुख्य कारण हुन् । खासगरी भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोतसाधनको उचित व्यवस्थापनको अभाव, अवैज्ञानिक भू-उपयोग, असुरक्षित संरचना निर्माण जस्ता कारणले पहिरो, बाढी , आगलागी एवं जलउत्पन्न प्रकोपहरु सिर्जना भईरहेको छ । विगतदेखि हालसम्मको प्रकोपको इतिहासलाई हेर्दा यस जिल्ला देहायका प्रकोपहरुबाट बढि प्रभावित भएको देखिन्छ ।

तालिका नं. ६: पालिका संकटासन्नता विश्लेषण

सि.नं.	हाल	पहिरो	आगलागी	महामारी	सडक दुर्घटना	बाढी
१	चौकुने	३२.४	२३.६	२८	१६.४	३१.४
२	पञ्चपूरी	२९.२	२४.४	२८	१७.४	२९.६
३	बराहताल गाउपालिका	३७.४	२४.८	२६.६	१९.८	३३
४	वीरेन्द्रनगर	३२.७५	२२.२५	२५.५	१९.५	२३.२५
५	भेरीगंगा नगरपालिका	३४.५	२४	३०	२३	२९.५
६	गूर्भाकोट	३४	२१.७५	२६.२५	२०.५	२५.५
७	लेकबेसी	३४.२	२२	२५.२	१८.२	२६.२
८	चिंगाड	३६.२	२२.२	२७	१६.२	२०.८
९	सिम्ता	३३.७५	२१.८७५	२७.६२५	१६.६२५	२०.५
	जम्मा	**३०४.४**	**२०६.९**	**२४४.२**	**१६७.६**	**२३९.८**
	औषत	**३३.८**	**२२.९**	**२७.१**	**१८.६**	**२६.६**

उपरोक्त तालिकामा उल्लेखित अंकमा उच्च- ३५ माथि, मध्यम- २५ देखि ३४ सम्म, न्यून- ० देखि २४ सम्मलाई मानिएको छ ।

माथिल्लो तालिका हेर्दा पहिलोमा पहिरो, दास्रोमा माहामारी -कोभिड) , तेस्रोमा बाढी , चौथोमा आगलागी र पाँचौमा सडक दुर्घटना देखिन्छ । यस बाहेक हावाहुरी, चिसो, खडेरी जस्ता प्रकोप पनि यस जिल्लाका हुने प्रकोप मध्ये पर्छन । Humanitarian center team ले २०१६ मा गरेको अध्यनले नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा भुकम्प जाने अनुमान गरेको छ र सुर्खेत जिल्लालाई पनि उच्च प्रभाव क्षेत्र देखाइएको छ । अध्ययनका अनुसार भुकम्प पश्चात सुर्खेत जिल्लामा कुल प्रभावित जनासंख्या २९७०००, मृत्यु ४००० घाइते ८५५०० र विस्तथापित जनसंख्या २०७५०० रहने भनि यस अध्यनले देखाएको छ । यस वर्ष जल तथा मौसम विज्ञान विभागले गरेको मनसुनको पूर्वमानुमानको आधारमा देश भरी नै १८ लाख जनसंख्या प्रभावित हुने र सुर्खेत जिल्लामा २२ हजार मानिस प्रभावित हुने प्रक्षेपण गरेको छ । योजना निर्माणको क्रममा उपलब्ध सूचना, स्रोत, साधन र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मार्गदर्शन २०७६ को आधारमा माथि उल्लेखित मूख्य विपद्हरुमा केन्द्रित रही यो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी गरिएको छ । यद्यपी उल्लेखित वाहेक अन्य ठूला विपद्हरु आइलागेको अवस्थामा समेत तत्काल प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी विपद्को सामना गर्न यस योजनाले सघाउन सक्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

१.३ विपदको पृष्ठभूमि

नेपाल बाढी, पहिरो, आगलागी, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर तथा भूकम्प जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस्ता विपद्वाट जोगाउन र प्रकोप सृजित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र जिम्मेवार निकायहरुको भुमिका प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । आपत्कालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनको ठूलो प्रभाव पर्दछ । तसर्थ, प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो । यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरुलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्धत पुर्‍याउँदछ । यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७” को आधारमा जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग छलफल र अर्न्तक्रिया गरी विपद्को न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ सालदेखि नै तर्जुमा गरी अभ्यास गर्दै आएको छ । सोही योजनालाई समयसापेक्ष अद्यावधिक गर्ने क्रममा “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७” पहिलो संशोधन, २०७६ ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ को ९ औं अद्यावधिक संस्करण २०७८” तर्जुमा गरिएको छ ।

विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणमा गरिने कामहरूमध्ये विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना विपद् जोखिम व्यवस्थापनको एक महत्वपूर्ण अंश हो । यसले विपद् पहिले, विपद्को अवस्था र विपद्को तत्कालीन प्रभाव समाप्त नभएसम्म गरिने कार्यलाई प्राथमिकता दिन्छ । विपद् पूर्वतयारी कार्यले विपद् अघि गरिने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको हुन्छ भने आपत्कालीन कार्ययोजनाले विपद्को समयमा र विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने कार्यलाई महत्व दिएको हुन्छ । विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी मानवजीवनको रक्षा गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । एक क्षण अथवा केही दिन मात्रको विपद्ले लामो समय लगाएर आर्जित उपलब्धीलाई तहस नहस बनाई समग्र विकासको स्थितिलाई पछि धकेल्न सक्ने भएकाले विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको अवधारणालाई विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गर्नु आजको आवश्यकता भएको छ ।

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्धेश्यहरू

प्रकोपका कुनैपनि घटनाबाट हुन सक्ने विपद् र त्यसवाट सृजित मानवीय असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्न पूर्व योजना तर्जुमा गर्ने ।

- विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् गर्ने गतिविधिहरुको जिम्मेवारी क्रमवद्ध रुपमा राखी सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने ।
- विपद्को क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी, गै.स.स. तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरुसंग विपद् पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद् सामना गर्न सक्ने क्षमता (Cooping Capacity) को पहिचान गर्न ।
- विपद्को समयमा संयमित र संगठित भई विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई योजनावद्ध तरिकावाट पूर्व जिम्मेवारीको किटान गरी व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।

१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई संगठित तथा व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्यमार्फत् सम्भावित क्षतिको न्यूनीकरण गर्नु हो । साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्वारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित,प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका विशिष्ट उद्देश्य निम्नअनुसार छन् ।

- विपद् पहिला गर्नुपर्ने आधारभुत जोखिम न्युनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद् जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।

- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभुति हुनेछ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग, पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वको भावना विकास हुनेछ ।
- सङ्कटापन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शाङ्कन तयार हुनेछ ।
- जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ ।
- बिषयगत क्षेत्रहरुको आकस्मिक योजना निमार्ण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ ।
- विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्दार तथा राहत सेवा पुऱ्याउन सरल उपायहरु अवलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ ।
- जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमार्फत समुदाय र सरोकारवाला बीच द्रुत सूचना स्थापित गरि प्रतिकार्य प्रभावकारी हुने छ ।
- विपद् जोखिम न्यूनिकरण गर्न सरोकारवालाहरु वीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ
- विपद्को समयमा स्थानीय निकाय तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अघि बढाइने छ ।
- स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समितिलाई जवाफदेही बनाउदै विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि क्षमतावान बन्नलाई मद्दत गर्ने छन् ।

१.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा विधि तथा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा गृह मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको **विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७, को पहिलो संशोधन, २०७६** लाई मूलआधार बनाईयता पनि नयाँ संरचाना अन्तर्गत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरुबाट आएका सुझावलाई समेटीएको छ । जसको खाका निम्नअनुसार रहेको छ :

- मानवीय सहायतामा कार्य गर्ने साझेदारहरुको पहिचान
- विद्यमान सूचना/अभिलेखको पुनरावलोकन
- साझेदारहरुको बैठक आयोजना
- अन्तिम कार्यशालाको आयोजना
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा
- कार्ययोजना कार्यान्वयन
- समन्वय
- पुनरावलोकन

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुशरण गर्ने क्रममा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ लाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नका लागि सर्वप्रथम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठकले जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालकेन्द्रमा समन्वय गरि जिल्ला सहयोगी संस्थाहरुको सहायोगमा ५ सदस्य योजना अद्यावधिक समितिलाई जिम्मेवारी प्रदान गरेको थियो । संस्थाहरुले जिल्लामा रहेका विपद्मा कार्य गर्ने सरकारी, गैर सरकारी, राजनैतिक दल, वुद्धिजिवी, सञ्चारकर्मी तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला आप्तकालिन कार्य संचालन केन्द्रसगं समन्वय गरी आवश्यक सूचना तथा जानकारी संकलन गरी विद्यमान सूचनाहरुलाई अद्यावधिक गर्ने काम गर्‍यो । जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिवाट विभिन्न ९ वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) को पहिचान गरी संयोजन गर्ने क्षेत्रगत कार्यालय र जिम्मेवारी समेत तोक्ने काम भयो । यसरी पहिचान भएका ९ वटै विषयगत क्षेत्रसँग सम्वन्धित सरोकारवालाहरुको बैठक, जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक तथा जिल्ला स्तरीय सरोकारवालाहरुको कार्यशाला गोष्ठीमा व्यापक छलफल र अर्न्तक्रिया गरी प्राप्त भएका थप सूचना, सुझाव र निर्णयहरु समेतको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६८ लाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८ को मस्यौदा तयार गरिएको छ । प्रस्तुत मस्यौदा उपर मिति २०७८ जेष्ठ २८ गतेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा छलफल एवं बिश्लेषण भई प्राप्त राय सुझावहरु समेत समावेश गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सुर्खेत २०६८ को ९ औं अद्यावधिक संस्करण २०७८ पारित गरियो । साथै, यस योजनालाई आधार मानि स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समितिहरुले आ-आफ्नो क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कृयाकलापहरु सञ्चालन गर्ने निर्णय गरियो ।

१.६.१ योजना तर्जुको पुर्वानुमान

परिस्थिति तथा योजना तर्जुमासम्बन्धी पूर्वानुमानः

जिल्लामा २०७१ सालमा गएको बाढीको प्रभाव २०७२ वैशाख १२ गते गएको विनासकारी भुकम्प २०७७ सालमा भएका विपद्का घटना र राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकारण तथा व्यवस्थापन प्राधिरकण गृह मन्त्रालयबाट गरिएको कृतिम घटना अभ्यास TTX २०७७ मा जिल्लामा सञ्चालन गरिएका विपद् जोखिम न्यूनीकरणका क्रियाकलापहरूको अभ्यास, सिकाई र अनुभव समेतका आधारमा २०७८ का लागि योजना तर्जुमा गरिएको छ । यस वर्ष पनि २०७८ (सन् २०२१) विभिन्न विपद्बाट प्रभावित संख्या १६,००० घर परिवारका ८५,००० जनसंख्या उच्च प्रभावमा पर्नसक्ने पूर्वानुमान सहित यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ तयार गरिएको छ । सुर्खेत जिल्लामा वर्षेनी पानीजन्य विपद्, पहिरो, बाढी २०७१ सालको बाढीका कारण १४६५ घर पुर्ण, ८६४ घर आशिक र मानवीय क्षति मृत्यु १२५ जनाको मृत्यू सयौको संख्यामा मानिसहरु घाइते तथा पशुचौपायाको मृत्यु भएको थियो । करिव १६ हजार जनसंख्या प्रत्यक्ष प्रभवित भएका थिए । अनुमानित १०,७९,७१,३८,९९१ बारावरको क्षति भएको थियो । आगलागी तथा भुकम्प जस्ता विपदका कारण वर्षेनी ठूलो मात्रामा मानविय तथा भौतिक क्षति हुने सक्ने देखिन्छ ।

चिनको बुहानबाट सन् २०१९ डिसेम्वरदेखि फैलिएको नोभल कोराना भाईरस(कोभिड १९)को महामारी नेपाल लगायत विश्वभर फैलिएको छ । कोभिड १९ बाट यस जिल्लामा समेत व्यापक प्रभाव परेको छ । यस वर्षको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना सञ्चालनमा कोभिड १९ को संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारमा जोड दिनु पर्ने देखिएको छ । जसका कारण राहत तथा उद्धार कार्य अझबढी चुनौति पूर्ण भएको छ ।

सम्भावित विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई शिघ्र उद्धार तथा राहत पुऱ्याउन विगतदेखि नै क्षेत्रगत अवधारणामा आधारित भएर योजनाबद्ध ढंगवाट प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन भैरहेका छन् । सुर्खेतको पश्चिमी भागमा अवस्थित चौकुने, पञ्चपुरी तथा बराहताल गउँपालिकाका अधिकांश समुदायहरुले भेरी तथा कर्णाली नदीको सामना गर्दछन ।

(क) बाढी

नेपालमा साना ठूला गरेर, ६००० भन्दा बढी नदीहरु छन जसको कुल लम्बाइ करिव ४५००० किलोमिटर छ । यी नदीहरुले कृषि सिचाइ सुविधा र जीवननिर्वाहका लागि सहयोग पुऱ्याउँछन तर जब ती नदीहरुमा बाढी आउँछ, बाढीले मुख्यतया तराई र उपत्यकाहरुमा विनाशलीला नै मच्चाउँछन । नेपालमा नदीको जल निकास धनत्व ०.३ कि.मि. प्रति वर्ग किमिले जल निकास मार्गहरु कति नजिक र बाढी संवेदनशील छन भन्ने देखाउँछ । बाढीले बालीको नोक्सान गर्नुका साथै मानवीय तथा भौतिक सम्पत्तिमा समेत क्षति पुऱ्याउँछ र बाढी पश्चात प्रायः महामारी फैलिन्छ । विशेषतः यसबाट गरिबहरु सवैभन्दा बढि प्रभावित हुन्छन् । सन १९७१ देखि २०१५ सम्ममा बाढीका कारण ४,३४४ जनाले ज्यान गुमाएका छन् ।

२०७१ सालको बाढीलाई हर्दा यस जिल्लामा करिब १४६५ घर पुर्ण क्षति तथा ८८४ घर आंशिक क्षति भएका थिए । सो बाढीबाट १२५ जनाको मृत्यू सयौको संख्यामा घाइते करिव रु. १०,७९,७१,३८,९९१ ।- बरावरको अनुमानित क्षति भएको पाइन्छ ।

तालिका नं.७ विगत ३ वर्ष यताको बाढी विपद्को विवरण

महिना	बाढी				
	घर	मृत्यु	घाईते	चौपाय मृत्यू	धनजनको क्षती अन्दाजी रु.
२०७३।०७४	१७	०	०	५	३८२९१००
२०७४।०७५	५६	४	३	११	१४२००६००
२०७५।०७६	६३	०	०	०	२९५९९७५०
२०७६।०७७	१५१	०	०	०	१००५३०००००

विषेश गरी यस जिल्लाभित्र भएर बग्ने भेरी, कार्णाली तथा यसका शाखा नदिका कारण वर्षेनी जसो बाढीबाट जनजिवन प्रभावित भएको पाइन्छ । माथिल्लो तालिकामा २०७३ सालदेखि २०७७ सालसम्म भएको बाढीको घटनाहरु लाई देखाइएको छ ।

(ख) पहिरो

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयको तथ्याङ्क अनुसार पहिरोवाट वि.स. २०६८ देखि वि.स. २०७६ सम्म ९०४ जनाको मृत्यु, ७७० जना घाइते र २३३ जना वेपत्ता भएको तथ्याङ्क रहेको छ । यस जिल्लालाई पनि पहिरोको दृष्टिले अति संवेदनशीन जिल्लाको रुपमा लिन सकिन्छ । करिब १३ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको दक्षिणी भेगमा अवस्थित चुरे भावर क्षेत्र भू-क्षयको हिसाबले अति संवेदनशील क्षेत्र रहेको छ। यस क्षेत्रमा पूर्वदेखि पश्चिम भई बग्ने भेरी नदी र यसका सहायक नदी तथा खोलाहरूले वर्षेनी लाखौं मेट्रिक टन उर्बरा माटो बगाउनुका साथै पहिरोको सम्भावनालाई द्रुत गतिमा फैलाउँदै लगेको पाइन्छ। माथिल्लो तालिकामा आ.ब.२०७३/०७४ साल देखि २०७६/०७७ साल सम्म भएको बाढीको घटनाहरु देखाइएको छ।

तालिका नं.८ विगत ३ वर्ष यताको पहिरो विपद्को विवरण

महिना	पहिरो				
	संख्या	मृत्यु	घाईते	चौपाय मृत्यू	धनजनको क्षती
२०७३।०७४	३	०	०	०	०
२०७४।०७५	२	०	०	०	०
२०७५।०७६	५	०	०	०	०
२०७६।०७७	०	१	०	०	०

(ग) कोभिड १९ (माहामारी)

चीनको वुहानबाट फैलिएको कोरोना नेपालमा पहिलो पटक जनवरी २३, २०२० मा चिनबाट नेपाल आएका एकजना विद्यार्थीमा देखिएको थियो । हाल यस डरलाग्दो विपद्को हरेक पलमा संक्रमितको संख्या आकासिदो छ । भाइरसले खोसेको जीवनको ग्राफ र त्रासदीपूर्ण मनोविज्ञानले सारा संसारलाई विचलित बनाइदिएको छ । यसको असर यस जिल्लामा पनि त्रासदीपूर्ण रहेको छ। यस प्रदेशका १० वटा जिल्ला जानका लागि मानिसहरुले यसै जिल्लाको बाटो तय गर्ने गरेका छन् । अशिक्षा र गरिबीका कारण यस प्रदेशका अधिकांश यूवाहरु रोजगारका लागि भारत तथा तेस्रो मुलकसम्म पुगेका छन् । भारतमा कोभिडको संक्रमण दर विश्वकै उच्चमा पुगेको छ । त्यसको प्रत्यक्ष असर यस जिल्लामा पनि देख्न सकिन्छ । भारत तथा अन्य मुलुकवाट घर फर्कीएका मानिसहरुबाट हाल कोरोनाको महामारी डरलाग्दो स्तरमा पुगेको पाइन्छ।

(घ) आगलागी

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयको तथ्याङ्क अनुसार आगलागीबाट वि.स. २०६८ देखि वि.स. २०७६ सम्म ६१२ जनाको मृत्यु र १८९६५ परिवार प्रभावित भएको तथ्याङ्क रहेको छ । विशेष गरेर फागुनदेखि जेठ महिनाको सुख्खा याममा हरेक वर्ष यस जिल्लामा सामान्य रुपमा आगलागी हुने गरेको छ। यस जिल्लाका जंगल क्षेत्रमा आगलागी हुने र सो आगलागी घरहरुमा पनि फैलन सक्ने

अवस्था देखिन्छ । कच्ची घर खरले छाउने प्रचलन भएको एवं आगोको प्रयोग होशियारीपूर्वक नगर्दा घरमा आगलागी भई घर क्षति हुने सम्भावना देखिन्छ । यस वर्ष आगलागीका कारण वातावरण प्रदुषण भई मानव स्वास्थ्यमा श्वास प्रश्वासको समस्या पनि देखिएको छ ।

(ङ) सडक दुर्घटना

बढ्दो विकास प्रक्रियासँगै नेपालमा बृद्धि हुँदै गईरहेको शहरीकरण र सडक सञ्जालको विस्तारले सडक दुर्घटनाहरु वर्षेनी बृद्धि हुदैं गइरहेका छन् । चालकको लापरवाही, मदिरा सेवन गरी गाडी चलाउनु, तीब्र गतिमा गाडी चलाउनु, पैदल यात्रुहरुको लापरवाही, अव्यवस्थित पार्किङ्ग, अव्यवस्थित सडक पार गर्ने प्रणाली, साँघुरो सडक, भिरालो सडक, खराव साइड ड्रेन, मोडहरुमा कमजोर दृश्यता आदि सडक दुर्घटनाका मुख्य कारण हुन् ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनको सन् २०१४ को प्रतिवेदन अनुसार नेपालमा सडक दुर्घटनाका कारण मृत्यु हुनेको दर कुल मृत्युदरको ३.१८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यो मृत्युदर उमेर समुह मृत्युदरसँग समायोजन गर्दा प्रति एक लाख जनसख्यामा २२.३२ व्यक्ति हुन आउँदछ । सडक दुर्घटनाका कारण हुने मृत्युदरको आधारमा नेपाल विश्वको पचासौ राष्ट्र रहेको छ । विगत ५ वर्षको तथ्याङ्क हेर्दा बर्षेनी करिव १०००० सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । सुर्खेत-जुम्ला सडक (कर्णाली लोकमार्ग), छिन्चु-जाजरकोट र दैलेख जाने सडक दुर्घटनाको दृष्टिले जोखिमयुक्त रहेका छन् ।

(च) भूकम्प

विगतका वर्षहरूको विपद् प्रतिकार्य योजनामा भूकम्पीय विपद्लाई योजनाबद्ध रुपमा समावेश गर्न सकिएको थिएन । २०७२ साल बैशाख १२ गते गोरखा जिल्लाको बारपाकलाई केन्द्रबिन्दु बनाएर आएको महाभुकम्पको प्रभाव सुर्खेत जिल्लामा पनि सामान्य देखिएको थियो । नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा लामो समयदेखि केन्द्रबिन्दु बनाई क्षति हुने गरी भूकम्प नगएकाले यस क्षेत्रमा भूकम्पिय जोखिमको संभावना उच्च रहेको छ । सुर्खेत जिल्लाको ग्रामीण इलाकाहरूमा कच्ची घरहरु रहेका एवं सहरी क्षेत्रमा भवन आचार सहिंताको मापदण्ड नपुऱ्याएई घरहरु निर्माण भैरहेको हुँदा ७ रेक्टर स्केल वा सो भन्दा बढी रेक्टर स्केलको भुकम्प गएमा व्यापक रुपमा जनधनको क्षति हुन सक्ने अवस्था देखिन्छ । वीरेन्द्रनगरमा भवन निर्माण आचार संहिता बमोजिम निर्माण गरिएका घर कम भएकोले सदरमुकाम भूकम्पीय सुरक्षाको दृष्टिकोणले उच्च जोखिममा रहेकोछ । भूकम्पीय सुरक्षाको सन्देशलाई समुदायसम्म पुऱ्याउन र सुरक्षित रहने तरिकावारे प्रचार प्रसार गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

- यस जिल्लामा २०७२ को भुकम्पबाट घरहरु सामान्य चर्किएका ।
- विद्यालय भवनहरु, सरकारी भवनहरु चर्किएर सामान्य क्षति भएका ।
- भुकम्पबाट अन्य जनधन क्षति नभएको ।

१.६.२ विपद्ले २०७७ सालमा पुऱ्याएको क्षतिको विवरणः

यस जिल्लामा २०७७ सालमा विपदका कारण भएको क्षतिको विवरण जिल्ला आत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा नेपाल प्रहरी, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा २०७७ सालको तथ्याङ्क अनुसुचीमा समावेश गरिएको छ ।

१.६.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक कार्य र प्रकिया :

जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति क्रियाशिल रहेको छ । यो समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा जिम्मेवारीहरु विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७४ मा स्पष्ट तोकिएको छ ।

सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

सुर्खेत जिल्लामा आइपर्ने विपद्हरुलाई प्रभावकारी ढंगले सामना गर्न सक्ने क्षमताको विकास तथा पुर्वतयारीको आवश्यकतालाई महशुस गरी विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP) निर्देशिकामा भएको प्रावधान अनुसार जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति सुर्खेतको अग्रसरतामा यस जिल्लामा वि.सं.२०६८ सालदेखि विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी बार्षिक रुपमा आवश्यक परिमार्जन सहित प्रकाशन गरिएको छ । यस बर्ष विपद् पूर्वतयारि तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७६ को आधारमा यो योजना निर्माण गरिएको छ । गृह मन्त्रालयले बि.स.२०६४ देखि विपद् जोखिम न्युनीकरणमा संलग्न निकायहरुको प्रतिकार्य क्षमतालाई सुधार गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरेको देखिन्छ । विपद् सम्वन्धी साझा धारणा निर्माण तथा उद्धारकर्ताको संगठनात्मक भूमिका, प्रकृया र पद्धतिमा सुधारका लागि गृह मन्त्रालयले विभिन्न तह र क्षेत्रमा राष्ट्रसंघीय निकाय, अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रेडक्रसको अन्तराष्ट्रिय महासंघ तथा सरकारी अधिकारीहरुको संलग्नतामा विभिन्न गोष्ठी तथा छलफल गर्ने गरेको छ ।

यी छलफलबाट प्राप्त सुझाव तथा निचोडलाई मध्यनजर गर्दै जिल्लास्थित सरोकारवाला निकाय बीच विपद् सम्बन्धी साझाधारणा र बुझाई कायम गरी योजना तर्जुमाका लागि विभिन्न चरणमा बैठक, कार्यशाला गोष्टी सम्पन्न गरी जिल्ला स्तरीय विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । हाल सुर्खेत जिल्लामा आपत्कालिन अवस्थामा प्रतिकार्य तथा सूचना र समन्वयका लागि जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा सन्चालन हुने गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्र (DEOC) स्थापना भई कार्यान्वयनमा रहेको छ । साथै जिल्लाभित्रका नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरुमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धि योजनाहरु तयार भएका छन् ।

जिल्लामा बिभिन्न निकायहरुवाट समय समयमा बिपद् सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवं योजनाहरु सम्बन्धि प्रतिवेदनहरु प्रकाशन भएका छन् । यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाका लागि बिभिन्न सन्दर्भ सामाग्रीहरुको अध्ययन गरिएको छ । केही सन्दर्भ सामाग्रीहरु र त्यसबाट प्राप्त असल अभ्यासहरु प्रस्तुत गरिएको छ ।

सन्दर्भ सामाग्रीहरुको विवरणः

क्र.स.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरु
१	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६७ को पहिलो संसोधन २०७६	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा सहजीकरण व्यवस्थापन तथा समय सापेक्ष वनाउन सहयोग
४	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८-२०७७	जिल्लास्तरको विपद् जोखिम स्तरीकरण,र विषयगत अभ्यासहरु ।
५	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका बार्षिक प्रतिबेदनहरु	जिल्लामा हुने गरेको विपद्का घटनाहरु र समाधानका उपायहरु बारे जानकारी ।
७	विभिन्न गै.स.स. को सहयोगमा समुदाय स्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना र अनूभवहरु	स्थानीय तहले गरेको प्रयास र सफलताका कथाहरु एवं गाउँ स्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रक्रिया स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरु बारे जानकारी तथा भएको विपद्को स्थिति र स्थानीयस्तरबाट गरेका परम्परागत असल अभ्यास र सम्भावित उपायहरु ।
८	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६	राष्ट्रिय स्तरमा तयार भएको नीतिबारे जानकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रिया बारे स्पष्टता ।
९	विपद जोखिम न्यूनीकण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को पहिलो संशोधन २०७५	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचना बारे बुझाई ।
१०	स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्वन्धमा व्यवस्थापन गर्न वनेको ऐन, २०७४	विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा स्थानीय तहको भुमिकाबारे स्पष्टता ।
११	स्फेयर परियोजना	राहत मापदण्ड र न्यूनतम आवश्यकता बारे जानकारी भएको ।
१२	ह्योगो कार्य संरचना सन् २००५ देखि १५(सेन्डाई कार्य संरचना २०20-२०३०) तथा फ्लागसिप फोर २००९	विपद्लाई प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत समावेश गर्न ।
१३	प्रकोप पिडितलाई राहत प्रदान गर्ने मापडण्द २०४५, तेश्रो संशोधन, २०७७	राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको ।
१४	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्य ढाँचा, २०७० को पहिलो संशोधन, २०७५	तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी ।
१५	स्थानीयस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना	कार्ययोजना तत्काल प्रतिकार्यमा सहज ।
१७	लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२	लाभान्वित पहिचानको आधार ।
१८	जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रवाट प्राप्त सूचना	तथ्यांक एकिकृत तथा प्रतिकार्यमा सहजता ।
१९	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुर्खेत जिल्ला शाखाबाट प्राप्त तथ्यांकहरु	तथ्यांक एकिकृत तथा प्रतिकार्यमा सहजता ।

क्र.स.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरु
२०	पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वसूचना कार्यबिधि, २०७५	विषयगत क्षेत्रको जिम्मेवारी बाडफाँडमा सहजता ।
२१	दिगो बिकास लक्ष्य २०२०-३०	दिगो बिकास लक्ष्यका उद्देश्य नं. १३ को परिपुर्तिमा प्रत्यक्ष सहयोग पुग्ने ।
२२	आपतकालिन संचार प्रणालीको तहगत आवद्धता र संचालन मापदण्ड, २०७५	विपद्का बेला सबै तह सरोकारवालाबीच आपतकालिन सञ्चार सञ्चालनाको सहि व्यवस्थापन ।
२३	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६	सवैको भुमिका र अधिकार बारेमा स्पष्टता ।

१.७ जोखिम विश्लेषण

१.७.१ प्रकोपको प्रभावस्तर :

नगरपालिका तथा तथा गाउँपालिकाको वडास्तरिय बाढी प्रकोपको संकटापन्न तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

पञ्चपुरी नगरपालिका तालिका नं. ९

क्र सं.	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	गल्फा टोल,नार्सी टोल,चाम्री	भेरी नदी ढुवान पर्न सक्ने	१०	जोखिमयुक्त	८०
२.	बथाने,जाजुरा,दोबाटो	पहिरो	८	नाजुक	१०
३.	तिखाकुना पुल, राजी बस्ति	बाढीले कटान,आगलागी	५	उच्च जोखिम	९२
४.	तिखाकुना पुल,कुलिबाध बस्ती	बाढीले कटान,आगलागी	५	उच्च जोखिम	८०
५.	मुरमुरी तल्लो गडा	बाढीले कटान,आगलागी	५	उच्च जोखिम	६०

गुर्भाकोट नगरपालिका तालिका नं. १०

क्र. सं.	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	कपासे	पहिरो	१४	पहिरो खसिरहेको	३१ घर
२.	धारा पानी हिले	पहिरो	३	सडकको जोखिम	३ घर
३.	बेतेनी	पहिरो	५	पहिरो खसिरहेको	२७ घर

चौकुने गाउँपालिका तालिका नं. ११

क्र स	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	जारीमे,सिन्दुकोट,सिमली,पाल्याघाट,तालागाँउ	पहिरो	१		१२५
२.	पाल्पाघाट	नदी कटानी	१		१२
३.	पाल्पाघाट	बाढी	१		१२
४.	खोड,इचला,डोरे	पहिरो	२		१९
५.	बोला,धमु र दानिगौंडा	नदी कटान	२		१६८
६.	खरापु,केलाडी	पहिरो	३		४९
७.	केलाडी,मौरावन,जामुने	नदी कटान	३		३५
८.	केलाडी,मौरावन,सोभानचौर तल्लो र खारागाडी	बाढी	३		३६
९.	ग्वाडग्वाडे,बुढापुच्मा,जडाम,डङ्डडे,डङखोला, रुपेखाली, बल्दे र झाला	पहिरो	४		१२९
१०	रुपेखाली	नदी कटान	४		३०
११.	ग्वाडग्वाडे,बुढापुच्मा,जडाम	बाढी	४		३३
१२.	सिम,खारागाडी,रानागैरा,ढंगालोटे,हाडेकाँडा	पहिरो	५		४३
१३.	धारापानी	अति भिरालो	५		२५
१४	बाँसपानी,भित्री वन	पहिरो	६		२४
१५	भरी लाग्ने	अति भिरालो	७		२५
१६.	जुम्ल्याहामुल, रान, राइसाल, खनयाताल, जियरेनी ताल,कोलडाँडा, डाब,सिम,बसन्ते,भाम्ले र भट्टेसेरा	बाढी	८		९३
१७	बसन्ते,भाम्ले,भट्टेसेरा,कोलगाड,किथौरे,दोगाडे, बिउरेनी र बत्तीसपुतली	नदी कटान	८		४५
१८	बिउरेनी र बत्तीसपुतली	पहिरो	८		२
१९	चैतुरुवा, कोकली, राग, भालुखोला, बसन्ती, काँडेडाँडा	पहिरो	९		४७
२०.	चैतुरुवा,कोकली,राग,भालुखोला,बसन्ती,काँडे डाँडा,पालबजार,धमलाटोल, भेरी छाल, ज्ञानोदय,कर्णाली छाल र राजिगाँउ	नदी कटान	९		९५
२१.	चैतुरुवा,कोकली,राग,भालुखोला,बसन्ती,काँडे डाँडा, पालबजार,धमलाटोल, भेरी छाल, ज्ञानोदय, कर्णाली छाल र राजिगाँउ	बाढी	९		५५

क्र स	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
२२	चैतुरुवा,कोकली,राग,बसन्ती	अति भिरालो	९		२२
२३.	तल्लो केउडी, चाइबाजटोल, बाहुनटोल, गोजीटोल, सिगौवाडा, चाल्सेवाज	नदी कटान	१०		५८

लेकवेशी नगरपालिका तालिका नं. १२

क्रस	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१	गोलखाल्टा	भूक्ष्यय	१०	जमिन फाटेको	५ घर
२	चिसापानी,कालेखोला, वैंशपानी	नदी कटान,पहिरो	८	खोलाको किनारामा वस्ती भएको	५० घर
३	केरेनी	पहिरो	८	भिरालो वस्ती	१५ घर
४	मझुवा,कल्लेरी	पहिरो	५	पहिरो गएको नजिकै वस्ती रहेको	५६ घर
५	तल्लो कुइरे	नदी कटान	७	भेरी नदि र चिङ्गाड खोलाको किनारामा वस्ती	१२ घर
६	असुरेनी	नदी कटान	२	खहरेखोला किनारामा वस्ती	१५ घर
७	गमखोला ,मसेरी	पहिरो	४	भिरालो जमिनमा वस्ती	३४ घर
८	रुप्से	नदी कटान	९	भेरी नदी किनारामा वस्ती	१५ घर
९	धवेन	वाढि पैरो	६	फालाँटे खोलाको कटान	१० घर
१०	पिपल छेडा	पहिरो	६	नयाँ सडकका कारण पहिरो भिरालो वस्ती	१२ घर
११	बाघखोर फेवालीडाँडा	पहिरो	६	भिरालो जमिन वस्ती	४ घर
१२	पुरानोघाट रानाटोल	पहिरो	६	भिरालो जमिन	४ घर
१३	प्युठाने डाँडा	पहिरो	६	भिरालो जमिन	५ घर
१४	धनारी	पहिरो	६	नयाँ सडक निर्माणका कारण	२ घर
१५	पुरानो रानागाउँ	पहिरो	६	नयाँ सडक निर्माणका कारण	८ घर

भेरीगंगा नगरपालिका तालिका नं. १३

क्रस	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१	भेरीगंगा १,२,३,४,५,६ र ७ को माथिल्लो क्षेत्र	वाढी पहिरो	१देखि ७ सम्मका पहाडी इलाका		

बराहताल गाउँपालिका तालिका नं. १४

क्रस	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	भट्टेघारी	आगलागी	८	जंगलको बस्ती	करिब २०० घर
२.	गिरीघाट	आगलागी	८	जंगलको बस्ती	करीब ८० घर
३.	भेरी किनारा बस्ती	वाढी,पहिरो	२,४,५,६	नदि किनारा	करीब ६०० घर

सिम्ता गाउँपालिका तालिका नं. १५

क्रस	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	गोजि काप्रीचौर	बाढि	७	अतिजोखिम	१००
२.	सिर्जना बजार आग्रीगाउँ	बाढी	३	अतिजोखिम	९०
३.	भगवती मा. वि गान्द्रा घोरेटा	पहिरो	१	अतिजोखिम	३

चिङ्गाड गाउँपालिका तालिका नं. १६

क्रस	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	सिरुढाल,खानीखोला	वाढी पहिरो	१	सामान्य	५०
२.	काडापोखरी,पारिलेख	वाढी पहिरो	२	सामान्य	५५
३.	डिम्रटोल,ठाँटिबजार देखि ढाडखेत	वाढी पहिरो	३	उच्च जोखिम	१९
४.	खाके,जुगाने,कुईनडाडा,खिर्रा	वाढी पहिरो	४	जोखिम	
५.	आईले,सावद,टोल,साधीखोला	वाढी पहिरो	५	जोखिम	१५
६.	भर्जनी,पुडे	वाढी पहिरो	६	उच्च जोखिम	२५

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका तालिका नं. १७

क्रस	जोखिम बस्तीको नाम	प्रकोपका कारण	वडा	अवस्था	जोखिममा रहेको घर धुरी
१.	उपत्यका भित्रका नेवारे, ईत्राम, खोर्के, आँपखोली खालाका छेउका बस्तीहरु	कटान	१,२,३,४,५,६,७ र ८	वस्ती	१२६५
२	रत्न राजमार्ग उत्तरका घरहरु र वडा नं. २,९,१०, ११का दक्षिण क्षेत्रका उपत्यकाको पानी निकास हुने क्षेत्रका बस्तीहरु	डुवान	४,६,८ र २,९, १०, ११ तल्लो तटिय क्षेत्र	वस्ती	९५०

१.७.२ परिस्थिति तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी पूर्वानुमान

सुर्खेत जिल्लामा वि.सं. २०६३, २०६४ र २०७१ मा आएको बाढी र २०७२ सालको भूकम्पको प्रभाव तथा २०६५ देखि २०७७ सम्म जिल्लामा गरिएका विपद् जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरूलाई मध्यनजर गरी वि. सं. २०७८ का लागि योजना तर्जुमा गरिएको छ । वि.सं. २०७१ श्रावणमा आएको बाढी पहिरोबाट हालसम्मकै सबैभन्दा बढी जनसंख्या प्रभावित भएको र आगामी दिनमा समेत विपद्को प्रभाव न्युन गर्न यस वर्ष २०७८ (सन् २०२१) लाई यस वर्ष गृह मन्त्रालय राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनिकारण प्राधिकरण तथा विपद् व्यवस्थापन विभागले गरेको मौसमको प्रक्षेपण अनुसार देशै भरि १८ लाख जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने आकलन गरेको र यस जिल्लाको Case load २४ हजार ४ सय ८६ जनसंख्या प्रभावित हुने सक्ने आकलन गरेको छ तथा अन्य विपद्को अनुभवका आधारमा यस वर्ष भरी यस १६ हजार परिवार का ८५ हजार जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने सम्भावना बमोजिम विपद्को असरको पूर्वानूमान गरी विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

१.७.३ विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०७८ जेष्ठ २८ गते को बैठकले सुर्खेत जिल्लामा २०७८ सालको लागि पनि साविक ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरु मध्यबाट समन्वय खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रलाई विभाजन गरी समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन र खोज उद्धार तथा राहतलाई गरी २ वटा विषय गत क्षेत्र निमार्ण गरिएको छ । यसै गरी जिल्लामा यस पछि ९ वटा विषयगत क्षेत्रलाई निरन्तरता दिने र हाल राज्यको पुर्नसंरचना अनुसार जिल्लामा रहेका विषयगत क्षेत्रका अगुवाई गर्ने संस्थाहरु जिल्ला तहमा घट्दैजाँदा मुलतः जिल्लास्तरमा समन्वयकारी भूमिकामा जोड दिदै योजना तयार पारिएको छ । स्थानीय तहहरुमा शाखा/इकाईका रुपमा रहेका सम्बन्धित विषयगत शाखाहरु गाउँपालिका नगरपालिकाको अगुवाइमा विषयगत क्षेत्र परिचालनमा जोड दिदै स्थानिय तहलाई बढी जिम्मेवार बनाउने प्रयास गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने जिल्लास्थित सम्बन्धित निकायहरू (Cluster Leads) सँग समन्वय गरी मानवीय गतिविधि

सञ्चालन गर्नका लागि निम्नलिखित विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters) गठन गरिएको छ । साथै क्षेत्रसँग सम्वन्धित सहयोगी निकायहरुको विवरण तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १८ : बिषयगत क्षेत्रहरु, अगुवा संस्था र सदस्यहरु

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
१) समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति)	नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र	नेपाल टेलिकम स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका नेपाल पत्रकार महासंघ ,गाउँपालिकाहरु, नगरपालिकाहरु LEOC, तयार नेपाल परियोजन USAID
२) खोज, उद्धार तथा राहत	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल प्रहरी, गाउँपालिकाहरु, नगरपालिकाहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, mercy corps USAID	DEOC, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय ईलाका प्रहरी कार्यालयहरु , राजनीतिक दलहरु, सुन्दर नेपाल सस्था भकारी परियोजना, CDMC
३) गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन	शहरी विकास तथा भवन निमार्ण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ	जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुरक्षा निकाय, WFP युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, डिभिजन वन कार्यालय, प्लान नेपाल, नेपाल प्रहरी, mercy corps USAID	DEOC, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (प्राविधिक शाखा, शिक्षा शाखा) उद्योग बाणिज्य संघ, गैसस महासंघ, स्याक नेपाल, किर्डाक, अ/गैससहरु, यातायात व्यवसायी संघहरु, सुन्दर नेपाल सस्था, भकारी परियोजना, mercy corps USAID
४) खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन	कृषि विकास निर्देशनालय कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु, नेपाल खाद्य सस्थान, नेपाल प्रहरी, जिल्ला समन्वय समिति विश्व खाद्य कार्यक्रम नेपाल, नेपाल रेडक्रस, mercy corps USAID	भेटनरी तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, गैसस महासंघ, उद्योग वाणिज्य संघ, कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न गैरसरकारी.संस्थाहरु (वातावरण सुधार समाज, समाज जागरण केन्द्र, सिप्रेड, सुन्दर नेपाल, सिमान्तकृत महिलाहरुको लागि महिला संस्था वाम, अन्तरनिर्भर समाज), नाप तौल तथा गुणस्तर कार्यालय, खाद्य तथा गुणस्तर डिभिजन कार्यालय, सुन्दर नेपाल सस्था भकारी परियोजना mercy corps USAID

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
५) खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	जिल्ला सम्न्वय समिति, पूर्वाधार कार्यालय, भूसंरक्षण कार्यालय , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	युनिसेफ, प्लान, याक नेपाल, एन.जि.ओ. फेडरेशन, वातारण सुधार समाज, नगरपालिकाहरु, गाउँपालिकाहरु, सेभ द चिल्ड्रन, किर्डाक, अ/गैससहरु, mercy corps USAID
६) संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला वालकल्याण समिति नेपाल प्रहरी, जि.स.स. युनिसेफ, नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान नेपाल , mercy corps USAID	पत्रकार महासंघ, स्याक नेपाल, वाम, प्रशान्ति वृद्धाश्रम, एकल महिला समूह, सुन्दर नेपाल संस्था, सेभ द चिल्ड्रेन, नवज्योति केन्द्र, आवाज, ग्लोवल एक्सन नेपाल, अन्तर निर्भर समाज, वातावरण सुधार समाज, कोपिला भ्याली समाज, एसओएस सामाजिक सेवा केन्द्र, आइएनएफ, अपागं सशक्तिकरण केन्द्र, नेपाल राष्ट्रिय दलित समाज कल्याण संघ, दलित सेवा संघ, साझा मन्च, पालिकाहरु, श्रम तथा रोजगार कार्यालय, सुन्दर नेपाल संस्था भकारी परियोजना
७) स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय,	जिल्ला अस्पताल, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (स्वास्थ्य शाखा), जिल्ला समन्वय समिति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्रदेश आयूर्वेद औषधालय, प्रदेश अस्पताल, mercy corps USAID	सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायहरु, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, जनजागरण महिला संघ, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरु, औषधी व्यवसायी संघ युनिसेफ, स्वास्थ्यमा कार्यरत गैसस, स्याक नेपाल, सेभ द चिल्ड्रन, सुहारा कार्यक्रम, एसएसविएच कार्यक्रम, आइएनएफ, नेपाल परिवार नियोजन संघ, किसान कार्यक्रम, अ/गैससहरु, LWTAG, सुन्दर नेपाल संस्था भकारी परियोजना
८)आपत्कालिन शिक्षा	शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाई	सम्वन्धित स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा बिकास शाखाहरु, जिल्ला समन्वय समिति, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन प्लान नेपाल, जिल्ला समन्वय समिति, mercy corps USAID	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी (NRCS), पत्रकार महासंघ, विद्यालयहरु, बाल विकास समाज, शैक्षिक पेशागत संघ संगठन, गै.स.स. महासंघ, एफ.एम.हरु, स्याक नेपाल, वाम, सुन्दर नेपाल संस्था, ग्लोवल एक्सन नेपाल, अन्तर निर्भर समाज,

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
			वातावरण सुधार समाज, प्याक्सन र एनप्याक्सन, कोपिला झ्याली समाज, आइएनएफ, स्टेशनरी तथा पुस्तक व्यवसायी संघ, सुन्दर नेपाल सस्था भकारी परियोजना
९) पुनःस्थापना तथा पुर्ननिर्माण	शहरी विकास तथा भवन निमार्ण विभाग, संघिय आयोजना	डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (प्राविधिक शाखा), mercy corps USAID	सा.वन उपभोक्ता समितिहरु, नेपाल टेलिकम, जिल्लामा कार्यरत अन्तराष्ट्रिय गैससहरु, नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी , राजनीतिक दलहरु, सुन्दर नेपाल संस्था भकारी परियोजना

नोटः- बिभिन्न क्षेत्रसँग सम्बन्धित निकायहरुको सम्पर्क व्यक्ति र सम्पर्क नम्बर विषयगत अनुसूचीहरुमा राखिएको छ ।

१.७.४ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको ध्येय विपद्बाट उत्पन्न हुन सक्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिहरुलाई सकेसम्म कम गर्नुको साथसाथै विपद्का घटना भै हालेमा विपद् प्रभावितलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सहयोग उपलब्ध गराउनु हो । सुर्खेत जिल्लामा विपद्को अवस्थामा हुन सक्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न तथा प्रतिकार्यलाई छिटो, छरितो, व्यवस्थित तथा जवाफदेही बनाउन मानवीय सहायताको क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरुको पहिचान, पहुँच आँकलन र त्यस्तो महत्वपूर्ण समयमा कसरी सहयोग गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा एकिन गर्न अति आवश्यक हुन्छ । त्यसैले, ती निकायहरुको जिल्लामा पहुँच तथा कार्यक्रमको प्रकृतिलाई तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १९

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुर्खेत	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	विपद् जोखिम व्यवस्थापन ऐन, २०७४ गरको व्यवस्था वमोजिम गठित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सामान्य कार्य शर्तहरु : • विपद् जोखिम व्यवस्थापन र उद्धारको कार्यमा स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समितिहरु संग समन्वय गर्ने वा समन्वय गर्न लगाउने । • जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति,

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			गृह मन्त्रालय मार्फत कार्यकारी समितिमा पेश गर्ने । • स्थानीय तहहरुमा रहेका स्थानीय विपद व्यस्थापन समितिबाट संचालित राहत तथा उद्धारको कार्यको अनुगमन गर्ने र संचालित कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने । • समय-समय मा विपद् राहत उद्धार कार्यमा भैरहेको प्रगतिको बारेमा क्षेत्रीय तथा केन्द्रीय कार्यकारी समितिमा जानकारी दिने । • संघीय कार्यकारी समिति, गृह मन्त्रालय तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राप्त निर्देशनका आधारमा कार्य संचालन गर्ने । • वाह्य सहयोगका लागि सरकारी र गैरसरकारी निकायका वीच समन्वय वैठकको आयोजना गर्ने । • वाह्य सहयोगका लागि सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, राष्ट्रिय/ अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, रेडक्रस अभियानका सदस्य लगायतका निकायहरुकावीच प्रतिकार्यको समीक्षा गर्न वैठक संचालन गर्ने । • क्षतिको २४ घन्टा भित्र क्ष्च्ब मोवाइल एप्लीकेशन मार्फत विपद् द्रुत लेखाजोखा विवरण सङ्कलन गर्ने । • बहु विषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, आवस्यकता अनुसार थप लेखा जोखा गर्ने निर्णय गर्ने र संङ्कलित तथ्याङ्क विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने ।
२	जिल्ला समन्वय समिति सुर्खेत	जिल्ला समन्वय अधिकारी	• समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने । • आवास तथा पुनःस्थापना कार्य गर्ने । • स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
३	स्थानीय तहहरु (स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख/अध्यक्ष	• विपद् जोखिम व्यवस्थापन र उद्धारको कार्यमा सुरक्षा निकाय, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, सामुदायिक विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरी सोही अनुसार परिचालन गर्ने । • जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा विपद् लेखाजोखाको प्रतिवेद पेश गर्ने । • स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना अनुसारका विषयगत क्षेत्र र सहयोगी निकायहरु

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			समन्वय गरी तत्काल उद्धार तथा राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । • जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र र प्रदेशस्तरिय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा विपद्‌का घटना र सोको प्रभाव बारे जानकारी गराउने । • विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शनले तोकेको ढाँचामा फारम छपाई तयारी अवस्थामा राख्ने । • लेखाजोखाका लागि आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने । • तत्काल प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्न लगाउने ।
४	सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल प्रहरी र नगर प्रहरी)	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मातहतमा रही खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धारकार्य गर्ने । • बिशेष सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने । • विषयगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
५	राजनीतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	• समन्वय तथा स्रोत संकलनमा सहयोग । • जनपरिचालन गर्ने ।
६	जिल्ला आपतकालिन कार्य संञ्चालन केन्द्र	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	• प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मातहतमा रही सूचना संकलन, समन्वय र सम्प्रेषण गर्ने । • विषयगत समितिमा रही सहयोग गर्ने । • सबै सरोकार निकायसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने । • स्थानीय तहको क्षमता अभिवृद्धिकालागी सहजिकरण गर्ने । • सूचना संचार समुदाय देखि केन्द्रसम्म प्रभावकारी बनाउने । • स्रोत साधन तथा मानवस्रोतको खाडल पहिचान गरी अभाव पुरा गर्ने । • विपद्‌का सबै सूचनाहरुलाई एकरुपता दिदै एकद्वार प्रणाली मार्फत सम्प्रेषण गर्ने ।
७	सहयोगी सस्था	स्रोत केन्द्र प्रमुख	• विषयगत सदस्य संस्था (राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य आदि)का वीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्ने । • जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत अगुवा निकाय, सरकारी निकाय, नागरीक समाज तथा अन्य

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			सरोकारवाला निकाय वीच समन्वय गर्ने । • विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरु सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका वारेमा जानकारी राख्दछन् र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउने । • विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्ने । • मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम संचालनगर्न सहयोग गर्ने ।
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	• खाद्य, गैर खाद्यसामाग्री तथा अस्थाई आवास व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने । • आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने । • विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि तालिम संचालन गर्न सहयोग गर्ने । • विपद् सर्वेक्षणमा संलग्न हुने ।
९	जिल्ला स्थित विषयगत सरकारी कार्यालय र स्थानीय तहमा रहेका विषयगत शाखाहरु	कार्यालय तथा शाखा प्रमुखहरु	• स्थानिय स्तरको विषयगत समितिमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने । • सम्बन्धित कार्यालयको आपत्कालिन योजना निर्माण गर्ने । • वडा तथा समुदाय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य समूह निर्माण गरी लागु गर्ने ।
१०	उद्योग वाणिज्य/ व्यापार संघ	अध्यक्ष	• सुख्खा तथा तयारी खाना RtEF जस्तैः चिउरा, भुजा, बिस्कुट आदि, खाद्यसामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने
११	यातायात व्यवसायीहरु	अध्यक्ष	• राहत तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरु र जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।
१२	सञ्चार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	• आधिकारिक सूचना संकलन, विश्लेषण तथा सम्प्रेषण गर्ने ।
१३	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• मानवस्रोत परिचालन गर्ने • स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने • गै.स.स. वीच समन्वय • क्षमता विकास तथा सहजिकरण कार्य गर्ने

परिच्छेद : २

प्रकृतिमा आधारित विपद्को प्रतिकार्य योजना

विपदलाई पुर्वानुमान गर्न सकिदैंन । तथापी विपद् जोखिमका आधारमा त्यसबाट प्रभावित हुन सक्ने अधिकतम संख्या अनुमान गर्न सकिन्छ । सुर्खेत जिल्लालाई विविध पक्षहरु विश्लेषण गर्दा देहाय अनुसारको संख्यामा विपद्बाट अधिकतम रुपमा प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

भूकम्पबाट १६००० परिवारका ८५,००० जना, आगलागीबाट १५० परिवारका ७५०० जना, बाढी पहिरोबाट १८०० परिवारका ९००० जना र कोभिड-१९ समेत महामारीबाट ४२०० परिवारका २१००० जना प्रभावित हुने मध्ये २५ प्रतिशत बालबालिका, ६५ प्रतिशत महिला, १० प्रतिशत जेष्ठ नागरिक, ५ प्रतिशत सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, ५ प्रतिशत स्तनपान गराउने महिला हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

२.१ विषयगत क्षेत्र : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

अगुवाई गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंञ्चालन केन्द्र (DEOC)

मूख्य बिपद्को किसिमः पहिरो, बाढी, भुकम्प, आगलागी, हावाहुरी, महामारी

विपद्को अनुमानित अवस्थाः

यस जिल्लामा हुने गरेका पहिरो, बाढी, भुकम्प, आगलागी, हावाहुरी, लगायत प्रकोपवाट हुने विपद्को जोखीमबाट सम्भाव्य प्रभावित १६,००० परिवारका ८५,००० जना हुन सक्नेछन् ।

- ५ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँपालिकाका प्रभावित समुदायले सम्बन्धित निकायसँग सम्पर्क र समन्वय विस्तार गर्नुपर्ने हुन सक्छ ।
- सूचना प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट भई सूचना आदान-प्रदानमा समस्या आउनसक्छ ।
- सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलनमा कठिनाइ उत्पन्न हुनसक्छ ।
- पहिरो बाढी तथा भूकम्पका कारण भौतिक पूर्वाधारहरु जस्तै भवन, पुल, कलभर्ट सडक, विद्युत प्रशारण लाइन क्षति हुनसक्छ ।
- आगलागी तथा जङ्गली जनावरका कारण भौतिक संरचना घरगोठ, धनमाल तथा मानवीय क्षति हुनसक्छ ।
- सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलनमा दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनसक्छ ।
- महामारी जन्य सम्भाव्य रोगहरु देखा पर्नसक्छन् ।
- कृषि बालीमा रोगजन्य तथा किट जन्य प्रकोप हुन सक्नेछ ।
- बालबालिका, जेष्ठनागरिक, गर्भवती महिला, अपांगता भएका व्यक्तिहरु अति जोखिम रहन सक्छन् ।

बिषयगत उद्देश्य :

- सूचना संकलन एवं व्यवस्थापनका लागि विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन अनुसारको ढाँचा सहितको ठोस संयन्त्र स्थापना गर्ने, सूचना प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गर्ने तथा सूचनाहरूलाई विश्लेषण गरी सम्बन्धित क्षेत्रहरूमा उपलब्ध गराई प्रभावकारी प्रतिकार्य प्रणाली सुनिश्चित गर्ने ।
- सूचना संकलन एवं व्यवस्थापनका लागि जनशक्ति तयार गरी राख्ने ।
- विपद्को जोखिम सम्बन्धी सूचना समुदायलाई विपद् पूर्व प्रदान गर्ने ।
- सम्पूर्ण बिषयगत क्षेत्रसँग सम्पर्क-समन्वय र परिचालन गर्ने ।
- प्राप्त सूचनाहरु संकलन तथा विश्लेषण गरी जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत सम्प्रेषण गर्ने ।
- मनसूनको समयमा माथिल्लो तटीय क्षेत्र, छिमेकी जिल्लाहरु समकक्षीसंग निरन्तर सम्पर्कमा रही डुवान, कटान र क्षतिका बारेमा जानकारी लिने दिने र समस्या समाधानका लागि पहल गर्ने ।
- संघ, प्रदेश, जिल्ला, स्थानीयतह र समुदायस्तरसम्म प्रभावकारी समन्यय गरी बिपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि जिल्ला आपतकालीन संचालन केन्द्रले भूमिका खेल्ने ।
- विपद् सम्वन्धि सवै सूचना सङ्कलन विश्लेषण र प्रशारणमा एकद्वार प्रणालीको नीति अवलम्वन गर्ने ।
- संरक्षण बिषयगत क्षेत्रको सम्पूर्ण समन्वयको कार्य गर्ने ।
- तिन दिने मनसुन पुर्वानुमानमा आधारित कार्यविधि अनुसार कार्य गर्ने ।

रणनीतिः

- समुदायमा हुनसक्ने सम्भावित विपद्को सूचनाहरु सम्बन्धित निकायहरुबाट निरन्तर प्राप्त गर्ने र विश्लेषण गर्ने ।
- विभिन्न निकायका सूचना अधिकारी एवम् समुदायस्तरका सूचना सर्म्पक व्यक्ति/समुह मार्फत स्थानीयतह, स्थानीयतहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरु, सुरक्षा निकाय, स्थानीय राजनितीक दल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सञ्चार माध्यमहरु, स्थानीय संघसंस्थासंग समन्वय र सहकार्य गरी DEOC मार्फत सम्भाव्य प्रभावित क्षेत्र तथा निकायहरुमा सुचना सम्प्रेषण गरी आ-आफ्ना तालुक निकायहरुमा पठाउने ।
- संभावित प्रकोप हुनसक्ने अवधिभर र विपद्को समयमा स्थानीय संचार माध्यम (एफ. एम. रेडियो, टि.भि., पत्रिका) मार्फत प्रशारण तथा प्रकाशन गर्ने ।
- विपद्को समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुलाई सक्रिय वनाउन भूमिका निर्बाह गर्ने ।

तालिका नं. २० विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
०-१ घण्टा	• तत्काल सरोकारवालाका सम्पर्क व्यक्तिहरुसँग सूचना लिने, • जल तथा मौसम मापन केन्द्रका गेज रिडरहरु संग निरन्तर सम्पर्क गरी वर्षा, बाढीको सूचना सङ्कलन गर्ने, • जल तथा मौसम मापन केन्द्र कोहलपुर संग निरन्तर मौसमी विवरण लिने, • सम्भाव्य प्रभावित समुदायहरुलाई विपद्को सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताको आधारमा प्रवाह गर्ने, • न.पा. /गापा. तथा समुदाय स्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी नियमित सूचना आदान-प्रदान गर्ने, • बिषयगत क्षेत्रहरुलाई तत्काल सूचना सम्प्रेषण गर्ने, • जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति र NEOC मा प्रतिवेदन गर्ने, • उद्धार कार्यको लागि थप जनशक्ति र श्रोत साधन का लागि PEOC /NEOC मा संपर्क गर्ने, • अन्तर जिल्ला समन्वय गर्ने, • पुर्वानुमानमा आधारित मौसम पुर्वतयारीका लागि कार्यविधि अनुसार तयारी गर्ने	• स्थानीय तहमा रहेको सरोकारवाला निकायको सर्म्पक व्यक्तिको टेलिफोन नम्वर अद्यावधिक गर्ने । • मौसम मापन केन्द्रहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुसंग सर्म्पक गर्ने । • मौसम पुर्वानुमानको आँकलन गरिरहने । • सम्बन्धित सरोकारवाला निकायका सूचना अधिकारी मार्फत बाढी प्रभावित समुदायहरुलाई सूचना प्रवाह गर्ने । • प्रभावित हुने समुदायहरुलाई उपयूक्त सूचनाको माध्यम मार्फत विपद्को बारेमा जानकारी गराउने । • पुर्वानुमानमा आधारित वाढी पुर्वतयारीका लागि कार्यविधिअनुसार विषयगत क्षेत्रको वैठक वस्ने	• बाटो कल्भर्टहरु क्षति हुन सक्ने । • प्राविधिक कारणले फोन सम्पर्कमा ढिलाई हुने । • अनुमान भन्दा बढी जोखिमर फरक खालको को विपद् आउन सक्ने । • पुर्वानुमानमा आधारित वाढी पूर्वतयारीका लागि कार्यविधि अद्यावधिक गर्ने	DEOC, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति. जि.स.स.,गाँउपालिका, नगर पालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, ने.रे.सो. सुर्खेत, स्थानीय एफएम रेडीयोहरु विश्व खाद्य कार्यक्रम
१-७ घण्टा	• घाईतेहरुको विवरण लिई कोभिड १९ को संक्रमणलाई मध्यनजर गरी उपचारको व्यवस्था मिलाउने । • जल मापन केन्द्रहरुमा नियमित सम्पर्क गर्ने र सूचना सम्प्रेषण गर्ने । • बिषयगत क्षेत्रको बैठक गरी आ-आफ्ना केन्द्रीय निकायमा सूचना प्रवाह गर्ने र गर्न लगाउने । • जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गृह मन्त्रालयको NEOC मा निरन्तर जानकारी गराउने ।	• ०-१ घण्टा भित्र गरिने सवै गतिविधिहरुलाई निरन्तरता दिने । • घाईतेहरुको उपचारका लागि सम्वन्धित निकायसंग समन्वय गर्ने ।	• बाटो कल्भर्टहरुमा क्षति हुनसक्ने । • प्राविधिक कारणले फोन सम्पर्कमा ढिलाई हुने । • अनुमान भन्दा बढी जोखिमको विपद् आउन सक्ने ।	DEOC, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.स.स., जिल्ला प्रहरी कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय
	• DEOC ले ३ दिने मौसम पूर्वानुमान सूचना प्रवाह गर्ने ।			
७-२४ घण्टा	• घाईतेहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने र उपचारको क्रमलाई निरन्तरता दिने । • उद्धार गरिएका व्यक्तिहरुको लगत तयार गर्ने • अन्य विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलापमा समन्वय र सहयोग गर्ने । • प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पठाउने • मोबाईल मार्फत IRA तथ्याक सकंलन गर्ने • ACT परिचालनको लागि गृह मन्त्रालयमा पत्राचार गर्ने	• प्रभावित व्यक्तिहरुलाई उपचारको लागि शिविर व्यवस्थापन गर्ने । • उद्धार गरिएको व्यक्ति (घाईते र विस्थापित) हरुको लगत तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने । • रेडक्रस, नेपाल प्रहरी र स्थानिय तहका कर्मचारीको सहभागीतामा प्राप्त गर्ने	• समन्वय र सहयोगमा ढिलो भएमा प्राथमिक उपचार शिविर सञ्चालनमा ढिलाई हुने । • मोबईलबाट तथ्याङ्क संकलन गर्ने दक्ष जनशक्तिको अभाव	DDMC, DEOC जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, LDMC, सहयोगी सस्था अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी समुदाय
२४-४८ घण्टा	• विपद्बाट प्रभावितहरुको लगत तयार गर्ने • कोभिड १९ लाई मध्यनजर गरी अस्थायी शिविर व्यवस्थापन गर्ने । • मृत जनवार (घरपालुवा चौपाया) को दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने । • अस्थायी शिविर सुरक्षाको व्यवस्थापन गर्ने ।	• तयार गरिएको लगतका आधारमा राहत वितरणका लागि विषयगत क्षेत्र परिचालन गर्ने । • अस्थायी शिविरमा सुरक्षा व्यवस्था गर्ने ।		DEOC, CCMC, जि.प्र.का., जि.स.स.,जिल्ला प्रहरी कार्यालय
४८-७२ घण्टा	• खोज तथा उद्धार कार्यको समन्वय र सूचनालाई निरन्तरता दिने । • दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने । • व्यक्तिगत क्षति भएको सम्पतिको विवरण संकलन गर्ने	• व्यक्तिगत क्षति भएका विवरणलाई सम्प्रेषण गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।	• समयमै व्यवस्थापन गर्न नसक्दा दुर्गन्ध फैलन सक्ने । • दक्ष जनशक्ति नभएर गलत तथ्यांक आउन सक्ने ।	DEOC ,DDMC, सुरक्षा निकाय र LDMC
७२ घण्टा देखि ७ दिन	• प्रभावित तथा क्षतिको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने । • शिविर व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने । • स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनमा समन्वयात्म भूमिका निर्वाह गर्ने	• सुरक्षा निकायमा समन्वय गर्ने । • स्वास्थ्य विषयगत क्षेत्र परिचालन गर्ने ।	• समन्वय र तथ्यांक व्यवस्थापन समयमै हुन नसकेमा थप जोखिम बढन सक्ने ।	DDMC,DCCMC, LDMC, सुरक्षा निकाय, समुदाय, स्वास्थ्य विषयगत क्षेत्र
एक साता देखि १ महिना भित्र	• समन्वय र सुचना व्यवस्थापन । • सबै बिषयगत क्षेत्रसंग निरन्तर समन्वय गर्ने	• DDMC को बैठक बस्ने । • सुरक्षा समितिको बैठक बस्ने ।	• महामारी फैलन सक्ने ।	DDMC, सुरक्षा समिति, LDMC, समुदाय

समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचीः अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

२.२ विषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार

विषयक्षेत्र : खोज तथा उद्धार
मुख्य विपद्को किसिम : पहिरो, बाढी, आगलागी, भूकम्प र महामारी
क्षेत्रगत अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुर्खेत

२.२.१ विषय क्षेत्रको परिचय : समन्वय, खोजी तथा उद्धार

समन्वयः

विपद्को कुनै पनि घटना घट्नासाथ त्यसलाई तत्काल व्यवस्थापन गरी सामान्य अवस्थामा ल्याउनु पर्ने हुन्छ । त्यसको लागि सम्बद्ध संस्था, व्यक्ति, निकायहरूसंग समन्वय गर्नु पर्ने हुन्छ । खास गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको हैसियतले प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत अन्य सरोकारवाला संस्था, व्यक्ति र निकायहरूसंग समन्वय गरी विपद्को घटना भएको मिति, स्थान र घटनाको अवस्था सम्बन्धमा जानकारी गराई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा आवश्यक निर्णयहरू लिनु पर्ने हुन्छ ।

खोजीः

कुनै पनि प्राकृतिक वा गैरप्राकृतिक विपद्को अवस्थामा उद्धारकर्मीले गर्ने पहिलो कार्य मानवजन्य खोजी (Search) हो । बाढी, भूकम्प जस्ता प्राकृतिक विपद्ले मानव जीवनलाई सामान्य अवस्थाबाट असामान्य अवस्थामा पुऱ्याई दिन्छ । यस्तो असामान्य अवस्थामा घटनास्थलमा उद्धारकर्मीद्वारा उद्धार सामाग्री सहित मानव, पशु, धन बचाउको लागि गर्ने कार्य खोजी हो ।

उद्धारः

प्राकृतिक विपद्ले तहसनहस बनाएका मानव सिर्जित भौतिक संरचना तथा खोलानालाले बगाएर संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति, धन सम्पत्ति, पशु चौपायालाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नु नै उद्धार हो । यस्तो कार्य गर्दा सधै वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र घाईते बिरामीलाई प्राथमिकता दिई उद्धार गरिन्छ । उद्धार कार्यको साथसाथै प्राथमिक उपचार, उनीहरुको सुरक्षा र खाने व्यवस्था पनि संगसंगै गरिन्छ । यो कार्य प्रभावितहरूको पुनर्स्थापना नभएसम्म चलिरहन्छ ।

अनुमानित अवस्थाः

सुर्खेत जिल्लालाई विविध पक्षहरु विश्लेषण गर्दा देहाय अनुसारको संख्यामा विपद्बाट अधिकतम रुपमा प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

भूकम्पबाट १६००० परिवारका ८५,००० जना, आगलागीबाट १५० परिवारका ७५०० जना, वाढी पहिरोबाट १८०० परिवारका ९००० जना र कोभिड-१९ समेत महामारीबाट ४२०० परिवारका २१००० जना प्रभावित हुने मध्य २५ प्रतिशत वालवालिका, ६५ प्रतिशत महिला, १० प्रतिशत जेष्ठ

नागरिक, ५ प्रतिशत सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, ५ प्रतिशत स्तनपान गराउने महिला हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

२.२.२ विपद्ले पुऱ्याउन सक्ने असरको अवस्था निम्न बमोजिम हुन सक्नेछ

- सार्वजनिक पूर्वाधारहरू (सडक, पुल, झोलुङ्गेपुल, खानेपानी, विद्युत, आपूर्ति, सञ्चार, खानेपानी) नष्ट,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बाल-बालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा तथा अपाङ्गता भएका मानिसहरू मूख्य रूपमा प्रभावित हुने,
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक निकायले सेवा प्रवाह गर्ने क्रममा चाप बढ्ने,
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याहरु बढ्ने
- आवास सहयोग आवश्यक हुने विस्थापित परिवारको सङ्ख्या बढ्नसक्ने छ ।

२.२.३ विषयगत उद्देश्य

- विपद्को कारणले जीवन जोखिममा परेका व्यक्तिहरूको क्रमश प्राथामिकतानुसार उद्धार गर्ने ।
- संकटासन्न रहेका प्रभावितहरूको उद्धारको क्रममा प्रभावकारी समन्वय र संयोजनको कार्यमा सक्रिय रहने ।
- विपद्को बेला हराईरहेका नागरिकहरूको विवरण तयार गर्दै खोजी कार्य गर्ने ।
- जीवन रक्षा, हराएका मानिस, पशुधनको खोजी तथा मृत अवस्थामा रहेकाको उचित रेकर्ड सहित व्यवस्थापन गर्ने ।
- विस्थापित व्यक्तिहरूको अस्थायी स्थानान्तरण तथा सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- घाईते बिरामीहरूको प्राथमिक उपचार प्राथमिकताका आधारमा गर्ने ।
- विपद्मा परेकालाई समयमै आधारभूत आवश्यकताका राहत सामग्री वितरण गर्ने ।
- सम्पूर्ण सम्बन्धित निकायले उद्धार सामाग्री मर्मत गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग समन्वय गरेर वार्षिक रुपमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।

२.२.४ मानवीय सहयोगका मापदण्ड

- विपद्को लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्धार (Search & Rescue) टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सुविधाबाट एकदमै वञ्चित, संकटापन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति समुह तथा सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।

- अवस्था हेरी (आवश्यकतामा आधारित रहेर) बहु क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुतलेखा जोखा (Multi-cluster Initial Rapid Assessment (MIRA) टिम खटाउने ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (Camp Coordination & Camp Management) को अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन गर्ने (फाराम सहितको) संयन्त्र ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र समाचार संचार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने साँस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्री सहयोग उपलब्ध गराउने (निकायबाट प्रत्यक्ष वितरण होइन) ।
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन र अनुरोध गर्ने (अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन) ।
- अस्थायी आश्रय स्थलमा रहको प्रभावित व्यक्तिहरुको सुरक्षा व्यवस्था मिलाउदा लैङ्गिक मैत्री सुरक्षा व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

तालिका नं. २१ : विपद् प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	खोज तथा उद्धार टोलीको परिचालन र खोज तथा उद्धार कार्यको थालनी ।	खोज तथा उद्धारका लागि खटिने टोलीलाई आवश्यक वन्दोवस्तीको सामग्रीहरूको तयारी	खोज तथा उद्धार टोली तयारी अवस्थामा छ तर आवश्यक उद्धार सामग्रीहरू पर्याप्त मात्रामा नभएको ।	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना सशस्त्र प्रहरी	
	सूचना संकलन तथा अवस्थाको प्रतिवेदन ।	खोज तथा उद्धारका लागि खटिने टोलीलाई Dos and Don't को बारेमा अभिमुखीकरण	अभिमुखीकरण गरी सकिएको	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना सशस्त्र प्रहरी	
	शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नको लागि आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने	संचारको उपयुक्त संयन्त्रको स्थापना ।	विपदको वेलामा गरिने संरचना र संयन्त्रको व्यवस्था स्पष्ट रहेको ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	खोज तथा उद्धारका लागि आवश्यक ओजारहरूको व्यवस्था	केही अपर्याप्त रहेको ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	राहत सहयोग सामग्रीहरू वितरणका लागि आवश्यक पर्ने व्यवस्थाको तयारी ।	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	क्षेत्रगत सदस्यहरूसंग वैठक तथा अन्य मानवीय संघ संस्थाहरूसंग समन्वय ।	आवधिक बैठक गर्ने		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	Establishment of EOC	आवधिक बैठक गर्ने		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	सुरक्षा निकायहरू वीच आपसी समन्वय गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धी अभ्यास (Command Post/ Live Exercise/ Recee) हरू गराई फौजलाई तयारी राख्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	*Search and Resuce equipment: Search and*

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
		प्रभावित इलाकाको उपयुक्त स्थानमा हेलिप्याड साथै LZ/DZ तयार गर्ने । प्रभावित स्थानसम्म जाने मुख्य तथा वैकल्पिक मार्गहरू पहिचान गर्ने ।			*Rescue team mobilization:*
	आकस्मिक कक्ष, उपचार केन्द्र, सूचना सम्प्रेषण कक्ष तथा राहत सामग्री वितरण कक्षहरूको स्थापना गर्ने	हरेक कक्षको लागि टोलीको निर्माण गर्ने ।	टोलीको निर्माण गर्नु पर्ने ।	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना सशस्त्र प्रहरी बल	
दोस्रो दिन	अस्थायी शिविरका लागि व्यवस्थापन गर्ने ।	तालिम तथा खोज तथा उद्धार स्रोतको नक्साङ्कन ।	नक्साङ्कन गरिसकिएको ।	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना सशस्त्र प्रहरी बल	
	प्रभावितहरू विस्थापित भएका स्थानमा	उद्धार सामग्रीहरूको संकलन ।	आआफ्नो संस्थामा भएको सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा रहेको एकिन गर्ने ।		
	परिस्थितिको पुनरावलोकन गरी आवश्यक स्रोत साधनको लागि क्षेत्र तथा केन्द्रसंग आवश्यक सामग्रीहरूको माग तथा परिचालन । (हेलिकप्टर)	Identification of the Location for establishment of forward Base.	Location for Identification गरि सकिएको ।	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना सशस्त्र प्रहरी बल	
	Establishment of Command Base/ Forward Base /Disaster Site Control Team	Identification of the Location	Location for Identification गरी सकिएको ।	नेपाल प्रहरी नेपाली सेना सशस्त्र प्रहरी बल	
	खोज तथा उद्धारकार्यमा भएका प्रगति तथा अवस्थाको सरोकारवालहरूलाई जानकारी ।			जिल्ला प्रशासन कार्यालय	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो हप्ता	सम्भावित महामारी फैलिन नदिन आवश्यक पहल गर्ने ।		पहिचान गरिसकिएको छ ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
दोस्रो हप्ता	वेपत्ता भएका मानिसको खोजी तथा पहिचान कार्यलाई निरन्तरता दिने	सरोकार वालाहरू वीच समन्वय	निरन्तर समन्वय गरिनु पर्ने ।	नेपाली सेना नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल रेडक्रस जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय	
सो भन्दा बढी	विपद्को अवस्थाको विश्लेषण र समग्र शान्ति सुरक्षाका लागि कार्य योजना तयार ।	नियमित बैठक र अवस्था अद्यावधिक गर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
जम्मा					

तालिका नं. २२ : कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

सि. नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	बैठक	विपद्पूर्व आवधिक रूपमा तथा विपद् पश्चात तत्कालै
२	विपद् व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धी अभ्यास (Command Post/ Live Exercise/Recee) गराई फौजलाई तयारी राख्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	तालिम तथा कृत्रिम घटना अभ्यास	आषाढको दोस्रो हप्ता
३	प्रभावित इलाकाको उपयुक्त स्थानमा हेलिप्याड साथै LZ/DZ तयार गर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	बैठक, निर्माण	विपद्पूर्व

सि. नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
४	प्रभावित स्थान सम्म जाने मुख्य तथा वैकल्पिक मार्गहरू पहिचान गर्ने ।	गरिसकिएको		
५	आकस्मिक कक्ष, उपचार केन्द्र, सूचना सम्प्रेषण कक्ष तथा राहत सामग्री वितरण हरेक कक्षका लागि टोलीको निर्माण गर्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल	समन्वय बैठक, टोलीको निर्माण	अषाढको अन्त्य सम्ममा
६	तालिम तथा खोज तथा उद्धार स्रोतको नक्साकन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	तालिम, बैठक	बाढीको अगावै तयारी अवस्थामा रहने
७	उद्धार सामग्रीहरूको संकलन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	समन्वय	आषाढको अन्त्य सम्ममा
८	उद्धार बेश स्थापनाका लागि उचित स्थानको छनौट	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	गरिसकिएको	

२.३ विषयगत क्षेत्रः गैरखाद्य सामाग्री तथा शिविर व्यवस्थापन

अगुवाइ गर्ने निकाय : शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, सुर्खेत

अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री क्षेत्रः

विपद्को अवस्थामा विस्थापित व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रयस्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ । सामान्यतया समुदायमा उपलब्ध विद्यालय, सामुदायिक भवन, मन्दिर, नगरपालिका, गाँउपालिका ,सामुदायिक भवन, सरकारी भवन तथा सार्वजनिक खाली स्थानलाई आपत्कालीन आश्रयस्थलको रुपमा प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ भने आवश्यक भएमा कोभिड १९ को मापदण्ड बमोजिम अस्थायी शिविर व्यवस्थापन गरी बसोवास गराउनु पर्ने हुन्छ । आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले विस्थापितका लागि दैनिक जीवनयापनका लागि ओड्ने, ओछ्याउने लुगाफाटो वा खाना बनाउने, खाने भाँडा र इन्धन तथा नगद सहयोग लगायतको मानवीय सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने हुन्छ ।

मुख्य बिपद्को किसिमः

बाढी, पहिरो, भुकम्प र आगलागी

विपद्को अनुमानित अवस्था :

जोखिममा पर्ने अनुमानित जनसंख्याः उच्च जोखिममा रहेका समुदायहरु तथा बाढी पहिरो भुकम्पको कारण १६,००० परिवार मध्ये पुर्ण क्षति हुन सक्ने अनुमानित ६,००० परिवारको लागि अस्थायी शिविरको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने । सुर्खेत जिल्लामा उल्लेख गरिए बमोजिमको विपद्ले निम्न अवस्था आउन सक्ने आँकलन गरिएको छ ।

- व्यक्तिगत घरहरु, सार्वजनिक र सामुदायिक भवनहरु क्षति/नष्ट भएको हुनेछ ।
- भिडभाड सृजना भई कोभिड १९ को संक्रमण बढ्न सक्ने खतरा ।
- विपद्ले विस्थापित भई खुल्ला स्थानमा वसोवास गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जित हुनेछ ।
- यातायातमा अवरुद्ध भई आवतजावतमा र राहत सामाग्री ढुवानीमा कठिनाई हुन सक्नेछ ।
- सुरक्षित आश्रय स्थल तथा गैर खाद्य सामाग्रीको अभाव हुनसक्नेछ ।
- अपाङ्गता, बालबालिका, विशेष परिस्थितिका महिला, जेष्ठनागरिकलाई दैनिक जीवन निर्वाहमा अप्ठ्यारो परिस्थिति सृजना हुन्छ ।
- विद्यालयहरु क्षतिग्रस्त तथा पठनपाठन अवरुद्ध हुने छ ।
- विद्यालय, प्रहरी चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू, सार्वजनिक भवन, सामुदायिक आश्रयस्थल जस्ता सार्वजनिक संरचनाहरूमा विस्थापित मानिसहरूको बसोवासको लागि दबाव पर्नेछ ।

विषयगत उद्देश्यः

- तत्काल गैर खाद्य सामाग्री त्रिपाल, कम्बल, म्याट्रेस तथा डोरी आदीको व्यवस्थापन गर्ने ।
- सुरक्षित आवासको लागि स्थान तथा आश्रयस्थल पहिचान गरि सामाजिक दुरी कायम हुनेगरी शिविरहरू र अस्थायी भौतिक संरचना निर्माण गर्ने ।
- विपद्का कारणले घरवार बिहीन मानिसहरूका निम्ती स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्ने ।

रणनीति :

- विपद्को समयमा भौतिक तथा मानवीय क्षति न्यूनीकारणका लागि तत्काल उपलब्ध स्थानीय श्रोत र साधनको उच्चतम प्रयोग गरि आकस्मिक शिविर व्यवस्थापन गर्न स्थानीय तह तथा सरोकारवालाहरुको समन्वयमा स्थानीय स्तरका स्वयम सेवकहरुलाई व्यवस्थापन र परिचालन गर्ने
- विपद् प्रभावित व्यक्ति/परिवारहरूका लागि समयमा नै राहत प्रतिकार्य समूहको पहूँच सुनिश्चित गरी अस्थायी आवासका सामग्रीको उपलब्धता र थप घरायसी गैर खाद्य सामाग्री उपलब्धताको आधारमा जिन्सी तथा निशर्त नगद सहयोग तथा सुरक्षित स्थानहरूमा अस्थायी आवासको व्यवस्था गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन सामान्य बनाउने ।
- विपद्बाट पूर्ण रुपमा प्रभावित हुनसक्ने पूर्वानुमान गरिएका परिवारलाई सामाजिक दुरी कायमहुने र कोभिड १९ का अन्य सुरक्षा मापदण्डलाई ध्यान दिदै तत्काल अस्थायी आवासको व्यवस्था गर्ने र आवश्यकताको आधारमा गैरखाद्य सामग्री तथा नगद सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- विपद् पश्चात् बजारको चलायमान बिश्लेषण गर्ने र बजारमा आधारित भएर नगद वितरणका उपयुक्त राहत कार्यक्रम संचालन गराउने ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड :

- स्फेयर मापदण्ड अनुसार औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५ वर्ग मिटर छानाभित्रको क्षेत्रफल र क्याम्प व्यवस्थापनका लागि प्रतिव्यक्ति ४५ वर्ग मिटर क्षेत्रफल उपलब्ध हुनेछ । (औसतमा एक ५ सदस्यीय परिवारका लागि कम्तिमा पनि १० मिटरको डोरी सहितको प्लाष्टिक सिट र अन्य थप सहायता सामग्री उपलब्ध गराईने छ ।)
- केन्द्रीय आवास विषयगत क्षेत्रले तयार गरेको राहत सामाग्रीको मापदण्डलाई स्थानीय सन्दर्भ र आवश्यकतामा आधारित भएर कार्यन्वयनको लागि स्थानीय तथा जिल्लातहमा छलफल तथा समन्वय गरिने छ ।
- प्रत्येक प्रभावित परिवारलाई नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको मापदण्ड अनुसार एक सेट गैरखाद्य सामग्री उपलब्ध गराईने छ । वा स्रोतको उपलब्धताको आधारमा स्फेयरको न्यूनतम मापदण्ड अनुशरण गर्ने प्रयास गरिने छ । अन्य घरायसी गैरखाद्य राहत सामाग्री भने बिस्तृत सर्बेक्षण पश्चात् आवश्यकता साथै स्रोतको उपलब्धताको आधारमा नगद तथा भौचरमा आधारित भएर पनि गर्न सकिने छ ।

तालिका नं. २३ : विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि स्रोत व्यवस्थापन
० देखि १ घण्टा	• समन्वय गर्ने र क्लष्टर सदस्यलाई गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठकको सुचना दिने । • सञ्जाल भित्रबाट सूचना संकलन (टेलिफोन मार्फत)	• गैर खाद्य क्षेत्रको सदस्यहरुको सर्म्पक नम्वर राख्ने • रेडक्रस सञ्जाल र सरोकारवाला निकाय भित्रका सदस्यहरुको सम्पर्क नम्बर संकलन र अद्यावधिक गर्ने	• टेलिफोनको सम्पर्क विच्छेद भएको अवस्था	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई,सुर्खेत , नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्रहरी, DEOC, नपा/गापा	DDMC/DEOC, DCC, DUDBC, रेडक्रस, संघसस्था
१ देखि ७ घण्टा	• गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठक बस्ने र गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको लेखाजोखा गर्ने ।	• आवश्यक सामग्री उपलब्धताकोलागि बजार सर्वेक्षण गर्ने ।	• तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव • परिचालनमा कठिनाई • प्रभावित स्थान सम्मको पहुँचमा अवरोध	DDMC/DEOC, DCC, DUDBC, नपा/ गाँपा, नेपाल प्रहरी, रेडक्रस, संघसस्था	,,
७ देखि २४ घण्टा	• तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथा गैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने ।	• ६००० वटा त्रिपाल, डोरी , जुट कार्पेट र नाइलन गुन्द्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• ५००० वटा त्रिपालको लागि आर्थिक अभाव ।	DDMC, नेपाल रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, राजनैतिक दलहरु, स्था(नीय विपद् व्यवस्थापन समिति	२०० वटा त्रिपाल रेडक्रस संग रहेको, ५०० थात यूनिसेफ ३०० थान त्रिपाल DDMC Surkhet
२४ देखि ७२ घण्टा	• शिविरमा बसेका प्रभावित परिवारहरुलाई गैह्र खाद्य सामग्री बितरण । • बालबालिका, विशेष परिस्थितिका महिला , अपाङ्गताका भएका व्यक्तिहरुका लागि संरक्षण विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गर्ने ।	• ६००० गैह्र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने । • ५०० वटा टेन्ट तयारी अवस्थामा राख्ने ।	• ४६०० गैह्र खाद्य सामग्री अभाव । • २५० टेन्टको अभाव ।		५० थान गैह्र खाद्य सामाग्री नेरेसो सुर्खेत, २५० थान टेन्टको नेपाली सेना संग रहेको ।
एक हप्ता भित्र	• DDMC बाट निर्णय गराई Detailed Assessment	• रेडक्रस संजाल,तालिम प्राप्त जनशक्ति क्लष्टरका	• अभिमुखिकरण खर्च र छपाईका लागि आर्थिक	DDMC/DEOC, रेडक्रस, Mercy Corps Nepal., सेभ द	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि स्रोत व्यवस्थापन
	Form प्रयोग गरी घरधुरी तहको सर्बेक्षण गर्ने • अन्य विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गर्ने • बजारको संभाव्यता अध्ययन गर्ने	सदस्यहरुलाई मिरा सम्वन्धि तालिम दिने • १६००० प्रति विस्तृत सर्वेक्षण फारमहरु छपाई गर्ने । (Mobile app प्रयोग गर्ने मिल्ने) • बजार संभाव्यता बिश्लेषणका लागि क्षमता भएका आवास सदस्यहरुसँग छलफल तथा समन्वय गर्ने	श्रोतको अभाव ।	चिल्ड्रेन, अन्य संघ संस्था	
१ महिना सम्म	• आवास व्यवस्थापन गर्ने • वासस्थानविहिन परिवारलाई सुरक्षित बासस्थान निमार्ण शुरु गर्ने • आवासका थप आवश्यकता परिपूर्ति गर्न निर्शत नगद सहयोगका गतिविधि सचालन गर्ने	• ६००० गैह्र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने । • ६००० वटा अस्थाई आवासका लागि सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने । • कामका लागि नगद कार्यक्रम मार्फत जम्मा भएको भग्नावशेष हटाउने र निशर्त नगद वितरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	• ५५०० गैह्र खाद्य सामग्री अभाव ।	DDMC/DEOC, DCC, DUDBC, नापी, भुमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय डिभिजन वन कार्यालय, नपा/गाँपा,नेपाल रेडक्रस, CCMC	DDMC/DEOC, DCC, DUDBC, नापी, वन कार्यालय, नपा/गाँपा,नेपाल रेडक्रस,

गैरखाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूची: अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.: २४ गैर खाद्य सामाग्री तथा शिविर व्यवस्थापन

क्र. सं.	विवरण	अनुमानित आवश्यकता		जिल्लामा भएको परिणाम		अपुग परिणाम		सहयोग प्रतिवध्दता गर्ने संस्थाको नाम र सहयोगको संख्या	कैफियत
		संख्या	ने.रु	संख्या	रु	संख्या	रु		
१	गैह्र खाद्य सामाग्री -सेट	६००० घर परिवार	४ करोड	२५०		५७५०	३ करोड ८३ लाख	जिल्लामा कार्यरत संघ संस्थाहरुले फण्ड संकलन गरी कोष खडा गर्ने र सामान स्टक तथा व्यापारी संग सम्झौता गर्ने	५० सेट रेडक्रस र २०० सेट सेभ द चिल्ड्रेन संग रहेको
२	त्रिपाल	६०००	८० लाख	१०००		५०००	७० लाख	,,	२०० रेडक्रस संग रहेको । ५०० थान युनिसेफ, ३०० थान DDMC
३	टेण्ट	२५०	२५ लाख	-	-	२५०	२५ लाख		
४	अस्थायी आवास सामाग्री	६०००							
५	इराको फर्मेट र मोवाइल	करिव ३०० जनालाई IRA मोवाइल एप्लीकेशन चलाउने जनशक्ति उत्पादन							
६	बिस्तृत सर्वेक्षणको फर्मेट छाप्ने	१६०००	२ लाख			१५०००	२ लाख	स्थानिय तह	

२.४ विषयगत क्षेत्र : खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन

विषयगत क्षेत्रको नाम : खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, पहिरो, आगलागी, असिना, हुरीबतास, खडेरी, कोरोना भाइरस जस्ता विभिन्न माहामारी, भूकम्प

क्षेत्रगत अगुवा : कृषि विकास निर्देशनालय ,सुर्खेत

२.४.१ विषय क्षेत्रको परिचय : खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन

सुर्खेत जिल्लामा विगत केही बर्षका घटनाक्रमहरुको आधारमा वीरेन्द्रनगर, गुर्भाकोट, भेरीगंगा, बराहताल, पञ्चपुरी, चौकुनेमा बाढी तथा पहिरोबाट बढी प्रभावित भएका र सिम्ता, चिङ्गाड र लेकवेशीमा असिनाबाट बढी प्रभावित भएको पाइन्छ । बाढी पहिरोका कारण प्रभावित क्षेत्रबाट ठुलो संख्यामा जनसंख्या विस्थापित हुनु परेको थियो भने असिनाको कारण उक्त क्षेत्रका बासिन्दाहरुले भोकमरीको समस्या भोग्नु परेको थियो । प्रकोपबाट प्रभावित आ.व. ०६४/०६५ मा ११७ परिवार, आ.व. ०६६/०६७ मा ११९ परिवार र आ.व. ०७१/०७२ मा शुरुको अवस्थामा १६००० व्यक्ति विस्थापित भएका, आ.व. ०७२/७३ मा २५० परिवार र ०७३/०७४ मा आगलागीमा परेका परिवारहरुका लागि खाद्यान्न सहित आश्रयको व्यवस्था गर्नु परेको थियो । आ.व २०७५।०७६मा असिना बाट करिब १५०० परिवारको अन्नबाली नष्ट भएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ मा सलह किराले भेरीगंगा नगरपालिका वडा नं. ११ र १३ मा लगाएको मकै तथा आँप फलफूलवाली ७२० घरधुरीको नष्ट गरेको थियो, त्यस्तै वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. १६ मा बाढी र पहिरोका कारण ६ घरपरिवारको धानखेत पूर्णरुपमा नष्ट भएको थियो । साथै अमेरिकन फौजी किराको प्रकोपले सुर्खेत जिल्लाको सम्पूर्ण स्थानमा आंशिक रुपमा मकैवालीमा क्षति पुगेको थियो । गत श्रावणमा परेको अबिरल वर्षाका कारण हर्रे क्षेत्रमा अर्गानिक च्याउ खेतीका लागि स्थापना भएको कृषि फर्ममा ५ वटा च्याउका टनेल पहिरोका कारण पूर्ण रुपमा क्षति भएको थियो । यसै वर्ष अबिरल वर्षाको कारणले वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. १० मा २ हे. क्षेत्रफलमा गरिएको तर्भुजा खेति पूर्ण रुपमा क्षति भएको छ ।

विपद्को अनुमानित अवस्था

विपदलाई पुर्वानुमान गर्न सकिदैंन । तथापी विपद् जोखिमका आधारमा त्यसबाट प्रभावित हुन सक्ने अधिक्तम संख्या अनुमान गर्न सकिन्छ । सुर्खेत जिल्लालाई विविध पक्षहरु विश्लेषण गर्दा देहाय अनुसारको संख्यामा विपद्बाट अधिकतम रुपमा प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

- गत सालमा सुख्खाका कारण धेरै घरधुरी प्रभावित भएका थिए । मुख्यतया धान बालीमा सुख्खाले धेरै असर गरेको थियो भने हिउँदे बर्षा बढि भएका कारण चना, मसुरो जस्ता बालीहरुमा धेरै क्षति भएको थियो भने गहुँ खेती सन्तोषजनक भएको थियो । यस वर्ष मौसम अनुकूलताको कारणले खाद्य संकट कम हुने अनुमान गर्न सकिन्छ ।

२.४.२ उद्देश्य

माथि उल्लेखित सम्भावित विपद्को असरको पूर्वानुमान गरिएको तथ्यांकलाई ध्यानमा राखी उक्त अवस्थामा राहत प्रतिकार्यका लागि निम्नानुसारका उद्देश्यहरू निर्धारण गरिएको छ ।

२.४.२.१ साधारण उद्देश्य

प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा सहज पहुँच सुनिश्चित गरी जीवन बचाउने एवं जनजीवनलाई सामान्य बनाउने ।

२.४.२.२ विशिष्ट उद्देश्य

- जीविकोपार्जन रणनीतिहरू (Survival Strategies) का लागि आधारभूत आवश्यकता पूर्ति गर्नका निमित्त खाद्य सम्बन्धी पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध गराउन सहज गर्ने जसको फलस्वरूप मानव मर्यादा, पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सूरक्षा तथा वातावरणमा दीर्घकालीन नकारात्मक असर पर्न नपाओस् भनी पुर्व सजगता अपनाउने ।
- प्रभावित पारिवारहरुको सही तथ्याङ्क संकलन गरी उपलब्ध स्रोतहहरूलाई पुनर्लाभ (Recovery) तथा दीर्घकालीन आय आर्जनका गतिविधिहरूमा लगानी गर्न सक्षम पार्न समुदायलाई उनीहरूको आयको सुरक्षित स्थानान्तरण अथवा पुर्नस्थापना गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

तालिका नं. २५ प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडल (Gap) को पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	सूचना संकलन, प्रभावित क्षेत्रहरुको पहिचान	नोक्सान हुनबाट बच्नका लागि जनचेतना जगाउने, खाद्य तथा जीविकोपार्जन उपसमितिको संयोजकत्वमा स्थानीयस्तरमा उद्धार टीम निर्माण गर्ने ।	तथ्यांक प्राप्त नहुनु, सहयोगी संस्थाहरुको पहिचान हुन नसक्नु, सामाग्री खरिदका लागि पहुँच र परिमाणको अभाव हुन सक्ने, टीम निर्माण गर्न र टीमलाई अनुशिक्षण	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	
दोस्रो दिन	थप सूचना तथा तथ्यांक संकलन, राहत वितरण	टिमलाई परिचालन गर्ने, उपसमिति बीच कामको बाँडफाँड गर्ने ।	स्रोत साधन अपुग हुनसक्ने, सडक अवरुद्ध भएमा समयमा पु-याउन कठिन ।	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	
पहिलो हप्ता	निवेदन संकलन तथा क्षतिको अनुमान र र अपिल गर्ने । सहयोगी संस्थाको पहिचान ।	फाराम तयार गर्ने । वितरणको व्यवस्थापन गर्ने ।	स्रोत साधनको कमी	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, खाद्य तथा जिविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमिति	
पहिलो महिना	निवेदन संकलन, राहत वितरण, स्रोत खोजी र सम्बन्धित निकायमा पठाउने, विपद् व्यवस्थापन समितिमा पठाउने ।	श्रोत साधन जुटाउने एकद्वार पद्धतिद्वारा वितरण गर्ने । जिविकोपार्जनका बारेमा छलफल गर्ने ।	समन्वयको अभाव, यातायातको कमी, नियमित अनुशिक्षण नहुनु ।	,,	
दोस्रो महिना	उपलब्ध सामग्री वितरण तथा नियमित प्राविधिक सेवा टेवा, जिविकोपार्जनका लागि पहिचान र कार्यान्वयन	सामाग्री संकलन, जनशक्ति पहिचान र परिचालन, श्रोत पहिचान र स्थान पहिचान र अनुगमनको व्यवस्था	समन्वयको अभाव, विपद् सूचना व्यवस्थापनमा कमजोरी हुनसक्ने, जनशक्तिको अभाव, सडक अवरुद्ध आदि ।	,,	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडल (Gap) को पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
तेस्रो महिना	उपलब्ध समाग्री, वितरण तथा नियमित प्राविधिक सेवा टेवा, जिविकोपार्जनका लागि पहिचान र कार्यान्वयन, अनुगमन र समन्वय	जिविकोपार्जनका लागि प्राविधिक सुझाव, अनुशिक्षण र सामाग्री वितरण, अनुगमनको व्यवस्था	परनिर्भरता बढ्न सक्ने, जीविकोपार्जनको स्रोत सामग्रीको अभाव, पुनर्लाभको कार्यक्रममा कमजोरी हुनसक्ने	,,	
सो भन्दा वढी	उपलब्ध सामग्री, वितरण तथा नियमित प्राविधिक सेवा टेवा, जिविकोपार्जनका लागि पहिचान स्रोतको माग, कार्यान्वयन, अनुगमन र समन्वय	जिविकोपार्जनका लागि प्राविधिक सुझाव, अनुशिक्षण र सामाग्री वितरण, पुनस्थापना र पुनलाभको निरन्तरता, अनुगमन र मूल्यांकन	जनशक्तिको अभाव, परनिर्भरता बढ्न सक्ने, गरीबी बढ्ने, अपेक्षित मनोकाङक्षा पूरा हुन नसक्ने, नयाँ असन्तुष्टिको सम्भावना	,,	

२.४.३ निकायगत स्रोत साधनको आँकलन

खाद्य सुरक्षा क्षेत्र सदस्य निकायहरू कुनै बाट पनि स्रोतको उपलब्धता नभएको तर विपद् पश्चात प्रभावित समुदाय र संख्याको आधारमा तत्कालीन अवस्थामा आहवान गरी श्रोतको व्यवस्था गर्नसक्ने प्रतिबद्धता विषयगत क्षेत्र सदस्यहरूबाट प्राप्त भएको छ ।

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

तालिका नं. २६ (विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना तथा पूर्वतयारी योजना)

सि. नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	लेखाजोखा फाराम छपाई तथा विपद् सर्वेक्षण समूहको सूची अद्यावधि राख्ने ।	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	सर्वेक्षण समूह सदस्यको नामावली छनौट	आवश्यकता अनुसार
२.	उपयुक्त यातायात तथा संचारका साधनहरुको व्यवस्था	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय तथा छलफल	
३.	अनुमानित संख्यामा तयारी खाद्यवस्तुहरु उपलब्ध गराउने ।	उद्योग वाणिज्य संघ च्याम्बर अफ कमर्श	बैठक	
४.	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखीकरण तथा फाराम छपाई एवं बन्दोवस्तीका सामग्री तयारी गर्ने	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	अभिमुखिकरण	
५.	सूचना संप्रेषणको लागि मूख्य जिम्मेवार व्यक्ति निर्धारण गर्ने	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	आन्तरिक समन्वय	
६.	अनुगमन टोलीको गठन तथा परिचालन गर्ने	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	बैठक तथा छलफल	
७.	प्रतिवेदनका लागि मुख्य व्यक्तिको चयन ।	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	आन्तरिक समन्वय	
८.	विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरू सूचिकृत गरी कार्यशालाको आयोजना ।	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	पत्राचार तथा टेलिफोन र गोष्ठीको आयोजना	
९.	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेखन तथा सूचना संकलनका लागि मूख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन ।	कृषि विकास निर्देशनालय, सुर्खेत	प्रतिवेदन लेखन	

२.४.४ मानवीय सहयोग मापदण्ड

- विस्थापित तथा पिडितहरूको पहुँचमा दैनिक रुपमा आवश्यक पर्ने न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यान्न, आपुर्ति गराउने ।
- प्रभावित मानिसहरूका लागि खाद्य पदार्थमा परिपूरक (supplementary) खाद्य वस्तुहरू उपलब्ध गराउने ।

- साना बालवालिका, कोरोना संक्रमित, एच.आई.भी. संकमित, कुपोषित, अपाङ्गता भएका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरुका लागि विशेष रूपले **उनीहरूको आवश्यकतालाई पूरा गर्न रासनको व्यवस्था गर्ने ।**

खाद्यान्न परिमाण निम्न बमोजिम हुनेछः

(१) **चामलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम,** (२) **दालः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम,**

(३) **वनस्पति तेलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि. र** (४) **नुनः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३ ग्राम ।**

स्थानीय परिस्थिति एवं स्वास्थ्य तथा पोषण इकाई को सिफारिस बमोजिम खाद्यान्नको परिमाण निर्धारण गर्न सकिनेछ । शुरुमा स्थानीय रुपमा प्राप्त भएको तथ्याङ्कको आाधारमा वितरण गरिने र पछि अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ ।

अन्य विपद् आइपरेमा समेत प्रतिकार्यका लागि देहायका कार्यकमहरु सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव गरियो ।

- बांझो रहेको जमिनमा खेतीपाती गर्न उत्प्रेरित गर्ने ।
- पशु बस्तुको उपचार राहतको व्यबस्था गर्ने ।
- जैविक छेकबाँधको व्यबस्था गर्ने ।
- पहिरो नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।
- नेपाल खाद्य संस्थानले जिल्लामा प्रकोपबाट परेको खाद्य समस्या समाधान गर्न खाद्यन्नको मौज्दात बृद्धि गर्ने र समितिको सिफारिस अनुसार खाद्यन्न उपलब्ध गराउने ।
- जिल्ला समन्वय समितिले आवश्यक समन्वय गर्नेछ ।
- कृषि बिकास निर्देशनालय सुर्खेतले खाद्यन्न, तरकारीको बीउ वितरण, फलफूलको बेर्ना वितरण, साना सिंचाई निर्माण र मर्मत सहयाग गर्ने ।
- विपद्का समयमा आवश्यक पर्ने खाद्यान्न स्थानीय बजार तथा खाद्य संस्थानबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- खाद्य सुरक्षामा जिल्लालाई सक्षम बनाउनका लागी कृषि क्षेत्रमा अनुदानको व्यवस्था गर्ने

२.५ विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई

विषयगत क्षेत्रको नाम : खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, पहिरो, महामारी, आगलागी, भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, सुर्खेत ।

२.५.१ अनुमानित अवस्था

विपदलाई पुर्वानुमान गर्न सकिदैंन । तथापी विपद जोखिमका आधारमा त्यसबाट प्रभावित हुन सक्ने अधिक्तम संख्या अनुमान गर्न सकिन्छ । सुर्खेत जिल्लालाई विविध पक्षहरु विश्लेषण गर्दा देहाय अनुसारको संख्यामा विपदबाट अधिकतम रुपमा प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

बाढी तथा पहिरोको कारणबाट अग्लो, भिरालो, होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुने गरी धारा, कुवा तथा इनारहरू दूषित हुनेछन् र सम्भवतः बगाउने, भत्किने र डुब्ने स्थिति हुन सक्ने छ । वातावरण दुषित हुने गरी शौचालयहरू पनि बगाउने, भत्किने, डुब्ने, भरिने हुन सक्दछन । सुरक्षित पानीको अभाव तथा चर्पी तथा ढलबाट दूषित वातावरणले गर्दा झाडा पखाला, हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ । स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरूमा पहुँच आवश्यक हुने विस्थापित परिवारहरू समेत गरी अन्य परिवारमा समेत त्यसको प्रभाव फैलिएर कुल प्रभावित जनसङ्ख्या ३५,००० हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

२.५.२ उद्देश्यहरु

२.५.२.१ विषयगत उद्देश्य

बाढी, पहिरो डुवान तथा महामारीको कारण समुदायमा प्रदुषित खानेपानी तथा अव्यवस्थित सरसफाईका कारण प्रभावित मानिसहरूमा संक्रामक रोगहरू फैलन नदिन सुरक्षित पिउने पानी र स्वास्थ्य सरसफाइको उचित ब्यवस्था गर्ने ।

२.५.२.२ विशिष्ट उद्देश्य

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य, शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यावहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सफासुग्घर (Cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

तालिका नं. २७ विपद् प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	क्षेत्रगत सदस्यहरूको बैठक राख्ने र अवस्थाको बारेमा छलफल र गरिनु पर्ने प्रतिकार्यको तयारी । तयार पारेको लेखाजोखा सम्बन्धी औजार (assessment tool) को प्रयोग गरी द्रुत लेखाजोखा सञ्चालन गर्नका लागि क्षेत्रगत सदस्यहरू परिचालन ।	समन्वय बैठक प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका प्रतिहरू उपलब्ध गराउने (फाराम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने) प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने	फाराम तयारी अवस्थामा छ तर मूद्रण गरिएको छैन ।	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना ,सुर्खेत	५०,०००
दोस्रो दिन	Rapid Assessment Tools बाट प्राप्त भएका जानकारीको विश्लेषण तथा क्षेत्रगत समूह (Cluster Group) ले अनुमोदन गर्ने गरी प्रारम्भिक सहयोगको योजना सहित परिस्थितिको प्रतिवेदन तयार पार्ने । प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने । उपलब्ध स्रोतको आधारमा प्रथम चरणको प्रतिकार्यको थालनी गर्ने । सरसफाईका लागि हाइजिन किट वितरण Point of Use (PoU) सामानको प्रयोगका लागि orientation कार्यक्रम प्रभावित स्थलमै गर्ने । खाद्यान्न सहित पानी शुद्धीकरणका लागि पीयूष प्लस पठाउने ।	एफएम तथा पत्रपत्रिकाबाट जानकारी मूलक सन्देशहरू**को** प्रसारण गर्ने	स्रोतको पहिचान भएको छैन ।	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय, र निकायगत सरोकारवालाहरू	१,००,०००.-
पहिलो हप्ता	क्षेत्रगत सदस्यहरूसंग प्रतिकार्यको समीक्षा गर्ने । मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र	अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (feedback) उपलब्ध गराउनका निमित्त		संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	५०,०००

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	सुधारका लागि पृष्ठपोषण (feedback) उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने । **सरसफाई किट वितरण गर्ने**	टोली गठन ।		खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय र निकायगत सरोकारवालाहरू	
पहिलो महिना	खाना पकाउन तथा सुस्वास्थ्य कायम गर्नका लागि उपयुक्त गुणस्तर तथा परिमाणमा पर्याप्त पानीमा प्रभावित परिवारको पहुँच गराउनका लागि ट्यांकरबाट समेत पानीको वितरण (यातायात पुग्ने क्षेत्रमा) Point of Use (PoU) का सामाग्रीहरु वितरण आवश्यक ठाउँमा धारा जडान । खाडल पहिचान अस्थायी चर्पी निर्माण जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन पोष्टर पम्फलेटद्वारा जनचेतना अभिवृद्धि, साथै सरसफाई किट वितरण	सरोकारवालाहरू वीच समन्वय र सम्पर्क गर्ने		संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय र निकायगत सरोकारवालाहरू	८,००,०००।-
दोस्रो महिना	Point of Use (PoU) सामाग्री प्रयोग गरेको ठाउँमा ठीक प्रयोग भए नभएको अनुगमन पहिलो महिना गर्न नसकिएको ठाउँमा पानीको व्यवस्था गर्ने	क्षमता अभिवृद्धि		संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय र निकायगत सरोकारवालाहरू	६,००,०००।-
	बालबालिकाहरूको विरामी विशेष गरी	समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण		संघीय खानेपानी तथा	२,००,०००।-

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्थामा गरिने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोत पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
तेस्रो महिना	झाडापखालाको रोकथाम गर्नका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ सँग सम्बन्धित विषयमा जनचेतना फैलाउने कार्य निरन्तर गर्ने । मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारकालागि पृष्ठपोषण (feedback) उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने । समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सम्वन्धित सबै सरोकारवालाहरूलाई पठाउने ।	गरी प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि मुख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन ।		ढल व्यवस्थापन आयोजना खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय .	
				जम्मा रकम रु.	**१८,००,०००।-**

२.५.३ प्रतिकार्य योजना

नोट : पूर्व तयारीको लागि आवश्यक रकम रु. १९,००,०००.-

तालिका नं. २८ निकायगत स्रोत साधनको आकलन

निकाय	सामग्रीको नाम (राहत सामग्रीको भण्डारण)	मौजात सामाग्री	परिमाण		कै.
			आवश्यक	गतवर्षको प्रतिबद्धता	
संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	ह्याण्ड वास स्टेन्ड स्यानिटाईजर स्टेन्ड मोबाईल भ्यान (पानी परिक्षणको लागी) पियुस एक्वाट्याव ब्लिचिङ्ग पाउडर १६ देखि ३२ एमएमका एच डिपिई पाईप ५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी	४ थान ८ थान १ बटा (बा २ भ्र ३७०१) १०० बोतल १००० ट्याव १०० के.जि २००० मिटर १० वटा			
खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	ब्लिचिङ्ग पाउडर १६ देखि ३२ एमएमका एच डिपिई पाईप ५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी हाइजिन किट	१०० के.जि ३००० मिटर १० वटा ५ वटा			
युनिसेफ	पियुस एक्वाट्याव ५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी ब्लिचिङ्ग पाउडर हाइजिन किट बालटिन र जग	१००० बोतल १००० ट्याव १० वटा १०० के.जि १०० वटा १०० वटा			
किर्डाक नेपाल	हाइजिन किट बाल्टिन र जग	१०० वटा १०० वटा			

निकाय	सामग्रीको नाम (राहत सामग्रीको भण्डारण)	मौजात सामाग्री	परिमाण		कै.
			आवश्यक	गतवर्षको प्रतिबद्धता	
एन्फो	एक्वाट्याव पियुस ५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी	८००० ट्याव १५०० बोतल १० वटा			
हेल्भेटास नेपाल	पियुस ५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी हाइजिन किट बालटिन र जग	५०० बोतल ५ वटा १०० वटा १०० वटा			
Mercy Corp	५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी १६ देखि ३२ एमएमका एच डिपिई पाईप बालटिन र जग	१० वटा २००० मिटर १०० वटा			
सेभ द चिल्ड्रेन	हाइजिन किट बालटिन र जग ५०० देखि १००० लिटर सम्मका टंकी अस्थायी शौचालय	१०० वटा १०० वटा ५ वटा ५ वटा			
प्लान नेपाल	हाइजिन किट बाल्टिन र जग	१०० वटा १०० वटा			
एस एन भि /बि एन ए	अस्थायी शौचालय	१० वटा			
अक्सफाम, स्याक नेपाल, वातावरण सुधार समाज,	अस्थायी शौचालय	२० वटा			

तालिका नं. २९ कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

सि. नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	मौजुदा सामग्रीहरूको अभिलेखिकरण र सुनिश्चत गर्ने ।	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	बैठक तथा समन्वय	बाढी पहिरो पूर्व तथा सोको प्रभाव रहेसम्म
२	स्वास्थ्य तथा सरसफाईसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियन्त्रण, निर्मलीकरण, सरसफाइ र क्षमता अभिवृद्धि कार्य ।	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय, र निकायगत सरोकारवालाहरू	अभिमुखीकरण र प्रशिक्षण	वर्षातको समय रहुन्जेल
३	यातायात सुविधा भएको क्षेत्र भित्र पानी ओर्सान ट्यांकरको व्यवस्था गर्ने ।	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	बैठक तथा तालिम तथा जनचेतना अभिबृद्धि	बाढी पहिरोको प्रभाव रहेसम्म
४	स्वयंसेवकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	बैठक तथा तालिम तथा जनचेतना अभिबृद्धि	बाढी /पहिरो पूर्व
५	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका प्रतिहरू उपलब्ध गराउने (फाराम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने) प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	फारम मुद्रण	असारको अन्तिम सम्म
६	एफएम बाट जानकारी मूलक सन्देसहरूको प्रशारण गर्ने	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	एफएमद्वारा प्रशारण	कम्तिमा बर्षातको ३ महिना सम्म
७	प्रतिकार्य सामाग्री भण्डारणका लागि गोदाम घरको उचित व्यवस्थापन	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	गोदाम घरको उचित व्यवस्थापन भएको	असारभित्र
८	समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्न को लागि मुख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	बैठक	श्रावणको पहिलो हप्ता

२.५.४ खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड

- विपद्पछि पहिलो हप्तासम्म पाइपद्वारा अथवा जिल्ला सदरमुकामको खानेपानी योजनासँग समन्वय कायम गरी खानेपानी भण्डारण गरिने । ट्याङ्कीद्वारा वितरण गर्नु परेमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने ।
- शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी संकलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्धीकरणका सामग्री उपलब्ध गराउने ।
- शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाई एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी स्नान घर र चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सो लाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।
- शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य, खानेपानी कार्यालय, साझेदार गैह्र-सरकारी संस्था, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली हाइजिन किट वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्धन सम्बन्धी गतिविधिहरू (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुन पानीद्वारा हातधुने) सञ्चालन गर्ने ।
- एकरूपताका लागि जिल्ला आकस्मिक योजनालाई राष्ट्रिय तथा प्रदेश आकस्मिक योजनासँग मेल खाने गरी तयार पार्ने ।

२.६ विषयगत क्षेत्र : संरक्षण

अगुवाइ गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुर्खेत

तालिका नं. ३० विपद्को अनुमानित अवस्थाः

विपद्	प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या (१०० प्रतिशत)	जम्मा बालबालिका (२० प्रतिशत)	जम्मा जेष्ठ नागरिक (१० प्रतिशत)	जम्मा अपांगता (१.५ प्रतिशत)
बाढी	१६००	८५०००	१६००००	८००००	१५००
पहिरो	२००	१०००	४००	५०	८
आगलागि	२००	१०००	२००	१००	१५
भुकम्प	१०००	५०००	१०००	५००	७५
महामारी	१००००	५००००	१००००	५०००	७५०

- बाढीबाट प्रभावित क्षेत्रका करीव १७ हजार घरधुरी र ८५,००० जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने ।
- विपद् बाट प्रभावित ४ हजार जनालाई संरक्षणको आवश्यक्ता पर्न सक्ने ।

- असुरक्षाको वातावरण सृजना हुने ।
- धनजनको क्षति, घाइते बाल-बालिका, बिछोडिएका बाल-बालिका, एकल महिलाहरू, अनाथ, टुहुरा बालबालिकाहरू र अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको सङ्ख्यामा वृद्धि हुने ।
- बाढी पीडितप्रति हुने हिंसा र अन्य आपराधिक गतिविधिहरू (लुटपाट, चोरी, हत्या, डकैती, अपहरण, बलात्कार) बढ्ने सम्भावना रहने ।
- गर्भवती, सुत्केरीहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु वढी प्रभावित हुने । समय भन्दा पहिले सुत्केरी हुने संभावना ।
- लैङ्गिक तथा सामाजिक हिंसामा बृद्धि हुने, विशेषगरी बालिका र किशोरीहरु जोखिममा पर्ने ।
- शोषण, भेदभाव बढ्ने, समाजमा कलह र अशान्तिको वातावरण सृजना हुने ।
- मानसिक आघात, सहारा विहिन हुनेहरुको संख्यामा बृद्दि हुने ।
- गरिबी बढ्ने, बेचविखन तथा ओसार पसार हुन सक्ने ।
- यौनजन्य हिंसा हुन सक्ने ।
- आवश्यक उपचार, स्वास्थ्य सेवा एवं न्यूनतम पोषण प्राप्त गर्नबाट बञ्चित हुने ।

विषयगत संरक्षण क्षेत्रको उद्देश्यः

- आपतकालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार, हेला तथा जोखिममा रहेका वा जोखिममा रहने संभाब्य ब्यक्तिहरू बिशेषगरी महिला तथा बालबालिकाहरुलाई हिंसा र दुर्व्यबहारबाट संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यबहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरूमा पहुँचकालागि सहयोग गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार, शोषण तथा हिंसाको रोकथाम र तिनको अनुगमन र रिपोर्टिङ्ग गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समूहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानुनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको सरंक्षण गर्ने ।
- बालबालिका, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई सुरक्षित आश्रय वा वातावरणको बन्दोबस्त भए नभएको निगरानी राख्ने र सिफारिस गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चितका लागि आपतकालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- बाल तथा महिला मैत्री स्थान तथा मनो-सामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरणमा बालबालिका तथा महिला रमाउँदछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- बिछोड भएका सबै बालबालिका र खास गरी पाँच वर्षको उमेर भन्दा मुनिका केटाकेटी पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोग पछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- जोखिममा रहेका गर्भवती, बालबालिका, वृद्ध एवं दिर्घरोग भएका व्यक्तिहरुलाई न्यूनतम आधारभूत आवश्यकता तथा सेवाको प्राप्तिको सुनिश्चितता गर्ने ।

संरक्षण समुहले गर्ने मुख्य–मुख्य क्रियाकलापहरु

- सरोकारवालाहरुसंग समन्वय,
- हिंसा र दुर्व्यबहारबाट महिला, बालबालिका, अपागंता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकको संरक्षणकोलागि आबश्यक निगरानी,
- मनोसामाजिक सेवा,
- लेखाजोखा तथा अनुगमन,
- प्रतिबेदन तयारी, सम्प्रेषण गर्ने, पैरवी र समिक्षा,
- सम्बन्धित निकायमा गुनासो सुनुवाई संयन्त्रहरुको सबल कार्यान्वयन र अभिलेखिकरणमा सहजीकरण र पैरवी ।

तालिका नं. ३१ विपद्को अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
० देखि १ घण्टा भित्र	• स्थानीय स्तरमा रहेका सम्पर्क निकाय/संयन्त्र/ व्यक्तिहरुद्वारा सम्बन्धित सबै मूख्य निकायहरुमा सूचना लिनेदिने	• सम्पर्क व्यक्तिको नाम,थर र सम्पर्क नं. टाँसगरी जो सुकैले सूचना दिन सक्ने ब्यबस्था मिलाउने र जिल्ला स्तरका सरोकारवालाहरुलाई सम्पर्क नं.हरु उपलब्ध गराउने	• स्थानीय स्तरका सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई अभिमूखीकरण र हातेपर्चा छपाइ निर्माणको लागि श्रोतको कमी	**जिल्ला प्रशासन कार्यालय**, सम्पूर्ण स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा तथा अन्य सरोकारवाला	• पूर्व सूचना तथा विपद् पूर्व तयारी वारे पुर्नताजकी २०००००।- • हाते पर्चा छपाईमा रु १००००
१ घण्टा देखि ७ घण्टा भित्र	• सुरक्षित आश्रय स्थलको सुनिश्चितामा सहयोग • सूचना संकलक, अनुगमनकर्ता र निगरानीकर्ताको उपस्थिती	• जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट पहिचान गरिएका सुरक्षित मार्ग, स्थान, आश्रय स्थल र योजनाको जानकारी दिने	कार्यालयको सवारी साधन मोटर नभएको हुँदा समयमा सम्बन्धित स्थानमा पुगी सेवा दिन कठिन र अनुगमनकर्ताहरुलाई आधारभूत खर्च उपलब्ध नहुँदा खटिन कठिन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सम्पूर्ण स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा र अन्य सरोकारवाला	• निर्माण भएको सुरक्षित स्थानहरुमा राख्ने
७ घण्टा देखि २४ घण्टा भित्र	• स्थानीय महिला सहकारी संस्थाहरु , गाउँ बाल संरक्षण समितिहरु, निगरानी समूहहरु र बाल क्लबहरु परिचालन गरी सङ्कटाभिमुख समुहहरु पहिचानगरी सम्बन्धित सबै सम्पर्क	• द्रुत सर्वेक्षण फारम बिपद् पूर्व नै तयार गरी राख्ने । • संभाब्य प्रभावित स्थानहरुमा स्थानीय स्तरमा पहिचान गरिएका निकायहरुलाई	• बजेट तथा जनशक्तिको कमी • बालबालिका जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको लागि उपयुक्त आश्रय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/ महिला तथा बालबालिका कार्यालय	६०००० । (फारमको अभिमूखीकरण)

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	निकायहरुमा आबश्यक सहयोगको लागि सिफारिस गर्ने	तयारी अबस्थामा राख्ने	स्थल/ब्यबस्थापनमा ध्यान जाने नगरेको		
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	• मानविय सहयोगको अनुगमन र सुधार गर्न आबश्यक बिषयमा सुझाव संकलनको लागि टोली परिचालन गर्ने	• स्थानीय स्तरमै बिभिन्न उपसमितिहरु निर्माणगरी पूर्ब तयारी अबस्थामा राख्ने ।	यातायात तथा सञ्चार खर्चको अभाव	स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा र अन्य सरोकारवाला	१५0000 आवश्यकताको आधारमा
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	• शिशु, सुत्केरी, गर्भवती, नियमित औषधी सेवन गर्नुपर्ने अबस्थाका जे.ना.हरुलाई आबश्यक राहत सामाग्री प्याकेजमा वितरण गर्ने • लक्षित वर्गको सुरक्षा र संरक्षणमा जोखिम कम गर्न सुझाव र समन्वयकारी भूमिकाकोलागि ब्यक्ति परिचालन गर्ने । • महिला र बालिका माथि हुन सक्ने संभाब्य हिंसा, दुर्ब्यबहारबाट संरक्षणको लागि निगरानी गर्न नियमित रुपमा टोली वा ब्यक्ति परिचालन गर्ने ।	• सरोकारवाला निकायहरु बीच कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी बाँडफाड • मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरुको नक्शाङ्कन • मनोसामाजिक परामर्शकर्ता उत्पादन एवंम पुर्नताजकी • आकस्मिक सहयोगकोष स्थापना गर्ने ।	• यातायात, खाना, आवास आदि ब्यबस्थाको लागि श्रोतको कमी • प्रतिष्ठा सामाग्री (Dignity kits) को कमी • खोप, स्वच्छ खानेपानी, यातायात, ढुवानी खर्च र भैपरी आउने खर्च नहुँदा समयमा प्रभावित स्थानमा पुग्न कठिन	स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा र अन्य सरोकारवाला	४00000 (श्रोतको खोजी गर्नुपर्ने)
४८ घण्टा देखि ७२ घण्टा भित्र	• हिंसा दुर्व्यवहारबाट संरक्षणकोलागि नियमित रुपमा टोली वा ब्यक्ति परिचालन गर्ने । • मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरु परिचालन गर्ने • हिंसामा परेका महिलाहरुलाई अल्पकालिन आश्रय र आबश्यकता अनुसार कानूनी सहायता प्रदान गर्ने ।	• बिपदको समयमा अप्रत्याशित सेवा दिनुपर्ने भएको हुँदा आबश्यक, श्रोतसाधन र दक्ष जनशक्तिको नाम लिष्ट विवरण संकलन गरिराख्ने ।		जिल्ला महिला कानूनी सहयायता समिति	करिब २00000 (आवश्यकता अनुसार)
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	• गर्भवती, सुत्केरी, बिरामी/अशक्त जेष्ठ नागरिक र अपांगता	• प्रभावितहरु सेल्टरमा बस्नुपर्ने अबधिभर दैनिक	• सहायक सामाग्री खरिदकोलागि रकमको अभाव	स्थानीय तहमा रहेका महिला तथा	करिब २ लाख पचासहजार करिब ५0

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	भएका व्यक्तिहरु, अनाथ, असहायहरुलाई सहायताकोलागि आबश्यक समन्वयकारी भूमिका निर्बाह गर्न नियमित रुपमा स्वयमसेवक परिचालनको ब्यबस्था मिलाउने । ● अपांगता सहायक सामाग्री उपलब्ध गराउने	आलोपालो गरी खटिने स्वयमंसेवकको ब्यबस्था ● अनुमानित सम्भावित संख्यामा अपांगता सम्बन्धि सहायक सामाग्रीहरु खरिद वा प्राप्तगरी स्टोरगरी राख्ने	● दिनभर खटिने स्वयंसेवकलाई चिया, खाजासम्मको व्यव्स्था पनि नहुनु	बालबालिका शाखा सुर्खेत अपाङ्ग पुनर्स्थापना केन्द्र, जनस्वाथ्य कार्यालय	हजार (श्रोतको खोजी)
७ दिन देखि २ साता भित्र	● प्रभावित बालबालिका तथा महिलाहरुलाई मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरता			स्थानीय तहका म. तथा बा.बा. शाखा, नेपाल, माइती नेपाल, जिल्ला कानूनी सहयाता समिति,	३०००००
२ साता देखि १ महिना भित्र	● बालमैत्री सुरक्षित स्थल निर्माण र उपयोग ● कानूनी तथा मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरताका साथै बिशेष प्रकृतिका मुद्दाहरुलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरुमा प्रेषण ● अस्थाई आवासमा सम्भावित हिंसा बिरुद्ध सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ● विपद्बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने ● नियमित बैठकहरु र समिक्षा अनुगमन तथा प्रतिबेदन	● सहयोगी सरोकारवालाको पहिचान र समन्वय ● सचेतनाको लागि आबश्यक कन्टेनट र सहजकर्ता र कार्यक्षेत्र निर्धारण	बिशेष आयमुलक क्रियाकलापमा स्थायी सदस्य बाहेकलाई कार्यक्रम नराखिने र प्रभाव क्षेत्र भन्दापनि आफ्नो क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिने र समन्वयको कमी	सरोकारवाला सबै निकायहरु (प्लान नेपाल, सेभ द चिल्ड्रेन, यूनिसेफ	४००००० आवश्यकता अनुसार

जिल्ला स्तरमा रहेका संरक्षण क्षेत्र अन्तर्गतका सदस्य निकायहरु र सम्पर्क ब्यक्तिको विबरण: अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३२ आबश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान (भौतिक साधन, दक्ष जनशक्ति, पैसा)

क. सं.	विवरण	अनुमानित संख्या		जिल्लामा भएको परिमाण		अपुग परिमाण		सहयोग प्रतिवद्धता गर्ने निकाय	कै.
		संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम		
१.	बिभिन्न बैठक, कार्यशाला, अभिमूखीकरण, सचेतना	४३ पटक	६८२०००					स्थानीय तहका महिला शाखा	
२	सूचना, सचेतना तथा तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धि बिभिन्न फारम छपाई र वितरण	४ पटक	८००००					नेरेसो, स्थानीय तह, संरक्षण कलष्टर सदस्यहरु	
३	निगरानी, अनुगमन, राहत विबरण, ढुवानी, भैपरी	करिब १०० जना	४२७५००					नेरेसो, स्थानीय तह, संरक्षण कलष्टर सदस्यहरु	
४	सहायक सामाग्री खरिद तथा ढुवानी	जना १००	२५००००					स्थानीय तह	
५	मनोसामाजिक परामर्शसेवा	जिल्लाभर	३०००००					ओरेक, माइती नेपाल, जिल्ला कानूनी सहयाता समति, म. तथा बा.बा. का.	
६	कानूनी सहायता तथा अल्पकालीन आश्रय	जना २०	१५००००					जिल्ला कानूनी स. स.	
७	बालमैत्री सुरक्षित आश्रय स्थल स्थापना	स्थान ३	३०००००					सेभ द चिल्डेन, प्लान नेपाल, युनिसेफ, एक्सन एड नेपाल	
९	बिशेष प्रकृतीका प्रभावितलाई राहत सामाग्री वितरण							संरक्षण कलष्टर सवै	
१०	सम्बन्धित निकायको गुनासो सुनुवाई प्रणाली सुदृढिकरणमा सहजीकरण र पैरवी	१०	५०००००					संरक्षण क्लष्टर/जिल्ला प्रसासन/स्थानीय सरकार	
११	Dignity Kit तयारी अबस्थामा राख्ने	१० हजार						संरक्षण क्लष्टर/जिल्ला प्रसासन/स्थानीय सरकार	
१२	यौन तथा लैङ्गिक हिंसा प्रभावितलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउन कोषको व्यवस्था गर्ने, अस्थायी बास, स्वास्थ्यउपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग प्रदान गर्ने नियकायहरुको सुची अद्यावधिक गरी समन्वय गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	रु.५ लाख						संरक्षण क्लष्टर/जिल्ला प्रसासन/स्थानीय सरकार	

विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण: अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

२.७ विषयगत क्षेत्रको नामः स्वास्थ्य र पोषण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, डुवान तथा महामारीजन्य रोग नियन्त्रण, भूकम्प, सडक दुर्घटना आदि

क्षेत्रगत अगुवा : जनवास्थ्य कार्यालय, सुर्खेत

२.७.१ अनुमानित अवस्था

विपदलाई पुर्वानुमान गर्न सकिदैंन । तथापी विपद जोखिमका आधारमा त्यसबाट प्रभावित हुन सक्ने अधिक्तम संख्या अनुमान गर्न सकिन्छ । सुर्खेत जिल्लालाई विविध पक्षहरुमा विश्लेषण गर्दा देहाय अनुसारको संख्यामा विपद्बाट अधिकतम रुपमा प्रभावित हुन सक्ने पुर्वानुमान गरिएको छ ।

मुख्यतया स्वाथ्यतथा पोषणका क्षेत्रमा यस जिल्लामा हुन सक्ने विपद् जोखिमलाइ देहाय वमोजिम अनुमान गर्न सकिन्छ ।

- बाढि तथा भूकम्पमा परी घाइते हुने, डुबेर मृत्यु हुने, दुर्घटनाबाट अपाङ्ग हुने ।
- खानेपानीको श्रोत प्रदुषणका कारण झाडा-पखाला, हैजा, आउँ, टाईफाईड, ज्वरो, आँखा तथा छाला सम्बन्धी रोगहरु फैलनसक्ने तथा बाढी, डुवानका कारण सर्प, विच्छीको टोकाईमा समस्या ।
- विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोरोना भाईरस (कोभिड १९) बाट हुनसक्ने माहामारी तथा मानवीय क्षति ।
- बाढीको कारणले क्लिनिक तथा स्वास्थ्य चौकिहरु डुबानमा पर्न सक्ने ।
- मानसिक आघात तथा मनोवैज्ञानिक समस्याहरु देखा पर्ने ।
- सुत्केरी तथा प्रसूती सम्बन्धी समस्यामा वृद्धि हुने ।
- खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा केटाकेटीहरुमा कुपोषणको समस्या ।
- पशु-पंक्षीहरु मर्नसक्ने भएकोले महामारी फैलन सक्ने ।
- औषधी र पोषणयुक्त सामग्रीको ढुवानी गर्न यातायातको समस्या हुने ।

२.७.२ विषयगत उद्देश्य

- जस्तोसुकै आपत्कालीन अवस्था परेतापनि मानव जीवनको सुरक्षा तथा कल्याण (Human Survival and Well-Being), खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा भएका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा तत्काल पहुँच वृद्धिका लागि स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र आवश्यकता अनुसार अन्य निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्ने ।

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य कीटजन्य रोगहरूका साथै कोरोना भाईरस रोगको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचारको लागी अस्पताल तथा आईसोलेसन सेन्टरको क्षमता बढाउनु ।
- बालबालिका, गर्भवती, सुत्केरी तथा अशक्त महिलाहरूको पोषणयूक्त अवस्थाको सुनिश्चित गर्ने ।
- मरेका जनावरहरुबाट फैलने दुर्गन्ध तथा रोगहरुको रोकथाम गर्ने ।

२.७.२.१ **विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य)**

- झाडापखाला, हैजा, औलो, डेंगु, कालाजार तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- अरू द्रुत लेखाजोखा (rapid assessment) सँग एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरू) को द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलन गएका खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको संचालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (referal mechanism) को विकास गर्न स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग पुर्‍याउने ।
- पर्याप्त आपतकालीन आपूर्ति र मानव स्रोतलगायतका विषयमा शीघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।

२.७.२.२ **विशिष्ट उद्देश्य (पोषण)**

- विस्थापित मानिसहरूका लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme - SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर तथा मध्यम कुपोषणको अवस्थालाई रोकथाम गर्न जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition - SAM) को स्वास्थ्य उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छितरुपमा स्तनपानका विकल्पहरूको (डब्बाको दुध)वितरणमा रोक लगाउन जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने ।
- भिटामिन ए को वितरण/जुकाको औषधी तथा प्रभावित बालबालीकाहरुका लागी खोप सेवा सुनिश्चित गर्न जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।

विपद् प्रतिकार्यका लागि सुर्खेत जिल्लाको मानाजिक नक्साङ्कन

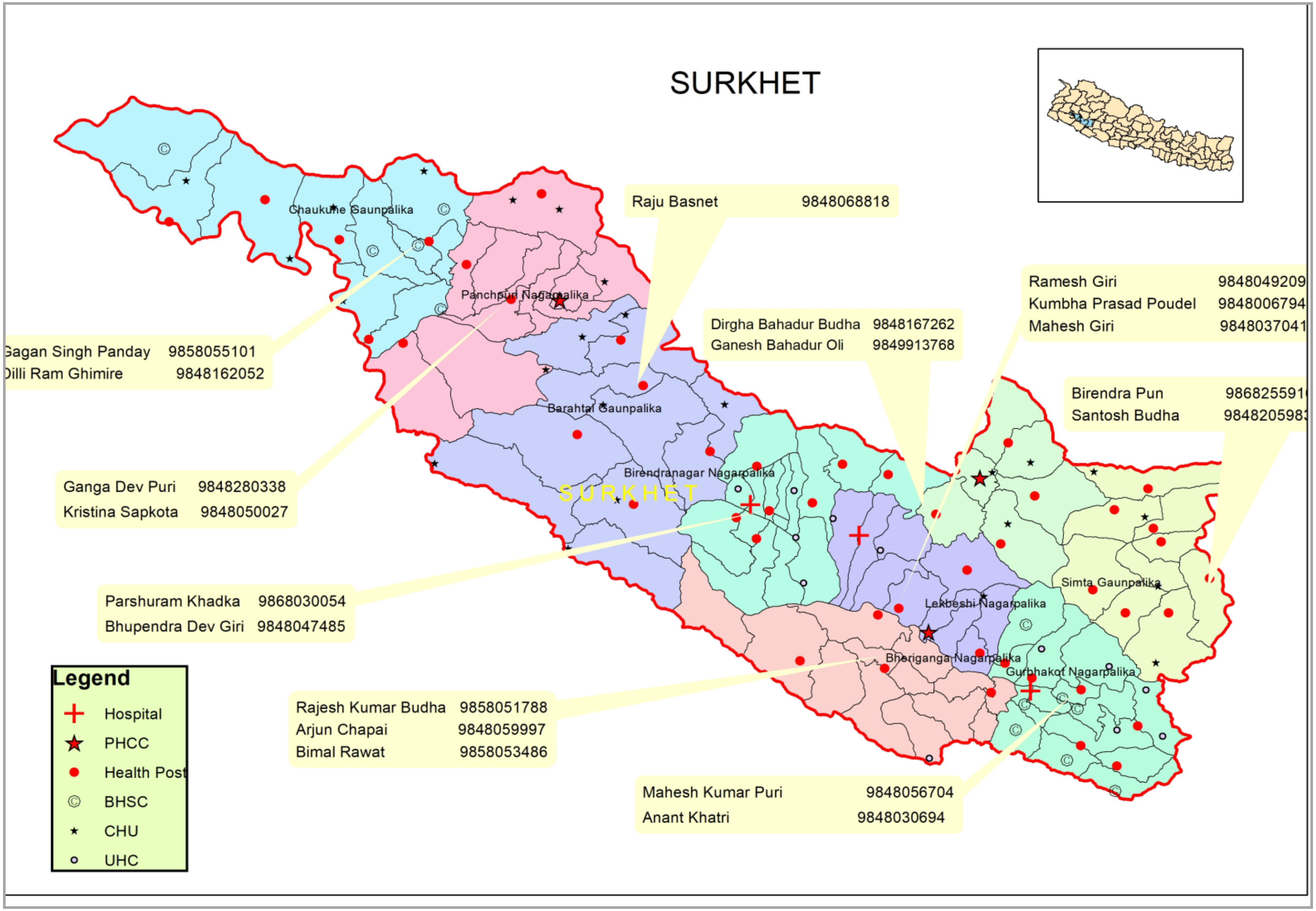

तालिका नं. ३३ सञ्चालनका लागि आवश्यक सहयोग (के सामाग्री, ढुवानी, कर्मचारी, वित्तिय)

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	▪ सूचना संकलन, प्रभावित क्षेत्रको पहिचान र उद्धार गर्ने । ▪ जिल्लामा गठित RRT को बैठक बस्ने । ▪ समुदायस्तरमा गठित CRRT परिचालन गर्ने । ▪ आवश्यकताको पहिचान गर्ने । ▪ तत्काल प्राथमिक उपचारको व्यवस्था गर्ने । ▪ DDRC घटना सम्बन्धि सूचना निरन्तर पठाउने । ▪ पशुजन्य क्षतिको तथ्यांक संकलन	▪ DRRT र CRRT को सम्पर्क विवरण तयार गर्ने र संचार सञ्जालको व्यवस्था गर्ने । ▪ प्राथमिक उपचार टोली तयारी र अनुशिक्षण गरी अवस्थामा राख्ने ▪ आपत्कालिन अवस्थामा प्रयोग हुने औषधी तयारी अवस्थामा राख्ने ▪ फिल्ड स्तरका कर्मचारी तथा स्वास्थ्य स्वयंसेवक हरुलाई विपद् पुर्वतयारी अवस्थामा राख्ने ।	▪ विपद्को अवस्थामा मानब सेवाका लागि प्राविधिक टोलि गठन	स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल टेलिकम, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	१५००००
दोस्रो दिन	▪ सूचना संकलन ,उद्धार र राहत तथा आकस्मिक उपचार ▪ आवश्यकता अनुसार उपचार शिविर सञ्चालन गर्ने ▪ समस्याको आधारमा औषधी/औजार व्यवस्थापन गरि उपचार कार्यलाई निरन्तरता दिने । ▪ स्वास्थ्य समस्यालाई जटिल हुन नदिन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	▪ शिविरको लागि आवश्यक सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने । ▪ स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रमका लागि स्वास्थ्यकर्मिहरुलाई तालिम दिने । गम्भिर विरामीलाई सुविधा प्राप्त सेवाप्रदायक निकायमा रेफर गर्ने । ▪ औषधीको भण्डारण गर्ने ।	जनशक्ति परिचालन गर्न साधन श्रोतको खाँचो संचार एवं यातायातका साधनको परिचालनमा समस्या	स्वास्थ्य कार्यालय, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	१००,०००
पहिलो हप्ता	▪ थप सुचना संकलन ,उद्धार र राहत तथा आकस्मिक उपचार, रोग नियन्त्रण र रोकथाम कार्यहरु (जस्तै खोप) ▪ सम्भाव्य रोगको स्थिति अध्ययन गरी प्रतिवेदन जिल्ला तथा केन्द्रलाई पठाउने । ▪ आवश्यक करार कर्मचारी भर्ना तथा दक्ष स्वास्थ्य कर्मीहरुका लागि गै्ररुरकारी संघसंस्थासंग समन्वय गर्ने । ▪ क्षमता अभिवृद्धि, जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन ▪ अध्ययन टोली गठन गर्ने । ▪ जिल्लामा कार्यरत संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गर्ने । ▪ प्रगतीको लेखाजोखा गरी प्रतिवेदन गर्ने तरिका छनौट ।		स्वास्थ्य कार्यालय, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	२००,०००

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो महिना	▪ शिशु तथा बाल्यकालिन पोषणको प्रवर्द्धन, संरक्षण र सहयोग ▪ मानबजन्य रोग सम्बन्धि नमुना संकलन र सम्प्रेषण ▪ मानवको पुर्व अवस्था नहुँदा सम्म प्याकेज कार्यक्रम निरन्तर फलोअप ▪ अनुगमन तथा निरिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने । ▪ जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ अपुग औषधीका लागि विभिन्न संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गरी संकलन गर्ने । ▪ औषधीको सहयोग ▪ औषधी तथा आबश्यक जनशक्ति निरन्तरता ▪ जनचेतना फैलाउने ▪ औषधी, गाडी सेवा ▪ आबश्यक NCH Humanitarian logistics तथा ▪ प्राबिधिक सहयोग र जनचेतना फैलाउने		स्वास्थ्य कार्यालय, तथा सम्बन्धित गै.स.स.(INF SAC / बाताबरण / नवज्योति Save the Children (R2R) SUAAHARA,SSBH	५००,०००
दोसो महिना	▪ नियमित उपचार सेवा निरन्तर ▪ मध्यम शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यकम ▪ कडा शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रम ▪ सुक्ष्मपोषण तत्व कार्यक्रम अर्न्तगत बाल भिटा (MNP) र भिटामिन ए वितरण ▪ गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरुका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्कि वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श तथा परिवार नियोजनका साधनहरुको निरन्तरता	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ स्थानीयस्तरको उद्धार टिमसंग बैठक तथा समन्वय ▪ प्रकोपको अवस्थाको जानकारी लिने र तयारी गर्ने ।			१०००००
तेस्रो महिना	▪ अनुगमन, समन्वय अभिलेखिकारण र सूचना प्रवाह	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ स्थानीयस्तरको उद्धार टीमसंग बैठक तथा समन्वय ▪ प्रकोपको अवस्थाको जानकारी लिने र तयारी गर्ने ।			

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
सो भन्दा बढी	▪ अनुगमन, समन्वय अभिलेखिकारण र सूचना प्रवाह तथा सेवाहरुको निरन्तरता	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ स्थानीयस्तरको उद्धार टीमसंग बैठक तथा समन्वय ▪ प्रकोपको अवस्थाको जानकारी समबन्धित निकायमा जानकारी । ▪ प्रकोप ब्यवस्थापन पूर्व तयारीमा चुस्तता		प्रतिकार्य योजनाको विश्लेषण र परिमार्जन	५००००।-

तालिका नं. ३४ कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	स्वास्थ्य सम्बन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	पत्रपत्रिकाका र एफ.एम., बैठक	मनसून पूर्व
२.	औषधीहरुको आवश्यकता पहिचान गर्ने र वफर स्टक को चेक जाच गर्ने ।	CRRT संयोजक	बैठक बफरस्टकको परिपुर्ति	मनसून पूर्व
३.	CRRT टिमले तयार गरेको प्रतिवेदन DRRT पठाउने ।	CRRT संयोजक	पत्राचार बैठक बोलाउने	नियमित
४	मानव उपचारका लागि आवश्यकता अनुसारको सामाग्री व्यवस्थापन	स्वास्थ्य कार्यालय	बैठक,पत्राचार जनशक्ति परिचालन सामाग्रीहरुको लेखाजोखा रिक्तताको समाधान	नियमित

मुख्य विपद्को किसिम : झाडा पखाला /आउँ र हैजा

अनुमानित अवस्था : साविकका १५ गाविसमा वा ३ पालीकाहरु झाडा पखाला फैलिई ६००० जनामा जलवियोजन हुनसक्ने ।

विषयगत उद्देश्य : तालिका नं.३५ झाडा पखालावाट हुने कडा किसिमको जल वियोजन तथा यसवाट हुने मृत्यु कम गर्नु ।

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	सूचना संकलन तथा प्रभावित क्षेत्रहरुको पहिचान गर्ने, झाडा पखाला फैलिएको वारे सुनिश्चित गर्ने, भ्रमण गर्ने	पालिकास्तरीय रेपिड रेस्पोन्स टीम तयारी, तालिम तथा, श्रोत साधन जुटाउने र परिचालन गर्ने	जनशक्ति, औषधीको उपलव्धता, औषधी ढुवानी	स्वास्थ्य कार्यालय, संवन्धित गाविसका स्वास्थ्य संस्थाहरु	औषधी वापत १५०,०००।
दोस्रो दिन	थप सुचना संकलन, टीम परिचालन र उपचारमा सहयोग, गम्भिर भए नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा पठाउने ।	स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमितिको संयोजकत्वमा स्थानीयस्तरको उद्धार निकायमा टीम तयार गर्ने । प्रकोप गम्भिरता अध्ययन गर्ने अनुसार औषधीको आपूर्ति तथा संकलनका लागि संवन्धित निकाय (जिल्ला, क्षेत्र, केन्द्रमा) प्रकोपको सूचना प्रवाह, वफर स्टक केन्द्रवाट प्रभावित क्षेत्रहरुमा औषधी आपूर्ति	जनशक्ति, औषधीको उपलव्धता, औषधी ढुवानी , नियमित सम्पर्क तथा समन्वय	प्राविधिक टोलि RRT स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीयस्तरको उद्धार निकायमा टीम	कर्मचारी परिचालन १००,०००।
पहिलो हप्ता	उपचारमा निरन्तरता (नियन्त्रण नभए सम्म), प्रेषण, रोकथाम संवन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम सर्भिलेन्स, समन्वय, अभिलेखिकरण	प्रकोप गम्भिरता अनुसार औषधीको आपूर्ति सम्बन्धित निकाय (जिल्ला, क्षेत्र, केन्द्रमा) प्रकोपको सूचना प्रवाह सहयोगी संस्थाहरुको पहिचान	जनशक्ति औषधीको उपलव्धता औषधी ढुवानी	प्राविधिक टोलि RRT स्वास्थ्य कार्यालय	कर्मचारी परिचालन तथा औषधी ५०,०००।
पहिलो महिना	झाडापखालाको कारण र रोकथामका उपायवारे अध्ययन गर्ने, गम्भिर प्रकृतीका बिरामीलाई अन्यत्र सिफारिस गर्ने । सरसफाई बारेमा अनुशिक्षण तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । अनुगमन गर्ने प्रतिवेदन सम्प्रेषण गर्ने ।	स्वास्थ्य सेवा विभागसंग समन्वय गर्ने, अन्य सेवा प्रदायक निकायसंग समन्वय गर्ने । बैठक गर्ने । पानीका कारण लाग्ने भए ORS तथा अन्य पानी सफा गर्ने उपाय तथा सामाग्री वितरण गर्ने	श्रोत साधन नजुट्न सक्छ ।	जिदैप्रउस, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीयस्तरको उद्धार निकायमा टीम ।	

विपद्‌को घटना पश्चातको अवधि	विपद्‌को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्‌को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
दोस्रो महिना	समीक्षा प्रतिवेदन तयारी, जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । अनुगमन गर्ने	पुन वल्झिने संभावनालाई दृष्टिगत गरी टोली र औषधी सर्तकतापूर्वक राख्ने, पानीका कारण लाग्ने भए ORS तथा अन्य पानी सफा गर्ने उपाय तथा सामाग्री वितरण गर्न	सरसफाईको कमीले रोग बल्झिन सक्छ । सवारी साधन यथावत सूचारु नहुन सक्ने		५०,०००
तेस्रो महिना	जन चेतनामूलक कार्यक्रम, अनुगमन गर्ने	समन्वय तथा बैठक	सरसफाई कमीले रोग बल्झिन सक्छ ।		३५,०००
सो भन्दा वढी	जन चेतनामूलक कार्यक्रम, अनुगमन गर्ने, विवरण सम्प्रेषण गर्ने ।		कार्य योजना निरन्तरतामा कमी		३५,०००

मुख्य विपद्‌को किसिम : डेंगु र स्क्रब टाईफस

केही वर्ष यता नेपालका अधिकांस जिल्लाहरुमा डेंगुज्वरो र स्क्रब टाईफस रोगको महामारी भएको र सुर्खेत संग सिमाना जोडिएका जिल्लाहरु समेत उच्च जोखिममा रहेको छ । यो जिल्लाका वीरेन्द्रनगर नगर पालिका, भेरीगंगा नगरपालीका र गुर्भाकोट नगरपालीकाहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् । यसको लागि प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक र उपचारात्मक तयारी तथा कार्यान्वायन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

तालिका नं. ३६

विपद्‌को घटना पश्चातको अवधि	विपद्‌को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्‌को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	सूचना तथा प्रभावित क्षेत्रको पहिचान, डेंगु प्रकोपको सुनिश्चित गर्ने	रेपिड रेस्पोन्स टीम परिचालन, स्थानीयस्तरमा उद्धार टीम निर्माण गर्ने टीमलाई अनुशिक्षण गर्ने । आवश्यक कागजातहरु तयार गर्ने । स्थानीयस्तरको स्वास्थ्य संस्थामा औषधी आपुर्ती गर्न पहल गर्ने	औषधीको उपलब्धता रोग पहिचानमा कठिनाई	प्रदेश अस्पताल , स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीयस्तरमा उद्धार टीम निर्माण गर्ने साथै परिचालन गर्ने	औषधी वापत २०००००
दोस्रो दिन	उपचारमा निरन्तरता (नियन्त्रण नभए सम्म),	प्रकोपको गम्भिरता अनुसार औषधीको	पहिचानमा कठीन,	प्रदेश अस्पताल	कर्मचारी परिचालन

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
	सम्बन्धित नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा तथा अस्पतालमा प्रेषण गर्ने, टीम परिचालन गर्ने । रोकथाम संवन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम	आपूर्तिका लागि सम्बन्धित निकाय समन्वय गर्ने (क्षेत्र, केन्द्रमा)प्रकोपको सूचना प्रवाह	जनशक्तिका अभाव	/स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीयस्तरमा उद्धार टीम निर्माण गर्ने र परिचालन गर्ने	२००००
पहिलो हप्ता	उपचारमा निरन्तरता (नियन्त्रण नभए सम्म) रोकथाम संवन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम र सर्भिलेन्स	औषधीको आपूर्ति संवन्धित निकाय (जिल्ला,क्षेत्र, केन्द्रमा) प्रकोपको सूचना प्रवाह, रोगको गम्भिरताको पहिचान गर्ने, गम्भिर विरामीलाई अन्यत्र सिफारिस गर्नलाई समन्वय गर्ने ।	पहिचानमा कठीन, जनशक्तिका अभाव	प्रदेश अस्पताल/ स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीयस्तरमा उद्धार टीम निर्माण गर्ने र परिचालन गर्ने	कर्मचारी परिचालन तथा औषधी ५००००।
पहिलो महिना	रोकथाम सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, समीक्षा प्रतिवेदन तयारी सर्भिलेन्स, र अनुगमन	पुन वल्झिने संभावनालाई दृष्टिगत गरी टोली र औषधी सर्तकतापूर्वक राख्ने, जनक्षेतीको विवरण संकलन गर्ने ।	पहिचानमा कठीन, जनशक्तिका अभाव		५०,०००
दोस्रो महिना	रोकथाम संवन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, समीक्षा प्रतिवेदन तयारी सर्भिलेन्स, र अनुगमन	सम्बन्धित स्थानीयस्तरका सेवाप्रदायक निकायमा औषधीको आपुर्तीमा पहल गर्ने । उपचारमा नियमित	जनशक्तिका अभाव		२५,००००
तेस्रो महिना	रोकथाम संवन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, समीक्षा प्रतिवेदन तयारी सर्भिलेन्स, र अनुगमन	उपचारमा नियमित	जनशक्तिका अभाव		२५,००००
सो भन्दा वढी	रोकथाम संवन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, समीक्षा प्रतिवेदन तयारी सर्भिलेन्स, र अनुगमन	सम्बन्धित स्थानीयस्तरका सेवाप्रदायक निकायमा औषधीको आपुर्तीमा पहल गर्ने । उपचारमा नियमित,			

मुख्य विपद्को किसिम : श्वास प्रश्वास रोग (ARI) र रुघा खोकी र सिजनल फ्लु

यो विपत अन्तरगत ईन्फ्लुन्जा, भाईरल फिवर, एभिएन ईन्फ्लुन्जा, स्वाईन फलु, रुघाखोकी आदि पर्दछन् । यो रोग अति शिघ्र धेरै क्षेत्र र धेरै मानिसमा फैलिने भएकोले तर खास उपचार नभएको, खाने पिउने तथा घरेलु उपचारमा विशेष ध्यान दिदा अन्य व्यक्तिमा सर्ने लगाएत मृत्यु समेतवाट बचाउन सकिने भएकोले स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम महत्वपूर्ण हुन्छ ।

मुख्य विपद्को किसिम : कोभिड-१९ महामारी (N- Corona Virus)

विश्वव्यापीरुपमा फैलिएको कोभिड-१९ हाल सुर्खेत लगायत नेपालका विभिन्न जिल्लामा पनि महामारीका रुपमा फैलिइसकेको छ । अत्यन्तै द्रुत गतिमा फैलिइरहेको कोभिड-१९ का कारण नेपाली समुदाय नै आक्रान्त बनेको र यसको फैलावट कम गर्नका लागि नेपाल सरकारद्धारा जारी बन्दाबन्दीका कारण समुदायको जनजीवन समेत प्रभावित बनेको छ । कोभिड १९ सँगै जारी बन्दाबन्दीका कारण समुदायका मानिसहरु रोग र जिविकोपार्जनको दोहोरो चपेटामा जीवन बिताइरहेका छन् । कर्णाली प्रदेशको राजधानी समेत रहेको सुर्खेतको भेरीगंगा नगरपालीका, वीरेन्द्रनगर नगरपालिका कर्णाली प्रदेशका विभिन्न जिल्ला प्रवेशद्धवार भएका कारणले गर्दा भारतबाट आएका व्यक्तिहरुबाट रोग फैलने दर दिन प्रतिदिन बढिरहेको छ, र यस हिसावले सबै स्थानिय तहहरु कोभिड १९ फैलावटको उच्च जोखिममा समेत देखिन्छ । रोग नियन्त्रण गर्नका लागि सामाजिक दुरी कायम गर्ने, साबुनपानीले मिचिमिचि हात धुने, स्यानिटाइजरको प्रयोग सम्बन्धमा जनचेतना फैलाउन आवश्यक छ ।

अनुमानित अवस्था : सुर्खेत जिल्लाभर कम्तीमा २०००० जनसंख्यामा कोभिड १९ संक्रमण देखिने र त्यसबाट करिव १००० जनाको मृत्युको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ३७ विशिष्ट उद्देश्यः कोभिड १९ संक्रमणको नियन्त्रण तथा कोभिड १९ को कारण हुने मृत्युदर कम गर्नु

विपद्को घटना अगाडिको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमितिको आकस्मिक बैठक आव्हान कोभिड १९ महामारीको फैलावटबारे उपसमितिलाई जानकारी, जिल्लामा फैलन सक्ने सम्भावनाको आँकलन र सबै उपसिमितिका सदस्यलाई तयारी अवस्थामा बस्न निर्देशन	कोभिड १९ स्क्रिनिङ्गका लागि आवश्यक स्वास्थ्य उपकरण व्यवस्थापन	तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्री लगायन अन्य स्वास्थ्य उपकरण को व्यवस्थापनका लागि स्रोत अभाव	स्वास्थ्य कार्याला र संवन्धित स्थानिय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरु	रु ५००,०००।

विपद्को घटना अगाडिको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
दोस्रो दिन	जिल्ला प्रवेश नाकामा हेल्थ डेस्क स्थापना	हेल्थ डेस्कमा परिचालन हुने जनशक्तिलाई कोभिड १९ सम्बन्धि अभिमुखिकरण	परिचालित स्वास्थ्य कर्मिहरुको लागि व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्रीको कमि	स्वास्थ्य कार्यालय र अन्य सरोकारवाला निकायहरु	रु २०००००।
पहिलो हप्ता	क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनका लागि स्थान पहिचान	जिल्लाका विभिन्न स्थानमा क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनका लागि प्रयोगमा आउनसक्ने स्थाई संरचनाको Mapping, अस्थाई संरचना बनाउनका लागि आवश्यक खाली स्थान पहिचान	क्वारेन्टाइन निर्माणका लीग यथेष्ट मापदण्ड नहुनु अस्थाई संरचना निर्माणका लागि आवश्यक स्रोत व्यवस्थापन मा समस्या	स्वास्थ्य कार्यालय र अन्य सरोकारवाला निकायहरु	रु ५००००।
	स्थाई संरचनाहरुलाई क्वारेन्टाइनको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन तथा आवश्यकता अनुसार अस्थाई संरचना निर्माण	न्यूनतम मापदण्ड अनुसारको क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन (क्वारेन्टाइनमा आउने संख्याको आँकलन, उनीहरुकालागि खाना र बस्नका लागि आवश्यक व्यवस्था लगायत अन्य आवश्यकताको व्यवस्थापन	सामाग्रीगत तथा आर्थिक स्रोत को अभाव क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनका लागि जनशक्तिको अभाव	स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला सुरक्षा निकाय लगायत अन्य सरोकारवाला निकायहरु	रु २००००००।
	प्रत्येक स्थानीय **केस अनुसन्धान तथा कन्टयाक्ट खोजपड्ताल टिम** (CICTT) गठन गर्ने	CICTT छनौट सम्बन्धमा मापदण्ड निर्माण गर्ने	जनशक्ति अभाव जनशक्ति परिचालनमा स्रोत अभाव	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय सरकार	रु २००००००।
दोस्रो हप्ता	प्रत्येक अस्पतालले छुट्टै ज्वरो क्लिनिक सञ्चालन गर्ने	ज्वरो अस्पतालमा खटिने डाक्टर तथा स्वास्थ्यकर्मीलाई कोभिड १९ को बारे अभिमुखिकरण ज्वारो अस्पतालमा खटिने डाक्टर तथा स्वास्थ्यकर्मीलाई व्यक्तिगत सुरक्षा कवचको सुनिश्चिता	जनशक्ति अभाव	स्वास्थ्य कार्यालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु	रु १५०००००।
	कोभिड १९ डेडिकेटेड अस्पतालको स्थापना	कोभिड १९ को उपचारार्थ खटिएका स्वास्थ्यकर्मीलाई व्यक्तिगत सुरक्षा कवचको	आर्थिक स्रोत अभाव भेन्टिलेटर	स्वास्थय कार्यालय, तथा अन्य	रु १००००००।

विपद्को घटना अगाडिको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	प्रत्येक पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
		सुनिश्चिता आवश्यक मात्रामा भेन्टिलेटर सहितको सेवाको उपलब्धता	सहितको सेवा विस्तारमा समस्या तथा स्रोतको सिमितता	सरोकारवाला निकाय	
	PCR मेसिन सहितको ल्याव तथा परिक्षण केन्द्र स्थापना	PCR मेसिन खरिद तथा सञ्चालनका लागि जनशक्ति तयारी	PCR मेसिन खरिदमा आर्थिक व्यवस्थापन समस्या PCR मेसिन संचालनका लागि प्राविधिक चुनौती	जनस्वास्थ्य कार्यालाय तथा अन्य सरोकारवाला निकाय	रु ५००००००
पहिलो दिन	जिल्ला भित्रिने नाकाहरुमा विरामीहरुको स्क्रिनिङ्ग तथा शंकास्पद केसको स्याम्पल संकलन १००० जना अनुमानित	स्क्रिनिङ्ग तथा स्याम्पल संकलनका लागि स्थानिय स्तरमा जनशक्ति परिचालन अनुमानित २५ जना तालिम प्राप्त	जनशक्ति तथा स्रोतको अभाव जिल्ला भित्रिने मानिसको संख्या क्षमता भन्दा धैरै	जनस्वास्थ्य कार्यालय, सुरक्षा निकाय	रु २०००००।
दोस्रो दिन	जोखिम स्थानबाट आएका व्यक्तिहरुलाई क्वारेन्टाइनमा व्यवस्थापन	क्वारेन्टाइनको न्यूनतम मापदण्ड पुरा भइ क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन गरिएको सुनिश्चित गर्ने क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनबारे सुरक्षा निकाय लगायत विभिन्न संघ संस्था विच काम बाँडफाँड	क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनमा भौतिक संरचना देखि अन्य व्यवस्थापकीय समस्या क्वारेन्टाइनमा सुरक्षाको चुनौती	जनस्वास्थ्य कार्यालय तथा सुरक्षा निकाय	रु ५०००००।
पहिलो हप्ता	क्वारेन्टाइनमा बसेका र शंकास्पद मानिसहरुको स्याम्पल संकलन तथा जाँच	स्याम्पल संकलन का लागि स्याम्पल संकलन बुथ निर्माण		जनस्वास्थ्य कार्यालय	२०००००।
	लक्षण सहितका शंकास्पद वा पुष्ठी भएका विरामीलाई आइसोलेसन वार्डमा उपचार व्यवस्थापन	आइसोलेसन वार्डको व्यवस्थापन आइसोलेसन वार्डमा परिचालित डाक्टर वा स्वास्थ्य कर्मीलाई व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्रीको व्यवस्थापन	भेन्टिलेटर को कमी प्रेषण गर्नुपर्ने विरामीको लागि प्रेषण चुनौती	जनस्वास्थ्य कार्यालय	१०००००।
दोस्रो हप्ता	क्वारेन्टाइनमा बसेका व्यक्तिहरुलाई १४ दिन पश्चात घर पठाउने कार्य	१४ दिन क्वारेन्टाइनमा बसेका तर कुनै लक्षण नदेखिएका व्यक्तिहरुलाई घर पठाउनका लागि यातायातको व्यवस्था	बन्दाबन्दीको विशेष अवस्थामा यातायात व्यवस्थापनको चुनौती	जनस्वास्थ्य कार्यालय तथा अन्य सरोकारवाला निकाय	

मुख्य बिपद्‌को किसिमः बाढी र भूकम्प

विपद्‌को अनुमानित अवस्थाः

- बाढी तथा भूकम्पमा परी घाइते हुने, डुबेर मृत्यु हुने ।
- श्रोत प्रदुषणका कारण झाडा-पखाला, हैजा, आउँ, टाईफाईड, ज्वरो, आँखा तथा छाला सम्बन्धी रोगहरु फैलन सक्ने ।
- बाढीको कारणले क्लिनिक तथा स्वास्थ्य चौकिहरु डुबानमा पर्न सक्ने ।
- मानसिक आघात तथा मनोवैज्ञानिक समस्याहरु देखा पर्ने ।
- सुत्केरी तथा प्रसूती सम्बन्धी समस्यामा वृद्धि हुने ।
- खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा केटाकेटीहरुमा पोषणको अभाव ।
- पशु-पंक्षिहरु मर्नसक्ने भएकोले महामारी फैलन सक्ने ।
- औषधी र पोषणयुक्त सामग्रीको ढुवानी गर्न यातायातको समस्या हुने ।

विषयगत उद्देश्यः

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा तत्काल पहुँच बृद्धिका लागि स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र आवश्यकता अनुसार अन्य निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्ने।
- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचारको क्षमता बढाउनु ।
- बालबालिका, गर्भवती, सुत्केरी तथा अशक्त महिलाहरूको पोषणयुक्त अवस्थाको सुनिश्चित गर्ने ।
- मरेका जनावरहरुबाट फैलने दुर्गन्ध तथा रोगहरुको रोकथाम गर्ने ।

तालिका नं ३८ विपद् अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना संचालनका लागि आवश्यक सहयोग (के सामाग्री, ढुवानी, कर्मचारी, वित्तिय)

विपद्‌को घटना पश्चातको अवधि	विपद्‌को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्‌को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मूख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	▪ सूचना संकलन, प्रभावित क्षेत्रको पहिचान र उद्धार गर्ने । ▪ जिल्लामा गठित DRRT को बैठक बस्ने । ▪ समुदायस्तरमा गठित CRRT परिचालन गर्ने । ▪ आवश्यकताको पहिचान गर्ने । ▪ तत्काल प्राथमिक उपचारको व्यवस्था गर्ने ।	▪ DRRT र CRRT को सम्पर्क विवरण तयार गर्ने र सञ्चार सञ्जालको व्यवस्था गर्ने । ▪ प्राथमिक उपचार टोली तयारी र अनुशिक्षण गरि अवस्थामा राख्ने ▪ आपत्कालिन अवस्थामा प्रयोग हुने औषधी तयारी	▪ विपद्‌को अवस्थामा मानब सेवाका लागि प्राविधिक टोलि गठन	स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल टेलिकम, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	१००,०००

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मूख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
	▪ DDRC घटना सम्बन्धि सूचना निरन्तर पठाउने । ▪ पशुजन्य क्षतिको तथ्यांक संकलन	अवस्थामा राख्ने ▪ फिल्ड स्तरका कर्मचारी तथा दर्तावाला प.स्वा.का./ग्रा.प. स्वाका हरुलाई विपद्पुर्व तयारी अवस्थामा राख्ने ।			
दोस्रो दिन	▪ सुचना संकलन ,उद्धार र राहत तथा आकस्मिक उपचार ▪ आवश्यकता अनुसार उपचार शिविर सञ्चालन गर्ने ▪ समस्याको आधारमा औषधी/औजार व्यवस्थापन गरि उपचार कार्यलाई निरन्तरता दिने । ▪ स्वास्थ्य समस्यालाई जटिल हुन नदिन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	▪ शिविरको लागि आवश्यक सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने । ▪ स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रमका लागि स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम दिने । गम्भिर विरामीलाई सुविधा प्राप्त सेवाप्रदायक निकायमा रेफर गर्ने । ▪ औषधीको भण्डारण गर्ने ।		स्वास्थ्य कार्यालय, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	१००,०००
पहिलो हप्ता	▪ थप सूचना संकलन ,उद्धार र राहत तथा आकस्मिक उपचार, रोग नियन्त्रण र रोकथाम कार्यहरु (जस्तै खोप) ▪ सम्भाव्य रोगको स्थिति अध्ययन गरि प्रतिवेदन जिल्ला तथा केन्द्रलाई पठाउने । ▪ आवश्यक करार कर्मचारी भर्ना तथा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि गैरसरकारी संघसंस्थासंग समन्वय गर्ने । ▪ क्षमता अभिवृद्धि, जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन ▪ अध्ययन टोली गठन गर्ने । ▪ जिल्लामा कार्यरत संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गर्ने ।		स्वास्थ्य कार्यालय, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	२००,०००

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मूख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो महिना	▪ शिशु तथा बाल्यकालिन पोषणको प्रर्द्धदन, संरक्षण र सहयोग ▪ मानबजन्य रोग सम्बन्धि नमुना संकलन र सम्प्रेषण ▪ मानवको पुर्व अवस्था नहुँदा सम्म प्याकेज कार्यक्रम निरन्तर फलोअप ▪ अनुगमन तथा निरिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने । ▪ जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ अपुग औषधीका लागि विभिन्न संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गरि संकलन गर्ने ।		स्वास्थ्य कार्यालय, तथा सम्बन्धित गै.स.स.	५००,०००
दोसो महिना	▪ नियमित उपचार, ▪ मध्यम शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यकम ▪ कडा शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रम ▪ सुक्ष्मपोषण तत्व कार्यक्रम अर्न्तगत बाल भिटा (MNP) र भिटामिन ए वितरण ▪ गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरुका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्की वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ स्थानीयस्तरको उद्धार टीमसंग बैठक तथा समन्वय ▪ प्रकोपको अवस्थाको जानकारी लिने र तयारी गर्ने ।			१००००००
तेस्रो महिना	▪ अनुगमन, समन्वय अभिलेखिकारण र सुचना प्रवाह	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन, ▪ स्थानीयस्तरको उद्धार टीमसंग बैठक तथा समन्वय ▪ प्रकोपको अवस्थाको जानकारी लिने र तयारी गर्ने ।			
सो भन्दा बढी	▪ अनुगमन, समन्वय अभिलेखिकारण र सूचना प्रवाह	▪ सेवाका लागि प्राविधिक टोली गठन र परिचालन,			

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
		▪ स्थानीयस्तरको उद्धार टीमसंग बैठक तथा समन्वय ▪ प्रकोपको अवस्थाको जानकारी समबन्धित निकायमा जानकारी ।			

तालिका नं. ३९ कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	स्वास्थ्य सम्बन्धि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन	स्वास्थ्य कार्यालय	पत्रपत्रिकाका र एफ.एम.	मनसून पूर्व
२.	औषधीहरुको आवश्यकता पहिचान गर्ने र वफर स्टक को चेक जाच गर्ने ।	CRRT संयोजक	वैठक	मनसून पूर्व
३.	CRRT टिमले तयार गरेको प्रतिवेदन DRRT पठाउने ।	CRRT संयोजक	पत्राचार	नियमित
४	मानव उपचारका लागि आवश्यकता अनुसारको सामाग्री व्यवस्थापन	स्वास्थ्य कार्यालय	वैठक, पत्राचार	नियमित

पूर्वतयारी कार्य योजनालाई संम्वोधन गर्न विद्यमान समस्याः

- चिकित्सक लगायत स्वास्थ्य कर्मीहरुको अभाव हुने ।
- यातायातको साधनको अभाव ।
- विपद्मा स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति प्रयाप्त नहुनु, आवश्यक सामाग्रीको पर्याप्तता नहुनु ।

२.७.३ प्रकोप जोखिम विश्लेषण

नोटः- हाल सवै स्थानीयहरुलाई झाडापखालाको न्यून जोखिम क्षेत्र तोकिएको छ ।

अत्यावश्यक औषधीको मौज्दात

सामग्रीको नाम (राहत सामग्रीको भण्डारण)	परिमाण	कैफियत (स्थान, नमूना, उपलब्धता आदि)
ORS	10000 Ps	
Saline R.L.	7500	
I.V Set	250	
I.V. Canula	250	
Tab. Cipro 500	5000	
Tab. Metro 200mg	15000	
Tab. Metro 400 mg	15000	
Inj. Metro	250	
Inj. Cipro	250	
Tab. Citamol	5000	
Inj. Perinorm	200	
Cotton	50 Rolls	
Syringes	500	
Adhesive Tape	50 Ps	
Cap Doxy 100mg	2000	
Tab Azithromycine	5000 tab	
Tab Codopar 500 mg	2000 tab	

२.७.४ मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी निगरानी (Health Surveillance) शुरु हुन्छ ।
- समुदायको तहमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिमारीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referal Centres) मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (referal centres) मा केन्द्रहरूमा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रवन्ध गरिनेछ ।

यस जिल्लामा स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रमाकार्यरत संघ सस्था तथा कार्य विवरण

सि. नं.	संस्थाको नाम	संचालित मुख्य कार्यक्षेत्र	प्रकोपका समयमा गर्न सक्ने सहयोग तथा कृयाकलापहरु		
			लजिष्टिक सपोर्ट	जनशक्ति सहयोग	यातायात तथा अन्य सहयोग
१	स्वास्थ्यका लागि सक्षम प्रणाली (SBH)	समग्र स्वास्थ्य प्रणाली सुदृढीकरण तथा आकस्मीक स्वास्थ्य क्रियाकलाप (कोभिड-१९ सर्भिलेन्स तथा प्रतिकार्य) मा सहयोग	• स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई आवश्यक IPC साम्रगीहरु वितरणमा सहयोग • कोभिड सम्वन्धि आवश्यक अन्य सामग्री सहयोग	• ९ जना जनस्वास्थ्यकर्मी परिचालन • १ जना डाक्टर परिचालन • ५ जना स्टाफ नर्सतथा १ जना ल्याव टेक्नीसियन आवश्यकता बमोजिम परिचालन	• कोभिड-१९ सम्वन्धि CICT, IPC, IMU, ECCT तथा आइशोलेशन सञ्चालन सम्बन्धि तालिम तथा रिफ्रेसर संचालनमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग
२	INF अस्पताल, सुर्खेत		• प्रकोपका समयमा १० बेड उपलब्ध गराउन सकिने । • प्रकोप प्रभावितहरुलाई आवश्यकताअनुसार निःशुल्क उपचारमा सहयोग	• १ जना डाक्टर तथा १२ जना स्वास्थकर्मी परिचालन गर्न सकिने	• १ एम्वुलेन्स तथा १ गाडीको व्यवस्था गर्न सकिने
३	सुर्खेत आँखा अस्पताल	आँखाको उपचार गर्ने	• प्रकोपका समयमा २५ बेड उपलब्ध गराउन सकिने ।	• ३ जना डाक्टर तथा ६ जना अन्य स्वास्थकर्मी परिचालन गर्न सकिने	• १ बस (५ सिट) तथा १ पिकअप गाडीको व्यवस्था गर्न सकिने
४	देउती अस्पताल, सुर्खेत	जनरल स्वास्थ्यउपचार सेवाप्रदानगर्ने	• प्रकोपका समयमा १२ बेड उपलब्ध गराउन सकिने	• ८ जना डाक्टर तथा १७ जना अन्य स्वास्थकर्मी परिचालन गर्न सकिने	
५	सुफथ पोलिक्लीनिक,सुर्खेत	जनरल स्वास्थ्य उपचार सेवा प्रदान गर्ने	• प्रकोप प्रभावितलाई आवश्यक केही औषधी उपलब्ध गराउन सकिने	• ३ जना अन्य स्वास्थकर्मी परिचालन गर्न सकिने	
६	निजी स्वास्थ्य संस्था व्यवसायी संघ, सुर्खेत		• प्रकोप प्रभावितलाई आवश्यक केही औषधी उपलब्ध गराउन सकिने	• २० देखि २५ जना सम्म स्वास्थकर्मीहरु प्रकोपका समयमा खटाउन सकिने	
७	सुआहारा कार्यक्रम	समुदायमा सुनौला हजार दिनका घरधुरीलाई लक्षित गरि पोषण तथा सरसफाई प्रबर्द्धनमा सहयोग	• आवश्यकता अनुसारको पोषण प्रवर्द्धन सामग्री सहयोग	• पोषण अवस्था पहिचान (SAM/MAM Case) तथा परामर्शकालागि २३ जना फिल्ड तहका जनशक्ति परिचालन गर्ने	• एउटा स्कार्पियो गाडी उपलब्ध गराउन सकिने

२.८ विषयगत क्षेत्र : आपत्कालिन शिक्षा

विषयगत क्षेत्रको नाम : आपत्कालीन शिक्षा
मुख्य बिपद्को किसिम : बाढी, पहिरो, भूकम्प र महामारी
क्षेत्रगत अगुवा : शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सुर्खेत

२.८.१ वस्तुस्थिति

सुर्खेत जिल्लाको वर्तमान अवस्थालाई विश्लेषणात्मक चित्रण गर्दा वि.स. २०६८ को तथ्यांक अनुसार कुल जनसंख्या करिब ३,४०,३१८ रहेको छ । कुल साक्षरता दर करिब ९६.२६% प्रतिशत देखिएको छ । शिक्षण संघ-संस्थाहरूमा बाल विकास केन्द्र ४८७, आधारभूत तह ३९१ सामुदायिक, ८९ संस्थागत गरी ४८०, मावि तह १०१ सामुदायिक, ४९ संस्थागत गरी १५० र जम्मा सामुदायीक ४९२ र १३८ संस्थागत गरी जम्मा ६३० रहेका छन् । सुस्त श्रवण श्रोत कक्षा ५ वटा, सुस्त श्रवण विद्यालय १ वटा, दृष्टिविहीन स्रोत कक्षा १, सुस्त मनस्थिति स्रोत कक्षा ४, क्याम्पस ११, विश्वविद्यालय १ रहेका छन् । वर्षायाममा बाढी तथा डुबानबाट नगरपालिका लगायत अधिकांश गाउँपालिकाहरु प्रभावित भई वर्षेनी विभिन्न विपद्बाट मानवीय तथा भौतिक क्षति हुने गर्दछ । ६ वर्ष पहिले बाढी तथा विपद्बाट नगरपालिका लगायत अधिकांश गाउँपालिका हरु प्रभावित भएका थिए । सो समयमा त्यहाँका बहुसंख्यक जनसंख्यालाई गरिबी, अशिक्षा, भौगोलिक विकटता र जनचेतनाको कमिको कारण शिक्षा सेवा प्रदान गर्न ज्यादै कठिनाई भएको थियो ।

विपद् व्यवस्थापनका लागि पूर्वतयारी आवश्यक पर्ने कुरामा विगत वर्षहरुमा भएका विपद्बाट राम्रो पाठ सिकाई भएको छ । २०७१।४।२८ र २९ गते परेको भीषण वर्षाका कारणले आएको बाढी तथा डुबानले शिक्षा क्षेत्र केही दिन बन्द नै भएको थियो भने कोरोना भाईरस जस्तो महामारीका कारण शैक्षिक सत्र २०७६मा चैत्र देखि केही महिना विद्यालयको पठन पाठन ठप्प भयो भने शै स २०७७ पनि धेरै समय पठन पाठन हुन सकेको छैन । शैक्षिक गतिविधिलाई निरन्तरता दिनका लागि वैकल्पिक उपायको खोजी गर्नु जरुरी देखिन्छ साथै यस्ता महामारी आगामी दिनमा पनि आउन सक्ने हुनाले विद्यालयमा सुरक्षाका उपायहरु अपनाउन जरुरी देखिन्छ । अस्थायी आश्रयस्थल विद्यालयहरु नै हुनु पर्ने बाध्यता रहेकोले विद्यालयमा आपतकालीन शिक्षाका लागि पुर्व तयारी हुनु आवश्यक देखिन्छ ।

२.८.२ समष्टिगत उद्देश्य

- विपदको जोखिममा परेका विद्यालयहरु र विद्यार्थीहरुलाई संरक्षण प्रदान गरी सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नका निमित्त बिद्यार्थीहरु जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण बिद्यार्थीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपद्बाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा विद्यार्थीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुऱ्याउने ।

२.८.३ विशिष्ट उद्देश्य

- विपद्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाहरू तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण सिर्जना गर्न सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावकारी आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका लागि क्षेत्रगत समूहका सदस्यहरू (Cluster Members) का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान- प्रदान सुनिश्चित गर्ने
- आपत्कालीन परिस्थितिमा तत्कालै सहयोग उपलव्ध गराउन सरोकारवालाहरूको क्षमता बढाउने ।
- द्रुत तथा चालू (Rapid and on-going) शिक्षाका लागि लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिमा रहेका बालबालिकाहरूको शिक्षाका लागि युनिसेफका प्रमुख प्रतिवद्धताहरू (UNICEF's Core Commitments to Children in Emergencies for Education) का न्यूनतम मापदण्डबाट निर्देशित भएर उपयुक्त सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साझेदारी तथा अन्य साझेदार/क्षेत्रहरू (Clusters) सँग समन्वय गर्ने ।

२.८.४ शिक्षामा मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा सम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा द्रुत लेखाजोखा (Rapid Assessment) सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि विद्यालय वा सिकाई केन्द्र पहिचान गर्ने ।
- यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधार सहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाँउ खडा गर्ने ।
- विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत (semistructured) मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यर्थीहरूको पुनःएकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

- पीडित बाल-बालिकाहरूलाई नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशःसमाहित पार्दै लैजाने ।
- प्रभावित बालबालिकाहरूलाई वितरण गरिने शैक्षिक सहयोग सामग्रीमा न्यूनतम निम्न सामग्रीहरू समावेस गरिएको हुनेछ ।

जिल्लामा प्रभावित हुने विद्यार्थी संख्या जम्मा ४,००० प्रत्यक्ष रुपमा र अप्रत्यक्ष रुपमा ५४,५०० प्रभावित हुने

तालिका नं. ४० बाढीको उच्च जोखिममा रहेका विद्यालय र बालविकास केन्द्रको विवरण

१. आधारभूत (प्राथमिक) तहका लागि

क. स्कुल झोला	१ थान
ख. स्कुल पोशाक	२ सेट
ग. कापी	१ दर्जन (रु.५० प्रति गोटा)
घ. ज्योमेट्री बक्स	१ थान
ङ. पेन्सील बट्टा	१ (इरेजर र कटर सहित)
च. पाठ्यपुस्तक	१ सेट
छ. पोशाक सिलाई	५००

नोटः- उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु **३०००**/ लाग्नेछ । पाठ्यपुस्तक बाहेक अन्य सामग्री प्रत्येक ६ महिनामा परिवर्तन गर्नुपर्ने ।

Dignity kits प्रतिष्ठा सामाग्री

१. ब्रस	१
२. मञ्जन	१
३. साबुन	१
४. काँइयो	१
५. तौलिया	१
६. छात्रालाई स्यानिटरी प्याड	१

कम्तीमा १ महिनामा बदल्नुपर्ने

२. निम्न माध्यमिक तहका लागि

क. स्कुल झोला	१ थान
ख. स्कुल पोशाक	२ सेट
ग. कापी	१ दर्जन (रु.५० प्रति गोटा)
घ. ज्योमेट्री बक्स	१ थान
ङ. पेन्सिल बट्टा	१ (इरेजर र कटर सहित)
च. पाठ्यपुस्तक	१ सेट
छ. पोशाक सिलाई	५००

नोटः- उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु ३५००/ लाग्ने छ ।

३. **माध्यमिक उच्च माध्यमिक तहका लागि**

क. स्कुल पोशाक	२ सेट
ख. कापी	१ दर्जन (रु.५० प्रति गोटा)
ग. ज्योमेट्री बक्स	१ थान
घ. डटपेन	१ दर्जन
ङ. पाठ्यपुस्तक	१ सेट
च. पोशाक सिलाई	८००/-

नोटः- उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु ४०००/- लाग्ने छ

- निम्नमाध्मिक माध्यामिक र उच्च माध्यामिकको लागि छुट्टा छुट्टै विद्यार्थी सामाग्री निर्माण र वितरण गरिने र छात्र, छात्रा मैत्री र अपाङग मैत्री व्यवस्थापन गरी वितरण गरिने छ ।
- प्रभावित विद्यालयमा आवश्यकता अनुसार मनोसामाजिक बिमर्शकर्ताको व्यबस्थापन र परिचालन गरिनेछ ।
- प्रभावित विद्यालयका लागि आवश्यक्ता अनुसार नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुसार अस्थायी सिकाई केन्द्र (TLC) को स्थापना संचालन गरिनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुसार बालमैत्री सुरक्षित स्थल को स्थापना र संचालन गरिनेछ ।
- जिल्लामा प्रभावित हुने विद्यार्थी संख्या जम्मा ४,००० प्रत्यक्ष रुपमा र अप्रत्यक्ष रुपमा ५४,५०० प्रभावित हुने

तालिका नं. ४१ बाढीको उच्च जोखिममा रहेका विद्यालय र बालविकास केन्द्रको विवरण

क.सं.	विवरण	विद्यालय संख्या	जोखिमयुक्त संख्या
१	जोखिममा रहेका विद्यालय	६३०	३२५
२	बालविकास केन्द्र	४८७	२९६

२.८.५ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : बाढीका सम्भावित मानवीय असर (शिक्षा)

- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण/सिकाइका सामग्रीहरू नष्ट हुनु ।
- शिक्षक/विद्यार्थीहरू हताहत /जनको क्षति हुनु ।
- विद्यालयहरूसम्म पहुँच नहुनु ।
- विद्यालयमा क्षति हुनाले शिक्षामा अवरोध हुन सक्ने ।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि प्रभावित नभएका विद्यालययहरू आवासको रूपमा परिणत हुन्छन् ।
- आतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालय (Host schools) को पढाइमा अवरोध विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूमा विपद्को मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाइ एवं सिक्ने प्रक्रिया माथि प्रभाव पार्नु ।

२.८.६ पूर्व तयारी (Preparedness)

तालिका नं. ४२ : पूर्व तयारी

क्र. सं.	क्रियाकलाप	भौतिक लक्ष्य	प्रकिया	जिम्मेवारी	सूचक
१	प्रवोधिकरण	१ पटक	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ कार्यालयको स्टाफ बैठकमा प्रवोधिकिरण गराउने	सम्पर्क व्यक्ति	सबै स्टाफको क्षमता विकास हुने
२	Contingency Plan, form priting, अद्यावधिक गर्ने,	१ पटक	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट अद्यावधिक गर्ने	सम्पर्क व्यक्ति	सबै स्टाफको क्षमता विकास हुने
३	अनुगमन	१ पटक	तथ्यांक फारम वितरण गरी र क्षमता विकास गराउने	सम्पर्क व्यक्ति	अद्यावधिक हुने तथ्यांक संकलन हुने
४	सहयोगी कार्यकर्ता आधारभूत,पूनर्ताजकी तालिम र अन्य बैठक	१ पटक	जिल्ला र अन्य तालिममा जानकारी गराउने	इकाइ प्रमुख शा अ.	सबै सरोकारवालाको क्षमता विकास हुने
५	शिक्षा क्लस्टर समन्वय बैठक	१ पटक	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइले व्यवस्थापन गर्ने	सम्पर्क व्यक्ति	बैठक बसी आवश्यक निर्णय हुने
६	सञ्चार सञ्जाल विकास गर्ने	१ पटक	सञ्जाल गठन र सम्पर्क स्थापना	सम्पर्क व्यक्ति र ईकाइ प्रमुख	सञ्चार वृक्ष चार्ट तयार हुने
७	School/ECD kit box व्यवस्थापन	१ पटक	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट स्रोत व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा समूह	सामग्री वितरण भएको हुने

२.८.७. प्रतिकार्य

तालिका नं. ४३ : प्रतिकार्य

क्र. सं.	क्रियाकलाप	भौतिक लक्ष्य	प्रक्रिया	जिम्मेवार निकाय	उपलब्धि सूचक
१	द्रुत लेखाजोखा गर्ने	१ पटक	७ दिन भित्र तथ्यांक संकलन गरिने	शिक्षा समूह	तथ्यांक विश्लेषण हुने
२	School/ECD kit box वितरण	१ पटक	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट वितरण गरिने	शिक्षा समूह	सामग्री वितरण भएको हूने
३	अस्थाई सिकाई केन्द्र स्थापना	५ केन्द्र	आवश्यकता अनुसार केन्द्र स्थापना गरिने	NGO, I/NGOs / DDRC	केन्द्र स्थापना हुने

२.८.८ पुनर्लाभ

तालिका नं. ४४ : पुनर्लाभ

क्र. सं.	क्रियाकलाप	प्रक्रिया	जिम्मेवार निकाय	उपलब्धी सूचक
१	बजेट तथा योजना निर्माण	केन्द्र र सहयोगी कायकर्ता नियमित रूपमा कामकाजमा उपस्थित हुने	केन्द्र व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	योजना निर्माण गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन हुने
२	स.का.,बालबालिका,अभिभावकको क्षमता विकास गर्ने	तालिम गोष्ठीको आयोजना गर्ने	केन्द्र व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ.	सरोकारवालाहरुको क्षमता विकास हुने
३	भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने	स्थानीय निकाय र समुदायको सहयोगमा सहयोग जुटाउने	केन्द्र व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ.	भोतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण र मर्मत हुने
४	खेल सामाग्रीको विकास र वितरण	सहयोगी कार्यकर्ता र अभिभावक मिलेर आवश्यक स्थानीय सामग्रीको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने	केन्द्र व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ.	स्थानीय सामग्रीबाट शैक्षिक सामग्री निर्माण भएको हुने
५	नियमित अनुगमन र सहयोग	सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा संयूक्त अनुगमन गरिने	केन्द्र व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ.	सरोकारवालाहरूको संलग्नताबाट स्थलगत निरीक्षण तथा अनुगमन हुने

२.८.९ अल्पीकरण (Mitigation)

तालिका नं. ४५ : अल्पीकरण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	प्रक्रिया	जिम्मेवार निकाय	उपलब्धी सूचक
१	मापदण्ड वमोजिम केन्द्र स्थापना गर्ने	भवन निर्माण गर्दा मापदण्ड वमोजिम कार्यान्वयन गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ .,केन्द्र व्यवस्थापन समिति	मापदण्ड वमोजिम भवन निर्माण हूने
२	अवस्था विश्लेषण गर्ने	पुराना केन्द्रहरूको अवस्था विश्लेषण गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ .,केन्द्र व्यवस्थापन समिति	पूर्वाधारको सुदृढीकरण भएको हुने
३	पूर्वाधार सुदृढीकरण	सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुलाई सक्रिय गराई निरन्तर पूर्वाधार सुदृढीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ .,केन्द्र व्यवस्थापन समिति	

२.८.१०. विपद् प्रतिकार्य योजना

तालिका नं. ४६ : विपद् प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्था सम्बोधन गरीने पूर्वतयारी कार्यहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोतेको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
पहिलो दिन	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य बाढी शुरू भएपछि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) का सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक	(क) बाढी शुरू भएपछि एक हप्ता भित्र पहिलो बैठक (जिल्ला विपद् उद्धार समिति तथा रेडक्रसबाट प्रारम्भिक क्षतिको विवरण प्राप्त भए पछि) (ख)दोस्रो हप्तापछि हप्तामा दुईपटक (ग) तेस्रो हप्ता पछि हप्तामा एकपटक		शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	यस योजनामा व्यवस्था गरिएका सबै गतिबिधहरू सम्पन्न गर्नको लागि जम्मा रकम रु ४७,५३०००। आवश्यक पर्नेमा २,५०,०००। बरावरको श्रोत उपलब्धता रहेको र बाँकी रकम रु.४५०३०००। अपुग रहेको छ ।
दोस्रो दिन	अन्य क्षेत्र (Cluster) का टोलीहरूसँग मिली (Rapid Assessment) सञ्चालन गर्ने	क. प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजार का प्रतिहरू उपलब्ध गराउने (फारम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने ख. प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गर्न		शिक्षा विकास तथा समन्वय	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्था सम्बोधन गरीने पूर्वतयारी कार्यहेहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोतेको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
		प्रभावित क्षेत्रका विद्यालयहरुका शिक्षकहरुलाई परिचालन गर्ने । ग. शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइले तयार पारेको लेखाजोखा सम्बन्धी औजार (assessment tool) को प्रयोग गरी द्रुत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने । घ. प्रभावित क्षेत्रको अध्ययन टोलीमा संलग्न हुनको लागि क्षेत्रका सदस्यहरूको छनौट गर्ने ।		ईकाइ	
पहिलो हप्ता	प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखा (Base Line) का तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने :	क. प्रभावित विद्यालय तथा विद्यार्थीको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित विद्यालयसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने ख. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने । प्रारम्भिक सर्वेक्षणबाट प्राप्त सूचनाहरूको विश्लेषण र क्षेत्रका सदस्यहरूबाट अनुमोदन गर्ने गरी प्रारम्भिक सहयोगको योजनासहित परिस्थितिको प्रतिवेदन तयार पार्ने । क. प्रारम्भिक सर्वेक्षणका आधारमा प्रतिवेदन तथा कार्य योजना तयार पार्ने ख. सर्वेक्षणको प्रतिवेदन क्षेत्रका सदस्यहरू, जिल्ला विपद् उद्धार समिति तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई जानकारीका लागि उपलब्ध गराउने		शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	
पहिलो महिना	स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि	जिल्ला विपद् उद्धार समितिको वैठक बसेको बेलामा क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP) को समीक्षा गर्ने ।शैक्षिक सहयोगका	हप्तामा एक पटक	शिक्षा विकास तथा	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपत्कालीन अवस्था सम्बोधन गरीने पूर्वतयारी कार्यहरु	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न नपुग श्रोतेको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पूर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
		लागि प्रयोगमा ल्याउन सकिने भनी तयारी अवस्थामा राखिएका सम्झौता (standby agreements) हरूलाई सक्रिय पार्ने ।		समन्वय ईकाइ	
दोस्रो महिना	क्षेत्रगत (Cluster) समन्वय बैठक क. जिल्ला विपद् उद्धार समितिको वैठकमा सहभागी हुने । ख. स्रोतको पहिचान र परिचालनको लागि क्षेत्रगत बैठक	• बैठकको आयोजना गर्ने • श्रोतको पहिचान र परिचालनको खाका तयार गर्ने		शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	
तेस्रो महिना	प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा सहयोग सम्वन्धि क्रियाकलाप निर्धारण र सहयोग वितरण ।	क. रेडक्रसबाट प्राप्त तथ्यांक र विद्यालय बाट प्राप्त तथ्यांकको verification गर्ने । ख. तत्काल उपलब्ध गराइने शैक्षिक सहयोगहरूको प्राथमिकताको क्रम निर्धारण गर्ने । ग. सहयोग सामग्री वितरणको लागि कार्डको मुद्रण र वितरण । घ. सहयोग सामग्री वितरणका लागि क्षेत्रगत सदस्यहरूमा जिम्मेवारी निर्धारण गरी टोली खटाउने ।		शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	
सो भन्दा वढि	सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (feedback) उपलब्ध गराउनका निमित्त टोलीका सदस्यहरूको छनौट ।	यस क्षेत्रका सदस्य समूहको बैठक वसेर छनौट गरिने छ ।		शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	

२.८.११ पूर्वतयारी योजना कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

तालिका नं. ४७ : (विपद्को प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना तथा सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक कार्यशाला, तालिम आदि)	कार्य तालिका
१	**व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था :** जिल्लाका क्षेत्रगत (Cluster) साझेदारहरूका बीचमा सम्झौता गर्ने तथा तल लेखिए बमोजिमको सहयोग योजनामा मञ्जुर गरिए बमोजिम समन्वय कायम गर्ने **संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने :** क. समन्वय बैठक (आपत्कालिन परिस्थिति भन्दा पहिले, त्यस्तो परिस्थितिको अवधिमा र त्यसपछि बैठक कति पटक गर्ने कसले बोलाउने भन्ने बारेमा मञ्जुर गर्ने । ख. पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धि गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना सहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		
२	**सिकिएका पाठ :** यस वर्षको आकस्मिक योजनामा समावेश गर्नका लागि गत वर्षको बाढीसम्बन्धी अनुभवबाट हरेक क्षेत्र (Cluster) भित्र सिकिएका प्रमुख पाठहरू क. सत्य तथ्य सूचनाको लागि अनुगमन संयन्त्रको व्यवस्था गरिनु पर्ने । ख. वितरण गरीने सहयोग सामग्रीमा एकरुपता हुनु पर्ने । ग. रेडक्रसबाट प्राप्त तथ्यांक र विद्यालय बाट प्राप्त तथ्यांकको verification गरी सहयोग सामग्री वितरण गरिनु पर्ने । घ. प्रभावित विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक सामग्री वितरण गर्दा कार्ड प्रणालीको व्यवस्था गर्ने र विदाको दिनमा वितरण गरिनु पर्ने जसले गर्दा वाढीबाट प्रभावित नभएका विद्यार्थीहरूलाई मनोवैज्ञानिक असर नपरोस् ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक कार्यशाला, तालिम आदि)	कार्य तालिका
३	प्रारम्भिक लेखा जोखाको तयारी : क. प्रारम्भिक लेखाजोखाका लागि शिक्षकहरूको नामावली तयार पार्ने ख. जानकारी सङ्कलन सम्बन्धी औजार (information collection tools) प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ग. सर्वेक्षण फारमका प्रतिहरू उपलब्ध छन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने (फाराम तथा निर्देशिकाको मुद्रण) घ. संकलन गरिएको सूचना विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		
४	क. आधाररेखा (baseline) सम्बन्धी जानकारी । तथ्याङ्क संकलन गर्ने र त्यसलाई अद्यावधिक पार्ने । ख. जिल्लाका विभिन्न निकाय/सरोकारवालाहरूसँग उपलब्ध स्रोतको नक्साङ्कन	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		
५	**क्षमता विकास :**			
६	क. स्रोत व्यक्तिहरूलाई सर्वेक्षण फारम र तथ्यांक संकलन सम्वन्धि अभिमुखिकरण । ख. पालिका मार्फत विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूलाई सर्वेक्षण फारम र तथ्यांक संकलन सम्वन्धि अभिमुखिकरण ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		
७	क. विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौज्दातको अभिलेखीकरण ख. अपुग सामग्री (gaps) को पहिचान । ग. बाढीबाट हुनसक्ने शैक्षिक क्षति न्यूनीकरणको लागि पूर्वतयारी र क्षतिको विवरण संकलन गर्ने सम्पर्क निकाय तथा व्यक्तिको जानकारी सम्बन्धि सूचनाको प्रशारण स्थानीय रेडियोबाट गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		
८	पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक पूर्वतयारी गतिविधिहरूको अनुगमन गर्नका लागि कार्य योजना	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ		

२.८.१२ द्रूत उद्धार कार्य समिति (Rapid Task Force)

प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपलिकाको वडा स्तर मा सम्बन्धित क्षेत्रको विद्यालय निरीक्षक को संयोजकत्वमा सम्बन्धित क्षेत्रको श्रोत व्यक्ति,२ जना गाउँपालिका तथा नगरपालिका भित्रको लिडरविदयालयको प्र.अ रेडक्रस को प्रतिनिधि र सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाको प्रतिनिधि समेतको द्रुत कार्यदल रहने छ रआवश्यकता अनुसार बैठक बसि बिपद् व्यबस्थापन गर्ने छ ।

शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई Education Cluster बजेट तथा कार्यक्रम २०७८

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	ईकाइ	दर	जम्मा रकम	स्रोत	स्रोत नपूग
१	विद्यालय मर्मत	५०	२,००,०००	१,००,००,०००	सम्बन्धित पालिका र संघसंस्था	
२	बा.वि.के.विद्यालय शैक्षिक सामग्री	१००	२,५०००	२५,००,०००	युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन लगायतका संस्था	
३	विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामग्री	४,०००	३,०००	१,२०,००,०००	युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन लगायतका संस्था	
४	अस्थायी सिकाई केन्द्र स्थापना	१०	३,००,०००	३,००,०,०००	युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन लगायतका संस्था	
५	बैठक भत्ता,चिया खाजा र स्टेशनरी	५	२०,०००	१,००,०००	युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन लगायतका संस्था	
६	अभिमुखीकरण	१	५०,०००	५०,०००	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्याक नेपाल लगायतका सहयोगी संस्था	
७	फारम छपाई	१०००	२०	२०,०००	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्याक नेपाल लगायतका सहयोगी संस्था	
८	सञ्चार सम्पर्क			१५,०००	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्याक नेपाल लगायतका सहयोगी संस्था	
९	सामग्री ढुवानी					
	जम्मा			२,७६,८५,०००		

२.९ विषयगत क्षेत्र : पुर्नस्थापना तथा पुनर्निर्माण

अगुवाई गर्ने संस्था : शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, सुर्खेत

मुख्यविपद्को किसिम : बाढी, भुकम्प, हावाहुरी र आगलागी

विपद्को अनुमानित अवस्थाः

विपद्	प्रभावित हुन सक्ने घरपरिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या (१०० प्रतिशत)	जम्मा बालबालिका (२० प्रतिशत)	जम्मा जेष्ठ नागरिक (१० प्रतिशत)	जम्मा अपांगता (१.५ प्रतिशत)
बाढी	१६००	८५०००	१६००००	८००००	१५००
पहिरो	२००	१०००	४००	५०	८
आगलागि	२००	१०००	२००	१००	१५
भुकम्प	१०००	५०००	१०००	५००	७५
महामारी	१००००	५००००	१००००	५०००	७५०

- व्यक्तिगत घरहरु, सार्वजनिक र सामुदायिक भवनहरु क्षति/नष्ट भएको हुनेछ ।
- विपद्ले विस्थापितभई खुल्ला स्थानमा वसोवास गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जित हुनेछ ।
- यातायातमा अवरुद्ध भइ आवतजावतमा कठिनाई हुन सक्नेछ ।
- सुरक्षित आश्रय स्थल तथा गैर खाद्य सामाग्रीको अभाव हुन सक्नेछ ।
- अपाङ्गता, बालबालिका, विशेष परिस्थितिका महिला, जेष्ठ नागरिकलाई दैनिक जीवन निर्वाहमा अप्ठ्यारो परिस्थिति सृजना हुन्छ ।
- विद्यालय, प्रहरी चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू, सार्वजनिक भवन, सामुदायिक आश्रयस्थल जस्ता सार्वजनिक संरचनाहरूमा विस्थापित मानिसहरूको बसोवासको लागि दबाव पर्ने ।

विषयगत उद्देश्यः

- विस्थापित परिवारहरुलाई पहिलेकै अवस्थामा लैजानका लागि पुर्नस्थापनाका कार्यहरु गर्ने ।
- भत्किएका, पूर्ण रुपले नष्ट भएका भौतिक संरचनाको निर्माणका कार्य गर्ने । पुर्ननिर्माण गर्दा बलियो र विपद् जोखिम कमहुने गरी निर्माण गर्ने ।
- सार्वजनिक सुविधाका सेवाहरु संचालनमा टेवा पुऱ्याउने ।
- प्रभावित समुदायमा जिविकोपार्जनको वैकल्पिक उपायको अवलम्बन गर्ने ।

रणनीति :

नष्ट भएका भौतिक संरचनाहरुको विस्तृत सर्वेक्षण तथा इष्टिमेट अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने साथै पुनस्थापनका लागि संभावित स्थानहरुको समेत पहिचान गरि DDMC मार्फत सम्बन्धित मन्त्रालयमा पेश गर्ने ।

तालिका नं. ४८ विपद् अवस्थामा आधारित आपत्कालीन् प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन देखि पहिलो हप्ता सम्म	• गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत मार्फत घर, जग्गा जमिन, पशुहरुको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक लिन शुरु गर्ने	गाउँपालिका तथा नगरपालिका कार्यकारी अधिकृतको फोन नम्वर राख्ने		शहरी बिकास तथा भवननिर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, सुर्खेत, जिल्ला समन्वय समिति., जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	
दोश्रो हप्ता	• विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात पूर्ण क्षतिभएका र आंशिक क्षति भएका घरधुरीको जानकारी लिने • राहत प्रदान गर्नको लागि तथ्यांकअनुसार लगत इस्टिमेट तयार गर्ने • राहतका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्ने • आवासको लागि सामुदायिक वनहरु बाट सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलब्ध गराउने • सार्वजनिक सेवाहरु (विजुली, टेलिफोन, यातायात) सुचारु गर्ने	• घर क्षति भएकाहरुको लागि उपलब्ध राहतको मापदण्डवारे स्पष्ट हुने र सबैलाई जानकारी गराउने • सामुदायिक वनहरु संग अग्रिम समझदारी गर्ने • पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु स्टकमा राख्ने (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुमपाइप, डोजर, इस्काभेटर)	राहत मापदण्डको एकिन विवरण उपलब्ध हुन कठिनाई हुने पुर्न निर्माणका सामाग्रीहरु पर्याप्त मात्रामा नहुने	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, जिल्ला समन्वय समिति, ने.रे.सो. सुर्खेत, सामुदायिकवन, सडक डिभिजन सुर्खेत, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
	• पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुमपाइप, डोजर, अस्थायी भर्‍याड., इस्काभेटर) उपलव्ध गराउने • विग्रे भत्केका संरचनाहरुको भग्नावशेष हटाउन कार्य गर्ने				
पहिलो महिना	• क्षति भएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने • खेतिवाली पूर्ण वा आंशिक रुपमा नष्ट भएका परिवारहरु लाई कृषि कार्यालयसँग समन्वय गरी सहुलियत रुपमा विउ विजन उपलव्ध गराउने • छिटो उत्पादनहुने प्रजातीका विउविजनहरु उपलब्ध गराउने • पूर्वाधारहरु पुन:निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने • घरेलु कार्यालय संग मिलेर आयआर्जन गर्न सकिने तालिमहरु दिने • बाली बीमा गरेको भए क्षतिपूर्ति दिने	• प्रभावित स्थानको कृषि प्रणाली वारे जानकारी राख्ने र विउ विजन हरु भण्डारण गरी राख्ने • तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक स्रोत र साधनको अग्रिम व्यवस्थापन गर्ने • पूर्वाधारको विस्तृत विवरण तयार गर्न जिल्ला प्रविधिक कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिकहरुको सम्पर्क सूची तयार गर्ने • राजमार्ग तथा सहायक मार्ग, हुलाकी सडक क्षतीको सूची सम्वन्धित सडक कार्यालय र स्थानीय तहका प्राबिधिकले तयार गर्ने	• विभिन्न तालिमहरु सञ्चालन गर्ने स्रोत र साधनको अग्रिम व्यवस्था गर्न चुनैति हुने	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, जिल्ला समन्वय समिति, ने.रे.सो. सुर्खेत, सामुदायिक वन, सडक डिभिजन सुर्खेत, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,	

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था सम्बोधन गर्न गरीने पूर्वतयारी कार्य	पूर्वतयारी कार्य सम्बोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्यजिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत
		• बाली विमा गर्न किसानलाई उत्प्रेरित गर्ने			
दोस्रो र तेश्रो महिना	• उपलव्ध वजेटको आधारमा विग्रेका, भत्केका पूर्वाधारहरु पुर्न निर्माण प्रक्रियालाई अगाडि बढाउने । पुर्ननिर्माण गर्दा विपद्को जोखिमलाई कमहुने प्रकारले दिगो र बलियो संरचना बनाउने • जिल्ला विकासको वार्षिक योजनामा समावेश गराउने • मनोसामाजिक समस्या आउन नदीन कार्यक्रमहरु गर्ने	• पुर्ननिर्माणका लागि जिल्ला समन्वय समिति गाउपालिका, न. पा. मा जगेडा कोषको स्थापना गर्ने		शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, जिल्ला समन्वय समिति, ने.रे.सो. सुर्खेत, सामुदायिक वन, सडक डिभिजन सुर्खेत, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	

तालिका नं. ४९ कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु स्टकमा राख्ने (वेल्चा, गैटी, डोरी, गल, हयुमपाइप, डोजर, इस्काभेटर)	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई सुर्खेत, जिल्ला समन्वय समिति नगरपालिका तथा गाउँपालिका, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सामाग्री खरिद गरी स्टकमा राख्ने र सम्वन्धित व्यापारी संग समन्वय	मनसुन पूर्व

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
२	वन तथा सामुदायिक वनसंग काठ दाउरा सहयोग वारे छलफल गर्ने	डिभिजन वन कार्यालय	छलफल र वैठक	,,
३	प्राविधिकको टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखिकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई सुर्खेत जिल्ला समन्वय समितिको प्राविधिक शाखा	वैठक	
४	समन्वय, स्रोत पहिचान र पून्र निर्माणको कार्य योजना वनाउने	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई सुर्खेत,जिल्ला समन्वय समिति	वैठक	
५	जिल्ला समन्वय समितिमा भएको विपद् व्यवस्थापन कोषलाई अभिवृध्दि गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति	छलफल र निर्णय	
६	स्थानीय तहका कृषि विकास शाखासंग समन्वय गरी छिटो उत्पादन हुने खालका विउ विजन छनौट गरी राख्ने र वाली विमा गर्न प्रोत्साहन गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहमा रहेका कृषि विकास कार्यालय	,,	
७	नदी नियन्त्रण तटवन्धका लागि आवश्यकता र जाली व्यवस्थापन गर्ने	नदी व्यवस्थापन आयोजनाहरु	बैठक	

पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माण क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूचीः अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१
बिभिन्न निकायसंग भएका दक्ष जनशक्तिको विवरण

क) नेपाल प्रहरी मातहतका कार्यालयहरुमा रहेका जनशक्तिहरु तथा विपद् प्रभावित क्षेत्र

सि. नं.	यूनिटको नाम	विपद्को क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सुर्खेत	सुर्खेत जिल्ला सवै	२२०
२	ई.प्र.का. बाबियाचौर	पञ्चपुरी न.पा. ४,५,६ र ८	२८
३	ई.प्र.का. गुटु	चौकुने गा.पा. ६, ७ र ८	११
४	प्रहरी चौकी बड्डीचौर	बराहताल गा.पा. ५,६,८,९ र १०	७
५	प्रहरी चौकी बिजौरा	चौकुने गा.पा. ३ ,४ र ५	६
६	प्रहरी चौकी विद्यापुर	पञ्चपुरी न.पा ८ र ९	६
७	प्रहरी चौकी छाप्रे	पञ्चपुरी न.पा ७	५
८	प्रहरी चौकी रानीघाट	बराहताल गा.पा. १ र २	५
९	प्रहरी चौकी सालकोट	पञ्चपुरी न.पा. १, २ र ३ तथा बराहताल गा.पा ६	६
१०	अ. प्रहरी चौकी लगाम	चौकुने गा.पा १, २ र ३	५
११	अ. प्रहरी चौकी तरगां	बराहताल गा.पा. ३ र ४	५
१२	अ. प्रहरी चौकी तातापानी	पञ्चपुरी न.पा १० र ११	६
१३	अ. प्रहरी चौकी घाटगाउँ	चौकुने गा.पा. ९ र १०	५
१४	इलाका प्रहरी कार्यालय लेकबेशी	लेकबेशी न.पा. १,२,३,४,६,७,८,९ र १०	१६
१५	अ. प्रहरी चौकी नेटा	लेकबेशी न.पा ५	५
१६	नगर प्रहरी कार्यालय	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका ३ देखि १०	४१
१७	इलाका प्रहरी कार्यालय बादेपिपल	सिम्ता गा.पा ६ र ७	२०
१८	प्रहरी चौकी आली	सिम्ता गा.पा ४, ५, ८ र ९	५
१९	प्रहरी चौकी आग्रीगाउ	सिम्ता गा. पा. १, २ र ३	६
२०	इलाका प्रहरी कार्यालय छिन्चु	भे.ग. न.पा १, २, ३, ४, ५, १० र १२	१५
२१	प्रहरी चौकी रामघाट	भे. ग. ११ र १३	५
२२	प्रहरी चौकी मेहलकुना	गुर्भाकोट न.पा. ६, ७, ८, १० र ११	७
२३	प्रहरी चौकी मालारानी	गुर्भाकोट न.पा १ र २	४
२४	प्रहरी चौकी गुमी	लेकवेशी न.पा १ र २ तथा गुर्भाकोट न.पा १२,१३ र १४	४
२५	अ. प्रहरी चौकी बोटेचौर	गुर्भाकोट न.पा. ३, ४ र ५	५
२६	अ.प्रहरी चौकी जहरे	भे.ग. न.पा. ६, ७, ८ र ९	३
२७	अ. प्रहरी चौकी धारापानी	गुर्भाकोट न.पा ३	३

सि. नं.	यूनिटको नाम	विपद्को क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
२८	अ.प्रहरी चौकी बबई	भे.ग.न.पा ५	७
२९	प्रहरी चौकी सुब्बाकुना	वी.न.न.पा १०,११ र १३	१५
३०	प्रहरी चौकी बाङ्गसिमल	वी.न.न.पा १ र २	१३
३१	अ.प्रहरी बिट गोठीकाडाँ	वी.न.न.पा १३ र १४ माथिल्लो भेग र बराहताल गा.पा.९ र १०	७
३२	इलाका प्रहरी कार्यालय अवलचिङ्ग	चिङगाड गा.पा १,५,६ र वी.न.न.पा.१५ र १६	११
३३	प्रहरी चौकी मटेला	चिङगाड गा.पा. २,३ र ४	६
३४	अ.प्रहरी बिट लाटीकोइली	वी.न.न.पा ९ र १० आधा	५
३५	अ.प्रहरी बिट सहकारी चोक	वी.न.न.पा. १२	५

(ख) सशस्त्र प्रहरी बल मातहतका कार्यालयहरुमा रहेका जनशक्तिहरु

सि.नं.	युनिटको नाम	विपद् क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं ३२ गण हे.क्वा. रक्तकाली बाङ्गेसिमल, सुर्खेत ।	निकासखोला, इत्रामखोला, खोर्केखोला, रानीघाट, आपखोली, खोला कटान तथा लबस्ता, गुप्तीपुर, खोलीगाउ, तिलपुर डुबान क्षेत्र ।	३००
२.	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेस, गुमी ।	छिन्चु सडक, जाजरकोट सडक र बबई र हर्रे खण्डमा पहिरो तथा सवारी दुर्घटना ।	३२
३.	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेस, गुटु ।	भेरी कर्णाली नदी किनारामा भएका जामु कुईने घाटगाउँ र तरंगा बस्तीहरु	३४
४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रस्तावित तालिम शिक्षालय निर्माण स्थल सुरक्षा बेस, घुमखहरे ।	भेरी कर्णाली नदी किनारामा भएका जामु कुईने घाटगाउँ र तरंगा बस्तीहरु	२८

(ग) नेपाली सेना मातहतका कार्यालयहरुमा रहेका जनशक्तिहरु

सि.नं.	युनिटको नाम	विपद् क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
१.	नयाँ सबुज गण, कपासे सुर्खेत	निकासखोला, इत्रामखोला, खोर्केखोला, रानीघाट, आपखोली, खोला कटान तथा लबस्ता, गुप्तीपुर, खोलीगाउ, तिलपुर डुबान क्षेत्र र भेरी कर्णाली नदी किनारामा भएका जामु कुईने घाटगाउँ र तरंगा बस्तीहरु ।	
२.	सुरक्षा वेस छिन्चु, सुर्खेत	छिन्चु सडक, जाजरकोट सडक र बबई र हर्रे खण्डमा पहिरो तथा सवारी दुर्घटना भेरी नदि लगायत अन्य सहायक नदीहरु ।	

(घ) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत जिल्ला शाखा अर्न्तगत तालिम प्राप्त तथा प्रशिक्षण जनशक्तिहरु

विवरण	संख्या
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समूह (DDRT)	६६
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समूह अस्थायी आवाश निर्माण र राहत बितरण (DDRT specilizaed Course-Shelter/Relief)	२४/२४
समुदाय विपद् प्रतिकार्य समुह स्वंसेवक (समुदाय स्तरमा)	३३०
प्राथमिक उपचार : प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक आधारभूत प्राथमिक उपचारक	१२ ५९
विपद् व्यवस्थापन प्रशिक्षण	२२५
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली (तत्काल परिचालन गर्न सकिने)	३००
सरसफाई तालीम प्राप्त जनशक्ति	४८
राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य समूह (NDRT)	३
खानेपानी सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धन टोली	२४
आपत्कालिन आवास निर्माण	१
पारिवारिक सम्पर्कको पुनःस्थापना	४
उपशाखा	२०
कर्मचारी	२०
जुनियर सर्कल/यूवा सर्कल	९/६५
रक्तसञ्चार केन्द्र	१
एम्बुलेन्स (शाखा र उपशाखा)	२
जिल्ला शाखाको भवन	७
उपशाखाको भवन(राकम, विद्यापुर, लेकफर्सा, छिन्चु,साटाखानिी)	५
रेडक्रस प्रचारप्रसार प्रशिक्षक	५
खोज तथा उद्धार प्रशिक्षक	३
पूर्व सुचना प्रणाली स्वयमसेवक	८४
नेतृत्व विकास प्रशिक्षक	२
लेखा व्यवस्थापन	३
प्रजनन् स्वास्थ्य प्रशिक्षक	२
लेभल ए आधारभूत खोज उद्धार प्रतिकार्य सामग्री	१७ सेट
रवर वोट सेट -जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१ सेट
आकस्मिक कोष (जिल्ला शाखा)	१ लाख ८३ हजार

अनुसूची–२

जिल्ला निर्माण व्यवसायी संघ सुर्खेतमा आवद्ध निर्माण व्यवसायीहरूसंग रहेको हेभि यन्त्र उपकरणहरूको विवरण

क्र. स.	सामाग्रीहरुको नाम	उपलब्ध हुने निकाय र उपलब्ध संख्या															
		इकाई	DEOC	नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	भेरीगंगा नगरपालिका	गुर्भाकोट नगरपालिका	लेकबेशी नगरपालिका	पञ्चपुरी नगरपालिका	चिङगाड गाँउपालिका	बराहताल गाँउपालिका	चौकुने गाँउपालिका	सिम्ता गाँउपालिका	सडक विभाग	जम्मा
१	जेसिवि	वटा	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	२	३
२	रोलर	वटा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	भ्याकु लोडर	वटा	०	०	०	०	१	०	०	१	१	१	१	१	०	२	८
४	ट्याक्टर	वटा	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०		१
५	टिप्पर	वटा	०	०	०	०	२	१	१	०	०	०	०	२	०	२	८
६	स्काबेटर	वटा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१
७	हेभी ट्रक	वटा	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
८	वान टन	वटा	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
९	जिप	वटा	०	०	१०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२
१०	एम्वुलेन्स	वटा	०	०	०	१	०	०	२	०	१	०	०	०	०	०	४
११	दमकल	वटा	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
१२	Rubber boat	वटा	१	०	०	०	०	१	०	०	२	०	०	०	०	०	४
१३	मोटर साइकल	वटा	०	०	३७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३७
१४	ट्रक	वटा	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१

अनुसूची–३
जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुङ्गाहरुको विवरण

क.सं.	डुंगाको विवरण			डुंगा रहेको स्थान	डुंगाको स्वामित्व रहेको निकाय	कैफियत
	आधुनिक	परम्परागत	जम्मा			
१	१	०	१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय DEOC सुर्खेत वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सुर्खेत ।	
२	१	०	१	सशस्त्र प्रहरी वल	सशस्त्र प्रहरी बल, बाङ्गेसिमल, सुर्खेत ।	

अनुसूची–४
समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्र. सं.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल नं.	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री छविलाल रिजाल	९८५८००७७७७	श्री पदमलाल लामिछाने	९८४८०२७४०३
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२	श्री कृष्ण बहादुर पन्त	९८५८०५२४५९
३	श्री नयाँ सवुज गण नेपाली सेना	श्री केशव रायमाझी	९८५५०७२१७४	श्री लक्ष्मी गौतम	९८५८०५१६९०
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री राजेन्द्रप्रसाद भट्ट	९८५८००५५५५	श्री राम प्रसाद घर्ती मगर	९८५८०६६०५५
५	सशस्त्र प्रहरी बल रक्तकाली गण वीरेन्द्रनगर	श्री दिगविजय सुवेदी	९८५१२७२०५०	श्री हरि कुमार पराजुली	९८५१११३२११
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आर्चाय	९८५८०५२३१०	श्री गोविन्द आर्चाय	९८५८०५२३२६
७	नेपाल टेलिकम	श्री नारायण प्रसाद कुसी	९८५१२५४३२१	श्री प्रेम कुमार गिरी	९८५८०५१२११
८	श्री जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय कोहलपुर (हाल सुर्खेत)	श्री विनोद पराजुली	९८५११५८५८५	श्री ओम बहादुर शाही	९८४८०३८१६२
९	श्री भुकम्प मापन केन्द्र, सुर्खेत	श्री तिर्थराज दाहाल	९८४८०४७०७३	श्री तिर्थराज दाहाल	९८४८०४७०७३
१०	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री ललित बसेल	९८४८०४८१७४		
११	राष्ट्रिय अनुसन्धान	श्री वीरेन्द्र सिंह कार्की	९८५८०६०३९५		
१२	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	श्री पदमलाल लामिछाने	९८४८०२७४०३	श्री मुकेश चन्द्र गौतम	९८५८०२५७९२

अनुसूची–५
खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र सदस्यहरूको सम्पर्क सूची

क्र. सं.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल नं.	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबाइल न
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री छविलाल रिजाल	९८५८००७७७७	श्री पदमलाल लामिछाने	९८४८०२७४०३
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२	श्री कृष्ण बहादुर पन्त	९८५८०५२४५९
३	श्री नयाँ सवुज गण नेपाली सेना	श्री केशव रायमाझी	९८५५०७२१७४	श्री लक्ष्मी गौतम	९८५८०५१६९०
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री राजेन्द्रप्रसाद भाट्ट	९८५८००५५५५	श्री राम प्रसाद घर्ती मगर	९८५८०६६०५५
६	सशस्त्र प्रहरी बल रक्तकाली गण वीरेन्द्रनगर	श्री दिगविजय सुवेदी	९८५१२७२०५०	श्री हरि कुमार पराजुली	९८५१११३२११
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री वीरेन्द्र सिंह कार्की	९८५८०६०३९५		
८	डिभिजन वन कार्यालय, वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत	श्री गोविन्द प्रसाद दाहाल	९८५८०६६२५४	श्री टेक बहादुर रावल	९८५८०५४६००
९	डिभिजन वन कार्यालय, भेरी, बाबियाचौर, सुर्खेत	श्री	९८४२८७९४६६		

अनुसूची–६
गैर खाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र सदस्यहरूको सम्पर्क सूची

क्र स	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोवाइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोवाइल न
१	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, सुर्खेत ।	अम्मर बहादुर थापा	९८४१२४१२९१	ई. टिकाराम पोखेल	९८४९९०३३६६
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आर्चाय	९८५८०५२३१०	श्री गोविन्द आर्चाय	९८५८०५२३२६
३	विश्व खाद्य कार्यक्रम	श्री पुर्ण नेपाली	९८५७०६१३१३	श्री निर्मला नेपाली	९८४९१९९१५५
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री राजेन्द्रप्रसाद भाट्ट	९८५८००५५५५	श्री राम प्रसाद घर्ती मगर	९८५८०६६०५५
५	डिभिजन वन कार्यालय	श्री गोविन्द प्रसाद दाहाल	९८५८०६६२५४	श्री टेक बहादुर रावल	९८५८०५४६००
६	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	श्री पदमलाल लामिछाने	९८४८०२७४०३	श्री मुकेश चन्द्र गौतम	९८५८०२५७९२
८	गै.स.स. महासंघ	श्री घनश्याम के.सी.	९८५८०५३०३२		

क्र स	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोवाइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोवाइल न
९	उद्योग वाणीज्य सघ	श्री धनबहादुर रावत	९८५८०५०२४४	श्री गणेश कार्की (का.प्र.)	९८५८०२४८५८
१०	यूनिसेफ	श्री राजेश मगर	९८५११५९१३५	श्री रुद्र खड्का	९८५५०५६२८६
	सेभ द चिल्ड्रेन	प्रेम चन्द	९८५८०५२९५०	प्रेम चन्द	९८५८०५२९५०

अनुसूची–७
खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्र. सं.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
१	कृषि विकास निर्देशनालय	श्री चित्रबहादुर रोकाय	९८५८०५३१२५ ९८५८०७१३०५	श्री याम बहादुर राना	९८५८०५१९४५
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२		
३	श्री भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	श्री			
४	कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम (ASDP)	श्री भोजराज सापकोटा	९८५८०७७७८४		
५	कृषि तथा पशुपंक्षी विकास तालिम केन्द्र	श्री पुर्णलाल सापकोटा	९८४८०२५७७२		
६	नेपाल खाद्य संस्थान	श्री माधव मिश्र	९८४७२७६९२६		
७	प्रधानमंत्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	श्री हरि प्रसाद पण्डित	९८५१२४०८४०		
८	उद्योग वाणिज्य संघ	श्री धनबहादुर रावत	९८५८०५०२४४		
९	विश्व खाद्य कार्यक्रम	श्री यज्ञ पुन	९८५८०४७००९		
१०	आइ.एन.एफ.	श्री ताराबहादुर कार्की	९८४८०३९६८८		
११	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०		
१२	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	श्री दुर्गा गाह	९८४८२२७८८८		
१३	समाज जागरण केन्द्र	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६		
१४	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५३०		
१५	वन तथा वातावरण कार्यालय	श्री शिवराम अधिकारी	९८५८०२५७२५		
१६	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४५००		
१७	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७		
१८	वाम संस्था	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८०७८६४६		
१९	आवाज संस्था	श्री पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७		
२०	किर्डाक नेपाल	श्री मेघराज न्यौपाने	९८४८४४१८५५		
२१	सुआहारा कार्यकम	श्रीकृष्ण पौडेल	९८४३६९९०५३		

क्र. सं.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
२२	नवज्योती केन्द्र	श्री थानेश्वर गौतम	९८५८०५१६७१		
२३	सिमिट इन्टरनेश्नल	श्री सूर्य ढुंगाना	९८५११८४७१९		
२४	कोपिला भ्याली सेवा समाज	श्री टोप बहादुर मल्ल	९८५८०८०५८८		
२५	एकता फाउन्डेसन	श्री दुर्गा घर्ती	९८५८०५५३३५		

अनुसूची ८

खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्र. स.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
१	खानेपानी सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	श्रीधर भट्टराई	९८५८०२७९६६		
३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री छविलाल रिजाल	९८५८००७७७७	श्री पदमलाल लामिछाने	९८४८०२७४०३
५	जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२		
६	जन स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, सुर्खेत	श्री चेतननीधि वाग्ले	९८५८०५३७४४		
७	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	श्री भोज प्रसाद न्यौपाने	९८५८०५३४०८	श्री नारायण पौडेल	
८	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सुर्खेत	श्री राजेन्द्रप्रसाद भट्ट	९८५८०५०५५५५		
९	पूर्वाधार विकास निर्देनालय	श्री			
१०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुर्खेत	श्री प्रदिप्त पौडेल	९८५८०५०६९१		
११	वातावरण र जनस्वास्थ्य संस्था (एन्फो) ,सुर्खेत	श्री रोशन चौलागाइ	९८५१२२७६०२		
१२	वातावरण सुधार समाज ,सुर्खेत	श्री जगत के.सी.	९८४८०४०५००		
१३	सुन्दर नेपाल , सुर्खेत	श्री भुपेन्द्र कंडेल	९८४८०४१५३०		
१४	समाज जागरण केन्द्र (स्याक), सुर्खेत	श्री टिकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६		
१५	सुर्खेत उपत्यका खानेपानी संस्था	श्री कुलमणि देवकोटा	९८५८०५१४२८		
१६	नेपाल पत्रकार महासंघ (वास पत्रकार समूह)	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९		
१७	एस.एन.भी. नेपाल, सुर्खेत	श्री लेख विक्रम शाह	९८४९०५३७९०		

क्र.स.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
१८	वार्म पि हेल्भेटास नेपाल, सुर्खेत	श्री निलकण्ठ पाण्डेय	९८५७०३८७२७		
१९	आइ.एन. एफ. ,सुर्खेत	श्री नारायण ब. खडका	९८४८०२८२५५		
२०	वाम, सुर्खेत	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८१६३७००		
२१	किर्डाक नेपाल,सुर्खेत	श्री नविन शाही	९८५८०५१४७९		
२२	नेपाल स्काउट, सुर्खेत	श्री लालपुरा शाही	९८४८०६८४३४		
२३	सुआहारा	श्री राजु चौधरी	९८५१२०७६९०		
२४	युनिसेफ	श्री विश्वराज भट्ट	९८५८०८५५१२		
२५	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री धना भुसाल	९८५७०६२८७७		
२६	एसएसबिएच	श्री होमनाथ सुबेदी	९८५१०९२४१४		
२७	मर्सिकोर	श्री डम्बर बोहरा			

अनुसूची-९
संरक्षण विषयगत क्षेत्र सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री छविलाल रिजाल	९८५८००७७७७	श्री रोम बहादुर महत (स.प्र.जि.अ)	९८५८०७७७९७
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२	श्री कृष्ण बहादुर पन्त	९८५८०५२४५९
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री राजेन्द्रप्रसाद भट्ट	९८५८००५५५५	श्री राम प्रसाद घर्ती मगर	९८५८०६६०५५
४	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री धना भुसाल	९८५७०६२८७७		
५	आइ.एन.एफ.	श्री ताराबहादुर कार्की	९८४८०३९६८८		
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आर्चाय	९८५८०५२३१०	श्री गोविन्द आर्चाय	९८५८०५२३२६
७	नेपाल पत्रकार महासंघ (वास पत्रकार समूह)	श्री ललित बसेल	९८४८०४८१७४	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९
८	समाज जागरण केन्द्र	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६		
९	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५३०		
१०	वन तथा वातावरण कार्यालय	श्री शिवराम अधिकारी	९८५८०२५७२५		
११	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४५००		

क्र.स.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबइल न
१२	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७		
१३	वाम संस्था	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८०७८६४६		
१४	आवाज संस्था	श्री पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७		
१५	किर्डाक नेपाल	श्री मेघराज न्यौपाने	९८४८४४१८५५		

अनुसूची–१०
स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्रस	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइल न	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोबाइल न
१	श्री जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, सुर्खेत	श्री चेतननिधि वाग्ले	९८५८०५३७४४	उदय बहादुर बि.सी.	९८४४८१३३३३
२	श्री स्वास्थ्य विमा बोर्ड, सुर्खेत	श्री अर्जुन पण्डित	९८५८०६२७४४	श्री सुर्जन रोकाय	९८५८३२००४८
३	श्री जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२	श्री कृष्ण बहादुर पन्त	९८५८०५२४५९
४	श्री प्रदेश आयूर्वेद औषधालय, कर्णाली प्रदेश सुर्खेत ।	डा. शंकर रिजाल	९८४८१०६३०३		
५	सेभ द चिल्ड्रेन	धना भुसाल	९८५७०६२८७७		
६	आइ.एन.एफ.	श्री ताराबहादुर कार्की	९८४८०३९६८८		

अनुसूची–११
स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको संयोजक कार्यालयबाट जिल्ला स्तरीय विपद तथा महामारी ब्यवस्थापनका लागि गठीत जिल्ला स्तरीय RR Team का सदस्यहरुको विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	नाम	पद	सम्पर्क मोवाइल नं.	इमेल
१	जनस्वास्थ्य सेवाकार्यालय सुर्खेत	श्री चेतननिधि वाग्ले	ब.ज.स्वा.अ.	९८४८०२६९४७	uchetan@hotmail.com
२		श्री गणेशभक्त गौतम	क्षे. कु.अ.	९८५८०५२१६०	ganeshbhaktagautam@gmail.com
३		श्री जीतलाल ढकाल	खो. सु. अ.	९८५८०५३७६८	dhakaljitlal@gmail.com
४		श्री अमर बहादुर राना	सि.अ.हे.व.	९८५८०६९३१३	amarsurkhet5@gmail.com
५		श्री संगिता खड्का	प.हे.न.	९८४८१००२७७	sangitakc30@gmail.com

सि. नं.	कार्यालयको नाम	नाम	पद	सम्पर्क मोवाइल नं.	इमेल
६		श्री दयाराम पंगाली	ल्या.टे.नी.	९८४८०६७०६५	dayarampangali33@gmail.com
७		श्री उदय वि सी	म.ई.नि.	९८४४८१३३३३	udayabc49@gmail.com
८	प्रा.स्वा.के. दशरथपुर	डा. तपेन्द्र कोइराला	मे.अ.	९८६३३२८९३८	tapendrakoirala@pahs.edu.np
९	देउती अस्पताल प्रा.ली. सुर्खेत	डा.लोकेन्द्र ब. थापा		९८१८३१३५९९	lokendrathapa194@gmail.com

अनुसूची–१२

स्थानीय तहमा कार्यरत स्वास्थ्य शाखा संयोजक तथा सह संयोजकहरुको विवरण

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	कर्मचारीको नामथर	कर्मचारीको पद	सम्पर्क नंम्बर
१	गुर्भाकोट नगरपालिका	महेश कुमार पुरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०५६७०४
		अनन्त खत्री	सि.अ.हे.व.	९८४८०३०६९४
२	चौकुने गाउँपालिका	गगनसिं पाण्डेय	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५८०५५१०१
		डिल्ली राम घिमिरे	सि.अ.हे.व.	९८४८१६२०५२
३	चिंगाड गाउँपालिका	दिर्घ बहादुर बुढा	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८१६७२६२
		गणेश ओली	हे.अ.	९८४९९१३७६८
४	पञ्चपुरी नगरपालिका	गंगादेव पुरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८२८०३३८
		कृष्टिना सापकोटा	स्टाफ नर्स	९८४८०५००२७
५	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	पर्शुराम खड्का	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८६८०३००५४
		भुपेन्द्रदेव गिरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०४७४८५
६	वराहताल गाउँपालिका	राजु वस्नेत	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०६८८१८
७	भेरीगंगा नगरपालिका	राजेशकुमार बुढा	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५८०५१७८८
		बिमल रावत	सि.अ.हे.व..	९८५८०५३४८६
		अर्जुन चपाई	ज.स्वा.नि	९८४८०५९९९७
८	लेकबेशी नगरपालिका	रमेश गिरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०४९२०९
		कुम्भ प्रसाद पौडेल	सि.अ.हे.व.	९८४८००६७९४
		महेश गिरी	हे.अ.	९८४८०३७०४१
९	सिम्ता गाउँपालिका	वीरेन्द्र पुन	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८६८२५५९१६
		संतोष बुढा	हे.अ.	९८४८२०५९८३

अनुसूची–१३

सुर्खेत जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन, स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था, कार्यक्रम तथा सदस्यहरुको विवरण

सि. नं.	संस्थावाकार्यालयको नाम	सम्पर्क ब्यक्तिको नाम	पद	सम्पर्क नं.	इमेल
१	INF साईनिङ्ग अस्पताल	मंगलबहादुर थारु	म्यानेजर	९८४८०२६९४७	
२	देउती अस्पताल प्रा.ली.	डा.लोकेन्द्र ब. थापा	MO	९८१८३१३५९९	lokendrathapa194@gmail.com
३	NRCS- सुर्खेत आँखा अस्पताल	डा. शक्ति प्रसाद सुवेदी	Managing Director	९८६२८०२०३६	maneeg073@gmail.com
४	सूफत पोलिक्लिनिक, सुर्खेत	प्रेम भण्डारी	Managing Director	९८५८०५०६९६	
५	स्वास्थ्यकालागि सक्षम प्रणाली (SSBH)	हेमन्तकुमार शाही	प्राविधिक अधिकृत-HES	९८५८७५१२३०	hemant_shahi@ssbhnepal.org
६	SUAAHARA-II	निरज केशी	प्राविधिक संयोजक	९८५७८२४३९७	

अनुसूची–१४

आपत्कालिन शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्र. सं.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोवाइल नं.
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सुर्खेत	भोज प्रसाद न्यौपाने	९८५८०५३४०८
२	नगर शिक्षा शाखा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	ललितबिक्रम सिंह	९८४९८७६६९१ singhlb55@gmail.com
३	नगर शिक्षा शाखा भेरीगंगाा नगरपालिका	धिरेन्द्रप्रसाद शर्मा	९८५८०८०३८० sharmadp50@gmail.com
४	नगर शिक्षा शाखा गुर्भाकोट नगरपालिका	सुरेन्द्र भण्डारी	९८५८०५२२३५ surendrabhandari2023@gmail.com
५	नगर शिक्षा शाखा लेकवेशी नगरपालिका	पहलमान अधिकारी	९८४८१९३९११ pahal_dasrathpur@yahoo.com
६	नगर शिक्षा शाखा पञ्चपुरी नगरपालिका	द्रोण पाठक	९८५८०५२११५ dronarajpathak@gmail.com
७	गाउं शिक्षा शाखा चौकुने गाउंपालिका	टेकेन्द्र बुढा	९८५८०५९००६ budhat006@gmail.com

क्र. सं.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोवाइल नं.
८	गाउं शिक्षा शाखा वराहताल गाउंपालिका	डम्मरकुमारी रोकाय	९८६८१०२२३९ rokayadammar3@gmail.com
९	गाउं शिक्षा शाखा चिङ्गाड गाउंपालिका	तुलसी पुरी वन	९८६८०१०८७५ tulsipuri2044@gmail.com
१०	गाउं शिक्षा शाखा सिम्ता गाउंपालिका	बुद्धी गौतम	९८६८९११७२३ info@simtamun.gov.np
११	यूनिसेफ		
१२	सेभ द चिल्ड्रेन	आत्माराम भट्टराई	९८५८०२८१२०
१३	स्याक नेपाल	खगेन्द्रप्रसाद शर्मा	९८४८०४७०३०
१४	नवज्योति केन्द्र	सिस्टर रोसिता	०८३५२१६५८
१५	मानव अधिकारका लागि एकल महिलासमूह	शितल सिंह राठौर	०८३६९१४४५ ९८४८०३९६९६
१७	आवाज	पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७
१७	ग्लोबल एक्सन नेपाल	खगेश्वरी बोहरा	९८६४४८८५९६
१८	अन्तरनिर्भर समाज	विवेक शाही	९८५८०५२२२७
१९	सुन्दर नेपाल	भूपेन्द्र कँडेल	९८४८०४१५३०
२०	वाम सुर्खेत	मधुरानी ढकाल	९८४८०६३७००
२१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत	रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०
२२	वातावरण सुधार समाज	जगतकुमार केसी	९८४८०४०५००
२३	नेपाल शिक्षक महासंघ र शिक्षकका पेशागत संस्थाहरु	कृष्णबहादुर थापा	९८५८०५२१०९
२४	प्यावसन	बेदप्रकाश ढकाल	९८५८०५२७४४
२५	एन प्यावसन	गायत्री राना	
२६	नेपाल शिक्षाका लागि राष्ट्रिय अभियान नेपाल	भुपेन्द्रप्रसाद कडेल	९८४८०४१५३०
२७	कोपिला भ्याली समाज	टोप बहादुर मल्ल/ म्यागी डोयन	९८५८०८०५८८
२८	एस.ओ.एस. सामाजिक सेवा केन्द्र	मुकुन्द गिरी	९८५८०५२२८८
२९	आइ.एन.एफ.	मंगल थारु	९८४८०२६९४७
३०	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	विष्णु प्रसाद भट्टराई	९८५८०५२६४२
३१	गैर सरकारी संस्था महासंघ	घनश्याम केसी	९८५८०५३०३२
३२	नेपाल पत्रकार महासंघ, सुर्खेत	गणेश कञ्चन भारती	९८५८०४६०४६
३३	साझा मञ्च	वसन्त वि.क.	९८५८०५२०५४

अनुसूची-१५

पुन:स्थापना तथा पुन:निर्माण सदस्यहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	कार्यालय/ निकाय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क मोबइलन	कार्यालय को फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क मोवाइलन
१	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई,	अम्मर बहादुर थापा	९८४१२४१२९१	ई. टिकाराम पोखेल	९८४९९०३३०६६
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री छविलाल रिजाल	९८५८००७७७७	श्री पदमलाल लामिछाने	९८४८०२७४०३
३	जिल्ला समन्वय समिति	श्री देव बहादुर थापा (सारु)	९८५८०५९२२२	श्री कृष्ण बहादुर पन्त	९८५८०५२४५९
४	डिभिजन वन कार्यालय	श्री गोविन्द प्रसाद दाहाल	९८५८०६६२५४	श्री टेक बहादुर रावल	९८५८०५४६००
५	डिभिजन वन कार्यालय भेरी, बाबियाचौर	श्री	९८४२८७९४६६		
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आर्चाय	९८५८०५२३१०	श्री गोविन्द आर्चाय	९८५८०५२३२६
७	नेपाल टेलिकम	श्री नारायण प्रसाद कुसी	९८५१२५४३२१	श्री प्रेम कुमार गिरी	९८५८०५१२११
८	नेपाल पत्रकार महासंघ (वास पत्रकार समूह)	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९		
९	समाज जागरण केन्द्र	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६		
१०	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५३०		
११	वन तथा वातावरण कार्यालय	श्री शिवराम अधिकारी	९८५८०२५७२५		
१२	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४५००		
१३	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७		
१४	वाम संस्था	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८०७८६४६		
१५	आवाज संस्था	श्री पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७		
१६	किर्डाक नेपाल	श्री मेघराज न्यौपाने	९८४८४४१८५५		

अनुसुची–१६

पालिका स्तरिय स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति/विषयगत शाखाहरुको बिवरण

सि.नं.	स्थानीय तह	नामथर	पद तह	मोबाइल नं.
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	देवकुमार सुवेदी	मेयर	९८५८०५१०००
		मोहनमाया ढकाल	उप मेयर	९८५८०५५८७०
		टिकाराम ढकाल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०६३१११
		प्रकाश पौडेल	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५८०५२७९८
२	भेरीगंगा नगरपालिका	भुपेन्द्र चन्द	मेयर	९८५८०६४११०
		रेनु आचार्य	उप मेयर	९८४८०३७२५१
		जगत बस्नेत	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०५३७७३
		कुल बहादुर खड्का	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५११९९५०८
३	गुर्वाकोट नगरपालिका	हस्त पुन	मेयर	९८४८१४०६६७
		मैना बि.क.	उप मेयर	९८४८०३९१३९
		टेक बहादुर खत्री	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०६५१११
		गोविन्द राना	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५८०५१८५३
४	लेकबेशी नगरपालिका	गगन सिंह सुनार	मेयर	९८४८०५०२२८
		शान्ति छन्तेल	उप मेयर	९८४८०७४७१०
		कृष्ण प्रसाद खरेल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०७४६६६
		केशर बाहादुर डाँगी	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५८०७०२७७
५	पञ्चपुरी नगरपालिका	उपेन्द्रकुमार थापा	मेयर	९८४८०१४६४३
		मुक्तिदेवी रेग्मी	उप मेयर	९८६०६१०४३८
		नारायण अर्याल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५११८५८७८
		सारदा रावत	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८२४२९८०
६	चिङगाड गाँउपालिका	देव बहादुर चन्द	अध्यक्ष	९८४८०७९३१६
		मनमाया आचार्य	उपाध्यक्ष	९८५१२१६५०२
		दिर्घ बहादुर बुढा	नि. प्रमूख प्रशासकिय अधिकृत	९८४८१६७२६२
		पदम बहादुर जि.सी.	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५८०८९२२२
७	वराहताल गाँउपालिका	तेज बहादुर बस्नेत	अध्यक्ष	९८४८०४७२४९
		शोभा शर्मा	उपाध्यक्ष	९८४८१९४०३७
		टेक वली	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०६७४४४
		कृष्ण शर्मा	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८२०२३४२
८	चौकुने गाँउपालिका	धिर बहादुर शाही	अध्यक्ष	९८५११३७८०९
		निर्मला राना	उपाध्यक्ष	९७४८०२७४६४
		टेकेन्द्र बहादुर बुढा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०४७३३३
		पदम राज शार्मा	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८३७६२१२
९	सिम्ता गाँउपालिका	कविन्द्रकुमार के.सी.	अध्यक्ष	९८४८०४८००१
		चन्द्रा शाही	उपाध्यक्ष	९८४८०७८७६८
		टोप बहादुर राना	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०७७५००
		किरण गौतम	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४४७५७५७५

अनुसूची–१७

विपदको समयमा सुरक्षित आश्रय स्थलको विवरण

क्र.स.	आश्रि स्थलको नाम	क्षमता जनसंख्या	ठेगाना	वडा	अवस्था	प्रयोग हुने मुख्य सडकको नाम
१.	सि.टि. हल	४०	गुर्भाकोट न.पा.	८	राम्रो	छिन्चु जाजारकोट सडक
२.	कृषि केन्द्र	३५	गुर्भाकोट न.पा.	९	राम्रो	वोटेचौर धारापानी
१.	नारायण सामुदायीक भवन	५००	बोला	२		
२.	मालिकाल सामुदायीक भवन	१०००	धमु	२		
३.	सामुदायीक भवन	१०००	कासेगाँउ	४		
४.	सहकारी भवन	१०००	चुप्मा	४		
५.	सहकारी भवन	१०००	बाघमारा	४		
६.	गाँउघर क्लिनिक	१०००	तोश्रा	५		
७.	साझा घर	१०००	मोती सेरा	८		
८.	सभा हल	२००	बिउरेनी	८		
९.	बिरगौडा सामुदायीक भवन	५००	बिरगौडा	९		
१२.	झकमके विद्यालय	१०००	गुट्ठु	६		
१३.	सान्नेघारी, रान, न्युनेरिताल, जुम्ल्याहामूल	१०००	गुट्ठु	७		
१४.	मोति सरा	१०००	गुट्ठु	८		
१५.	राग,आवि विद्यालय	१०००	घाटगाँउ ९	९		
१६.	मावि घाटगाँउ	१०००	घाटगाँउ १०	१०		
१७.	आमावि धनरास,वडा कार्यलय	२००	धनरास	१		
१८.	मावि लगाम	५००	लगाम	२		
१९.	मावि बेतान	२००	बेतान	३		
२०.	मा. वि. लेखफर्सा	३००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२१.	आ.वि. जहडे	१००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२२.	आ.वि. व्यवारे	२००	लेकवेशी न.पा.	३	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२३.	जीवनज्योती मा.वि. दशरथपुर	४००	लेकवेशी न.पा.	४	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२४.	ने.रा. मा.वि. नेटा	२००	लेकवेशी न.पा.	५	राम्रो	दशरथपुर नेटा दह सडक
२५.	सरस्वती मा.वि. कल्याण	३००	लेकवेशी न.पा.	६	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२६.	मा.वि. लवना	२००	लेकवेशी न.पा.	७	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२७.	मा.वि. कुइनेपानी	२००	लेकवेशी न.पा.	८	राम्रो	गंगटे नाराजले आरनटुडा सडक
२८.	खाण्डदेवी मा.वि. चौरासे	३००	लेकवेशी न.पा.	९	राम्रो	वडिपाटी चौरासे सडक
२९.	मा.वि. चन्द्रपुर	१००	लेकवेशी न.पा.	१०	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
३०.	मा.वि. चुनियापानी	१००	लेकवेशी न.पा.	१०	राम्रो	झुप्रा टिमुरकोट सडक
३१.	मा. वि. लेखफर्सा	३००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
३२.	आ.वि. जहडे	१००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
३३.	आ.वि. व्यवारे	२००	लेकवेशी न.पा.	३	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग

अनुसुची-१८

जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गत रहेका कार्यालयहरुको विवरण

सि.नं.	यूनिटको नाम	नाम थर	पद/दर्जा	सम्पर्क नं.	CUG नं.
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय सुर्खेत	राजेन्द्र प्रसाद भट्ट	प्र.उ.	९८५१२८०८००	९८५८००५५५५
२	इलाका प्रहरी कार्यालय अवलचिङ	टेक बहादुर पाल	प्र.ना.नि	९८६४३६९५२८	९८६६८९५२१३
३	प्रहरी चौकी मटेला	भक्त बहादुर भण्डारी	प्र.स.नि.	९८६८३३६८७१	९८६६८९५२१७
४	प्रहरी चौकी बाङ्गेसिमल	रामसिह धामी	प्र.स.नि	९८५८७९०२१४	९८५८०५२४८८
५	अस्थायी प्रहरी बिट गोठीकाडा	ईन्द्र बहादुर अधिकारी	प्र.ह.	९८६८९३६५५८	९८६६८९५८१७
६	अस्थायी प्रहरी बिट लाटिकोईली	बिष्णु बहादुर कठायत	प्र.ह.	९८५८०९०६५५	९८६६८९५८१६
७	अस्थायी प्रहरी बिट सहकारी चोक	दिपक सिंह धामी	प्र.ह.	९८६८८७५८७५	
८	प्रहरी चौकी सुब्बाकुना	प्रमोद सिंह ठकुरी	प्र.स.नि	९८५८०५३३३५	९८६६८९५२१६
९	ईलाका प्रहरी कार्यालय बाबियाचौर	बखत बहादुर शाही	प्र.नि	९८५८०९०८३०	९८५८०६६०२२
१०	इलाका प्रहरी कार्यालय गुटु	राम सिंह बिष्ट	प्र.ना.नि.	९८४११३९९९७	९८५८०९०५७२
११	प्रहरी चौकी बड्डीचौर	हरी सिंह ठकुरी	प्र.स.नि	९८४८०१२६२७	९८५८०९०५७४
१२	प्रहरी चौकी बिजौरा	टेक बहादुर बुढाथोकी	प्र.स.नि	९८५८०५०२८१	९८५८०९०५७०
१३	प्रहरी चौकी विद्यापुर	बम बहादुर खड्का	प्र.स.नि	९८४३६८३९३७	९८५८०९०५७१
१४	प्रहरी चौकी डाडाछाप्रे	कृष्ण प्रसाद जैशी	प्र.स.नि	९८४८७९४९५५	९८५८०४८१४९
१५	प्रहरी चौकी रानीघाट	दिल्लीराज बि.क.	प्र.स.नि	९८६८९३५३८५	९८५८०९०५७८
१६	प्रहरी चौकी सालकोट	नन्द बहादुर शाही	प्र.स.नि	९८६६७६०३५१	९८५८०४८२५०
१७	अस्थायी प्रहरी चौकी लगाम	दिलेन्द्रराज पन्त	प्र.स.नि	९८४३३६८३४०	९८५८०९०५४८
१८	अस्थायी प्रहरी चौकी तरंगा	हरी बहादुर खत्री	प्र.स.नि	९८५१२१९६९२	९८५८०७२०२२
१९	अस्थायी प्रहरी चौकी तातापानी	थुम बहादुर घर्तीमगर	प्र.स.नि	९८६८५४७१३७	९८५८०९०५४७
२०	अस्थायी प्रहरी चौकी घाटगाउ	शम्भु बहादुर बोगटी	प्र.स.नि	९८४८५२१२५३	९८५८०७१०२२
२१	इलाका प्रहरी चौकी लेकबेशी	दल बहादुर झुकाल	प्र.स.नि	९८६५१४०९६४	९८५८०८२०२२
२२	अस्थायी प्रहरी बिट नेटा	दल बहादुर थापा	प्र.ह.	९८६८०१३२४०	९८५८०८२०२३
२३	नगर प्रहरी कार्यालय सुर्खेत	नेत्र बुढा	प्र.नि.	९८५८३९०६०१	०८३५२०२२२-
२४	इलाका प्रहरी कार्यालय बादेपिपल	हरी बहादुर वली	प्र.ना.नि.	९८६९८७४४२८	९८५०८७१००
२५	प्रहरी चौकी आली	सुनिल थापा	प्र.स.नि	९८६४३६८३००	९८६८९३३७००
२६	प्रहरी चौकी आग्रीगाउ	बम बहादुर रावत	प्र.स.नि	९८४०२०१५९७	९८६६८९५९५०
२७	ईलाका प्रहरी चौकी छिन्चु	दिपक मल्ल	प्र.नि.	९८५१२८१९०८	९८५८०५१६५६
२८	प्रहरी चौकी रामघाट	खगिराम सारु	प्र.स.नि	९८६६८४४३११	९८५८०५३१५६
२९	प्रहरी चौकी मेहलकुना	कृष्ण बहादुर खड्का	प्र.स.नि	९८४४९१९५८०	९८५८०५२१५६
३०	प्रहरी चौकी मालारानी	नर बहादुर शाही	प्र.स.नि	९८५१२६१६४८	९८५८०७०६५८
३१	प्रहरी चौकी गुमी	युवराज ढकाल	प्र.स.नि	९८४४८७६१३०	९८५८०७०६५७
३२	अस्थायी प्रहरी चौकी बोटेचौर	कुम्मेर बहादुर शाही	प्र.स.नि	९८४८०२३५४२	९८५८०५३१५३
३३	अस्थायी प्रहरी चौकी जहरे	खड्क प्रसाद न्यौपाने	प्र.ह.	९८४८०९०३७९	९८५८०७०६६०
३४	अस्थायी प्रहरी चौकी धारापानी	मोहनसिंह साउद	प्र.ह.	९८४८५९४६२६	९८५८०७०६५९
३५	अस्थायी प्रहरी बिट बबई	दल बहादुर विष्ट	प्र.ना.नि.	९८६८११९८८७	९८५८०७०६६१

अनुसुची–१९

जिल्लामा रहेका नेपाली सेनाका सम्पर्क सूची

क. सं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	प्रमुखको नाम	कार्यालयको फोन नं.	मोवाईल नं.
१	नयाँ सबुज गण, कपासे सुर्खेत	प्रमुख सेनानी	केशब रायमाझी	०८३-५२३०८७	९८५५०७२१७४
२	सुरक्षा वेस छिन्चु, सुर्खेत	सह. सेनानी		०८३-४०१०३	९८५८०५५८४२

अनुसुची–२०

जिल्लामा रहेका सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका कार्यालयहरुको सम्पर्क नम्बरहरु :-

सि.नं.	युनिटको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.	इमेल
१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं ३२ गण हे.क्वा. रक्तकाली बाङ्गेसिमल, सुर्खेत ।	स.उ.प्र.	दिग विजय सुवेदी	९८५१२७२०५०	digsubedi@gmail.com
२.	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेस, गुमी ।	स.प्र.नि.	एगिन राई	९८६०२१८४१०	yginrai@gmail.com
३.	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेस, गुटु ।	स.प्र.नि.	पृथ्वी बोगटी	९८५१२५८९१२	prithivibogati2@gmail.com
४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रस्तावित तालिम शिक्षालय निर्माण स्थल सुरक्षा बेस, घुमखहरे ।	स.प्र.नि.	दिपक चन्द	९८४९५१६९९६	access2chanddeepak@gmail.com

अनुसूची–२१

जिल्लामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको सम्पर्क सूची

क्र. स.	अस्पतालको नाम	ठेगाना	सारकारी/ निजि	बेड संख्या	आपतकालीन सेवा उपलब्ध छ/छैन	अस्पतालको सम्पर्क नं.	प्रमुखको नाम	मोबाइल नं (CUG)
१	प्रदेश अस्पताल	वि न पा ४	सरकारी	१४+	**छ**	५२०२००	डा.डम्मर खड्का	९८५८०८०५०२
२	देउति अस्पताल प्रा.लि	वि न पा ६	निजि	५०	**छ**	५२०५२८	डा. लोकेन्द्र बहादुर थापा	९८१८३१३५९९
३	माया नर्सीङ होम	वि.न. पा. ६	निजि	१५+७	**छ**	५२१४३०	विष्णु बहादुर खड्का	९८५८०२१६३३
४	गुरुङ्ग नर्सीङ होम	वि न पा ६	निजि	१५	**छ**	५२२१४८	भिम बहादुर गुरुङ्ग	९८६८२२६८२८
५	सुर्खेत अस्पताल प्रा.लि.	वि न पा	निजि	१५	**छ**	५२५४१७	रवि सापकोटा	९८५८०५१२५३

क्र. स.	अस्पतालको नाम	ठेगाना	सारकारी/ निजि	बेड संख्या	आपतकालीन सेवा उपलब्ध छ/छैन	अस्पतालको सम्पर्क नं.	प्रमुखको नाम	मोबाइल नं (CUG)
६	प्रदेश आँखा अस्पताल	वि न पा ६	सामुदायिक	२५	**छ**	५२०५१३	डा.शक्ति प्रशाद सुवेदी	९८६८२६६१११
७	मेहेलकुना अस्पताल		सरकारी	१५	**छ**	४१०१११	डा.नविन तिमिलसिना	९८६०५७७६८१
८	INF अस्पताल	वि न पा ६	सरकारी		**छ**	५२०१०५	मंगल थारु	९८४८०२६९४७
९	आर्मि अस्पताल	वि न पा १२	सरकारी	६+४	**छ**		चक्र बहादुर बुढाथोकी	९८४१५४७३२१

अनुसूची २२

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखाहरुको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	उपशाखा	सभापति	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	विद्यापुर			९८६८१०११३६
२	कुनाथरी			९८४८१९०६००
३	गढी			९८४८०३८४५१
४	उत्तरंगा			९८५८०५२६८६
५	भैरवस्थान			९८४८०४००८९
६	वीरेन्द्रनगर			९८५८०५०४१०
७	इत्राम			९८४८०३१०८९
८	खजुरा			९८४८०३११६७
९	नेवारे			९८४८०५१६४७
१०	लाटीकोइली			९८४८१६२८३९
११	जर्बुटा			९८४४८१५२९३
१२	साटाखानी			९८४८०४८३१९
१३	छिन्चु			९८४८२३१०१६
१४	लेक फर्सा			९८४८०२८७५४
१५	घुमखहरे			९८४८०४१८७७
१६	राकम			९८००५४८८५२
१७	सालकोट			९८५८०५५०५६
१८	कल्याण			९८१५५२९३३५
१९	चिङ्गाड			९८४८१३४२८१
२०	चौकुने			९८६८०२६६५०

अनुसूची–२३

जिल्लामा संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरुको सम्पर्क सूची

सि. नं.	कार्यालय वा संस्थाको नाम	एम्बुलेन्स संख्या	एम्बुलेन्स नं.	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नं.	कार्यालय वा संस्था प्रमुखको नाम पद	कार्यालय वा संस्था प्रमुखको सम्पर्क नं.	एम्बुलेन्स रहने स्थान
१	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र अवलचिङ्ग,सुर्खेत	१						
२	बौद्ध ग्रामिण सहकारी संस्था लाटीकोईली	१	भे.१ च.१६३१	जग बहादुर लामा	९८०२५२३४९७	विशाल के.सी.	९८०१३५१३२३	भेरीगंगा मैनतडा ९
३	यातायात मजदुर जागरण सहकारी संस्था	१	भे.१ च.२४०८	दिल बहादुर नेपाली	९८१४५३२१११	कृष्ण गिरी	९८४८०७५०५०	ईत्राम गुरुङ्ग चौक
४	माया नर्सिङ्ग होम प्रा.लि.सुर्खेत	१	भे.१.च.१४५०	प्रमोद बादी	९८०२५०८९२०	बिष्णु खड्का	९८५८०२१६३३	अस्पताल बाहिर
५	भू.पु.सैनिक कल्याणकारी समिति, सुर्खेत	१	भे.१ च.७९८	तिल बहादुर बुढा	९८४८४५४४१	पदम बहादुर रखाल	९८२२४०२०६६	कार्यालयमा
६	भू.पु.सैनिक कल्याणकारी समिति, सुर्खेत	१		कृष्ण बहादुर सारु	९८२२४११५८६	,,	,,	,,
७	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सुर्खेत	१	भे.१च.६०५	तस बहादुर मन्दिर	९८४८०४८२८५	राम प्रसाद आचार्य	९८५८०५२३१०	कार्यालयमा
८	देउती अस्पताल प्रा.लि. सुर्खेत	१	भे.१ च. १८८०	मोहन विष्ट	९७४८०७७२६६	खगेन्द्र बहादुर थापा	९८५८०५००९६	अस्पतालमा
९	म.प.क्षेत्रिय अस्पताल, सुर्खेत	१	बा.२भ. ३०९३	प्रेम सिं सुनार	९८४८०६३४६२	डा.डम्बर खड्का	९७४८०२५२७८	अस्पतालमा
१०	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सालकोट सुर्खेत	१	भे१ च १४१२	लक्ष्मी प्रसाद कडेल	९८५८०५३६०५	डा. सन्दीप महत	९७४८९३२३२१	कार्यालयमा
११	शिवधाम धार्मिक संस्था बाबियाचौर	१	भे.१ च १५९९	दिपेन्द्र शाही	९८६८०६२९४०	नवल सिंह देउवा	९८४८००५२४३	संस्थामा

सि. नं.	कार्यालय वा संस्थाको नाम	एम्बुलेन्स संख्या	एम्बुलेन्स नं.	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नं.	कार्यालय वा संस्था प्रमुखको नाम पद	कार्यालय वा संस्था प्रमुखको सम्पर्क नं.	एम्बुलेन्स रहने स्थान
१२	शसस्त्र प्रहरी रक्तकाली गण सुर्खेत	१					०८३४१२०१४	
१३	नेपाली सेना म.प.पृतना सुर्खेत	१					०८३५२१९२८	
१४	नेपाल अर्वुदरोग निवारण संस्था सुर्खेत	१	भे.१च ६७६	तिल बहादुर बुढा	९८४८२४५४१४	तेज कुमारी चपाई	९८५८०६३०६३	कार्यालय
१५	स्वास्थ्य चौकी गुठु सुर्खेत	१	भे.१.च.२६२४	नन्दराम कडेल	९८४८२३९०१२	नविन भुसाल	९८५८०६०२६०	स्वास्थ्य चौकीगुठु
१६	साइनिङ्ग अस्पताल वीरेन्द्रनगर	१	भे१च २६६९	टिकाराम कामी	९८४८०३७२१०	मंगल चौधरी	०८३५२०१०५	कार्यालयमा
१७	पञ्चपुरी अस्पताल पञ्चपुरी न.पा.	१	भे.१ च ३३७१	हेमन्त शाही	९८४५०२५६३०	कमलकृष्ण पौडेल	०८३४१६०२९ ९८५८०२०५४८	अस्पतालमा

अनुसुचि–२४

विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा संलग्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैह्रसरकारी संस्थाहरुको विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालको सम्पर्क	मोबाईल नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गोबिन्द आचार्य	०८३ ५२१६७०	९८५८०५२३२६
२	किसान परियोजना	लक्ष्मी तिवारी	०८३ ५२५७१०	९८५११२१८५१
३	समाज जागरण केन्द्र	टिकाराम आचार्य	०८३ ५२१२८२	९८५८०५१५४६
४	सुन्दर नेपाल संस्था	भुपेन्द्र प्रसाद कंडेल	०८३ ५२०९२६	९८४८०४१५३०
५	वातावरण सुधार समाज	जगत के.सि	०३८ ५२१३५९	९८४८०४५००
६	विश्व खाद्या कार्यक्रम	यज्ञ पुन		९८५८०४७००९
७	अन्तर निर्भर समाज	विवेक शाही		९८५८०५२२२७
८	वाम संस्था	मधुरानी दकाल	०८३ ५२२४३७	९८४८०७८६४६
९	आवाज संस्था	पवित्रा शाही	०८३ ५२२३८३	९८५८०५०८०७
१०	किर्डाक नेपाल	मेघराज न्यौपाने	०८३ ५२००५४	९८४८४४१८५५
११	सुआहारा कार्यक्रम	श्रीकृष्ण पौडेल	०८३ ५२५६८४	९८४३६९९०५३
१२	नव ज्योजि केन्द्र	थानेश्वर गौतम	०८३ ५२१६५८	९८५८०५१६७१
१३	सिटिम इन्टरनेश्नल	सुर्य ढुंगाना		९८५११८४७१९
१४	आ.एन.एफ	ताराबहादुर कार्की	०८३ ५२०१०५	९८४८०३९६८८
१५	कोपिला भ्याली सेवा समाज	टोप बहादुर मल्ल	०८३ ४१२१६९	९८५८०८०५८०
१६	एकता फाउन्डेसन	दुर्गा घर्ती		९८५८०५५३३५
१७	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	दुर्गा गाहा		९८४८२२७८८८
१८	नेपाल स्काउट,सुर्खेत	लालपुरा शाही		९८४८०६८४३४
१९	युनिसेफ	विश्वराज भट्ट		९८५८०८५५१२
२०	सेभ द चिल्ड्रेन	धना भुसाल		९८५७०६२८७७
२१	एसएसबिएच	होमनाथ सुबेदी		९८५१०९२४१४
२२	वार्म पि हेल्भेटास नेपाल,सुर्खेत	निलकण्ठ पाण्डे		९८५७०३८७२७
२३	ग्लोबल एक्सन नेपाल	खगेश्वरी बोहोरा		९८६४४८८५९३
२४	तयार नेपाल	राकेश सोनी		९८४८०६३७२२
२५	मर्सिकोर			
२६	युएनडिपी			

अनुसूची–२५

सञ्चारकर्मीहरुको सर्म्पक विवरण

क्र.सं.	नाम, थर	कार्यरत कार्यालयको नाम	सम्पर्क नं.
१	गणेशञ्चन भारती	हाम्रो नयाँ नेपाल	९८५८०४८०४६
२	कलेन्द्र सेजुवाल	कान्तिपुर दैनिक	९८५८०२८१२८
३	ललित बसेल	गोरखापत्र/सुर्खेतपत्र दैनिक पत्रकार महासंघ अध्यक्ष	९८४८०४८१७४
४	नगेन्द्र उपाध्याय	नागरिक/हाम्रो अखबार	९८५८०५५५४४
१	प्रकाश अधिकारी	राष्टिय समाचार समिति	९८५८०५१५६८

क्र.सं.	नाम, थर	कार्यरत कार्यालयको नाम	सम्पर्क नं.
५	ललित बुढा	अन्नपूर्ण दैनिक/साझा विसौनी	९८५८०५३१९६
६	दिपक बुढा	राजधानी/युगआव्हान दैनिक	९८५८०५२८१०
७	श्रीधर पौडयाल	लोकमञ्च दैनिक	९८५८०५१९४४
८	भानुभक्त खड्का	रेडियो नेपाल	९८४८०२३३१७
९	कमल पन्त	कान्तिपुर टिभी	९८५८०२७६७५
१०	सुदीप पुरी	एपी १ टिभी/देउती खबर	९८५८०३८६०४
११	सुशील खड्का	नेपाल टेलिभिजन	९८५८०६२३५२
१२	ललित गाहा	सुनगाभा टिभी	९८५८०२७१३२
१३	मानबहादुर वली	इमेज टिभी	९८५८०५१८६७
१४	टेकराज केसी	न्यूज २४ टिभी	९८५८०६३५२१
१५	आकाशतारा बयक	अभियान/स्काई न्यूज दैनिक	९८४८१०७९३८
१६	रमेश पाण्डे	हिमालय टिभी	९८५८०९१९९३
१७	धर्मराज जिसी	रेडियो थाहा नेटवर्क	९८६६०७८८७६
१८	लक्ष्मी भण्डारी	रासस	९८४८२०३८९८
१९	पुनम विसी	काँक्रेविहार दैनिक	९८५८०५८२५४
२०	देव राना	सुर्खेतपहिचान दैनिक	९८४८००६२७७
२१	शेरबहादुर थापा	लोकान्तर	९८५८०२६०२५
२२	डिलप्रसाद शर्मा	देश संचार	९८४४८७६९८
२३	पूर्णबहादुर खड्का	युगआव्हान	९८४८१२०३७५
२४	विमला खड्का	खबर इरा	९८४४८२४२४२
२५	विनोद शाही	नेपाल लाइभ	९८५८०५३३३८
२६	दीपेन्द्र शर्मा	रासस	९८५८०७७५९९
२७	त्रिभुवन विसी	नेपाल गाथा	९८५८०५२४६६
२८	बुद्धिसिंह ठकुरी	बुलबुले खबर	९८४८०३१२३७
२९	भानुभक्त अधिकारी	ए वान मिडिया	९८४९०३१४०२
३०	मधुवन विसी	रेडियो भेरी एफएम/जनतापोष्ट	९८५८०५०३३५
३१	दिपेन्द्र वली	जागरण एफएम	९८५८०५०००७
३२	सूर्यप्रकाश कँडेल	बुलबुले एफएम	९८५८०४१८७०
३३	प्रवाशकुमार शाक्य	द त्रिरत्न मिडिया	९८५९०५१११६
३४	ईश्वर अधिकारी	कर्मसञ्चार डटकम	९८४८०७८०८८
३५	लक्ष्मण सुनार	हाम्रो नया नेपाल दैनीक	९८६८९३२४८२
३६	हृदय रिमाल	प्रदेश एफ एम	९८६६८८१७६६
३७	चिन्तामणी शर्मा	सिद्धदर्शन	९८५८०४०३२८
३८	धर्मराज जिसी	थाहा खबर नेटवर्क	९८६६०७८८७६
३९	मुना हमाल	उज्यालो नेटवर्क	९८६८९७९७३१
४०	दुर्गा थापा	इन्सेक	९८४८२४६४०७

अनुसूची–२६

जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरुको सम्पर्क बिवरण

हावापनी केन्द्र तथा वर्षामापन केन्द्र

क्र.सं.	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	मौसम अवलोकन कर्ताको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	हावापानी केन्द्र	पुश्माक्याम्प,सुर्खेत	नन्दकली वलि	बिजौरा-७	९८६८०२७४३०
२	वर्षामापन केन्द्र	जामु, सुर्खेत	निम बहादुर राजी	विधापुर-१, सुर्खेत	९८६७२७४९३४
३	वर्षामापन केन्द्र	बड्डिचौर,सुर्खेत	दिनेश वाग्ले	कुनाथरी गा.वि.स.-४	९८४८१३८६२६
४	वर्षामापन केन्द्र	खानीखोला,सुर्खेत	मन्जुकुमारी शाहि	खानीखोला-२ सुर्खेत	९७४८००७१७०
५	वर्षामापन केन्द्र	राकम,सुर्खेत	वकिल बहादुर पुन	राकम-६ सुर्खेत	९८१२४९३५६४
६	हावापानी केन्द्र	मेहलकुना ,सुर्खेत	भक्ति राना	मेहलकुना-३ ,सुर्खेत	९८४८१९७४४४
७	वर्षामापन केन्द्र	कालिदमार,सुर्खेत	धन बहादुर वली	छिन्चु -२	९८४४८१००६२
८	वर्षामापन केन्द्र	ईत्राम सुर्खेत	मधु सलामि मगर	ईत्राम, सुर्खेत	९८६८१६६६२२
९	सिनप्टिक केन्द्र	सिनप्टिक केन्द्र सुर्खेत			
१०	राडार केन्द्र	रातानाङग्ला राडार	AWS		

जल तथा मौसम मापन केन्द्र

अवलोकनकर्ताको नाम	नदी , स्थान तथा गा. वि.स	टेलिफोन नम्बर	हालको अवस्था
टार्जन बुढा	भेरी नदी समभिझघाट केन्द्र, केन्द्र नं २६९.५	९८६८११९८१७	सूचारु
रमेश राझी	भेरी नदी जामु केन्द्र, कृन्द्र नं २७०	९८४४८९२५३०, ९८४८२८३५४१	सूचारु
कमल शाही	निकास खोला लाटिकोईली जलमापन केन्द्र, केन्द्र नं २६९.७	९८६५२१४०५९, ९८६४९६४४८७	सूचारु
भिम बहादुर बराल	चिङ्गाड खोला सिमलिखेत केन्द, केन्द्र नं २७४	९८६८११६२७०, ९८१२५१३७२५	सूचारु
	ठुलो भेरी रिम्ना जाजरकोट	९८६८९०२६३४, ९८४५२०१५९१	

अनुसूची–२७

विपद्को समयमा हेलिकप्टर बस्न सक्ने स्थानहरूको विवरण

क्रस	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल/बस्तीको नाम	अवस्थिति	
				Latitude	longitude
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका		नगरपालिका नजिक	28^{0}33'34.3"	81^{0}37'38.1"
२			शिव चोक	28^{0}38'34"	81^{0}39'38"
३			कपासे	28^{0}36'78"	81^{0}37'82"
४			निमारे	28^{0}36'27.97"	81^{0}38'18.95"
५			Airport area	28^{0}35'28.89"	81^{0}38'15.05"
६			Airport area	28^{0}35'03.67"	81^{0}38'14.54"
७			Airport area	28^{0}34'57.85"	81^{0}38'15.26"
८			सानो सुर्खेत	28^{0}33'27.94"	81^{0}39'18.95"
९			धारापानी	28^{0}35'04"	81^{0}10'13"
१०			तातापानी	28^{0}40'08"	81^{0}34'24"
११			फलाटे	28^{0}35'54.83"	81^{0}34'42.68"
१२			बाङ्गेसिमल	28^{0}36'46"	81^{0}34'24.62"
१३	लेकवेशी नगरपालिका	४	दसरथपुर	28^{0}29'12.24"	81^{0}45'15.68"
१४	भेरी गंगा नगरपालिका		छिन्चु	28^{0}27'27.58"	81^{0}43'14.78"
१५			विजौरा	28^{0}49'08"	81^{0}35'15.44"
१६	चौकुने गाउँपालिका		विद्यापुर	28^{0}48'37"	81^{0}22'25"
१७	चौकुने गाउँपालिका		बावियाचौर	28^{0}47'44"	81^{0}22'46"
१८	चिङ्गाड गाउँपलिका	५	अवलचिङ्ग	28^{0}37'33"	81^{0}48'28"
१९	लेकवेशी नगरपालिका		लेकफर्सा	28^{0}28'40.45"	81^{0}38'15.26"
२०		४	दसरथपुर	28^{0}29'12.24"	81^{0}45'15.68"
२१	बराहताल गाउँपालिका	२	पाग्मा	-	-
२२		३	गाइनेकाँडा	-	-
२३		४	तरङ्गा	-	-
२४		५	बङ्चिौर चेपाङ्ग	-	-
२५		६	इखेनी	-	-
२६		७	लामखाली , नयाँवन	-	-

अनुसूची-२८

जिल्लामा रहेको दमकल चालकको विवरण

क्र. स.	दमकल सेवा संचालन गर्ने निकाय	दमकल नं.	कार्यालयको न.	चालकको नाम	चालकको व्यक्तिगत नं	कैफियत
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	भे १ च १३३	१०१	गोविन्द सापकोटा	९८५८०५०६०७	
२	भेरीगंगा नगरपालिका			मान बहादुर रावत	९८५८०५१०५७	कमल प्रशाद पौडेल

अनुसूची-२९

जिल्ला स्थित क्रियाशिल राजनैतिक दलहरुको सम्पर्क विवरण

SN	Name	Contact
१	नेकपा एमाले, ध्रुब कुमार शाही (अध्यक्ष)	९८५८०५०४५०
२	नेपाली काँग्रेस, जिल्ला सभापति कमलराज रेग्मी	९८५८०५०१५१
३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) संयोजकः कृष्ण जि.सी.	९८५८०७१७९२
४	राप्रपा नेपाल (अध्यक्ष), मान बहादुर खड्का	९८४८०४१३४७
५	नेकपा माओवादी (अध्यक्ष),चक्रपाणि शर्मा	९८५१०१२१६७
६	राप्रपा (अध्यक्ष), कविराम पुरी	९७४८०२९३०१
७	नेमकिपा (सचिव), धनेन्द्र वि.क.	९८४८०५१७३५
८	राष्ट्रिय जनमोर्चा, अध्यक्ष, गोविन्द सुवेदी	९८४८०२५६५५
९	राजमुपा, अध्यक्ष, चम बहादुर थापा	९८४८०२८९७१
१०	समाजवादी जनता पार्टी, अध्यक्ष, अमर बहादुर परियार	९८४८२०९४५७
११	नेकपा (माले समाजवादी), अध्यक्ष, देवीलाल पौडेल	९७४८०१६१५१
१२	अखण्ड नेपाल पार्टी, प्रेम बहादुर खड्का	९७४८०२०९०५
१३	मधेशी जनधिकार फोरम (लोकतान्त्रिक), अध्यक्ष, दीप बहादुर नेपाली	९८६८१०२७६९
१४	मधेशी जनधिकार फोरम, अध्यक्ष, बलबीर नेपाली	९८४८०३९९९५
१५	संघीय समाजवादी पार्टी, अध्यक्ष, धन बहादुर राना मगर	९८४८२२४००४
१६	दलित जनजाती पार्टी, रग्बिर मिजार	९८४८०९७७२९
१७	खस समावेसी राष्ट्रिय पार्टी, डिल कुमारी खड्का	९८४८२९०३०६
१८	नेपाल दलित पार्टी, कृष्ण बहादुर सिर्पाली	९८४८११५७४०
१९	ग्रीन पार्टी नेपाल, शिशिर विक्रम जि.सी.	९८५१०१९३९१
२०	नेपाल पूर्व राष्टसेवक लोकतान्त्रिक पार्टी, दिप बहादुर थापा	९७४८०१६६९७
२१	जनसमाजवादी पार्टी नेपाल, नरजित नेपाली	९८४५१४५२५९

अनुसूची–३०

विपद्को समयमा प्रयोग हुने खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको खाण्डल पहिचान

District Emargency Operation centre ,Surkhet Search & Rescue Materials Gaps Analysis (2078)												
SN	Particular	Unit	Nepal Army		Nepal Police		Nepal Armed Police		DEOC		Total	
			Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps
1	Life Jackets	Pc	89	50	111	100	25	50	0	30	225	230
2	Axe(Bancharo)	Pc	0	25	5	20	0	25	10	5	15	75
3	Gal	Pc	0	12	12	12	5	12		5	17	41
4	Aaria	Pc	0	10	8	5	1	7		2	9	24
5	Rubber Tube	pc	0	20	13	20	0	20		10	13	70
6	Megaphone	Pc	0	10	5	5	0	10		5	5	30
7	Metal Bucket	pc	0	25	18	10	10	20	10	15	38	70
8	First Aid Kit	Pc	9	5	8	5	2	10	0	5	19	25
9	Climbing Rope	roll	4	4	7	5	0	5	1	5	12	19
10	Safety helmet	Pc	35	20	59	20	29	30	12	18	135	88
11	Fire Extinguisher (ABC)	Pc	9	5	8	5	3	10	14	10	34	30
12	Tarpaulin	pc	8	20	18	30	63	40	350	500	439	590
13	fire suce	Pc	0	10	4	10	9	10	10	15	23	45
14	Rubber Gumboot	Pair	0	25	16	10	0	25	9	16	25	76
15	Pick Axe	Pc	0	25	22	10	0	25	0	15	22	75
16	Shovel	Pc	5	25	34	10	11	20	3	23	53	78
17	Digging Tools (Faruwa)	Pc	2	10	9	5	2	10	0	10	13	35
18	Rescue Hammer	Pc	2	5	4	5	0	5	0	10	6	25
19	China		0	5	5	0	0	5	0	5	5	15
20	Hammer	Pc	0	10	7	5	0	10	0	5	7	30
21	Hasiya	Pc	0	20	7	15	10	40	0	5	17	80
22	Petrol Chain Saw 24"	Pc	0	3	1	2	3	1	0	2	4	8
23	Screw Driver	Pc	0	3	5	0	0	5	0	2	5	10
24	Hexa Blade	Pc	0	5	7	5	0	5	0	5	7	20
25	Still Cutter Scissors	Pc	0	5	2	3	0	5	0	5	2	18
26	Safety Vest	Pc	0	50	87	20	0	50	0	25	87	145
27	Seat Harness	Pc	0	5	5	5	5	5	0	5	10	20
28	Tulular sling 120 MM	Pc	0	5	0	5	5	0	0	5	5	15
29	Tulular sling 90 MM	Pc	0	5	0	5	5	0	0	5	5	15
30	Chest Harness	Pc	0	5	0	5	5	0	0	5	5	15
31	face shield	Pc	0	100	20	80	0	100	0	50	20	330
32	Safety Goggles	Pc	0	25	20	30	0	30	0	25	20	110
33	Still Box	Pc	1	1	1	1	0	2	0	2	2	6
34	Turch light /Helmet	Pc	6	20	1	25	0	25	4	20	11	90
35	Everyday Battery	Pc	0	20	8	15	0	20	0	0	8	55
36	Fire gloves	Pc	0	10	8	5	0	10	10	15	18	40
37	Stretcher	Pc	5	10	18	5	4	15	4	5	31	35
38	Thermometer	Pc	0	10	2	10	0	10	0	0	2	30
39	Boat	set	0	1	0	1	1	2	1	2	2	6

SN	Particular	Unit	Nepal Army		Nepal Police		Nepal Armed Police		DEOC		Total	
			Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps	Stock	Need/Gaps
40	Portable Generator	Pc	0	1	0	1	2	0	0	1	2	3
41	Drill Machine	Pc	0	5	0	5	0	5	0	5	0	20
42	Almunium Ladder	Pc	2	3	0	5	0	5	0	5	2	18
43	Sand Bag	Pc	0	2000	0	2000	0	2000	0	2000	0	8000
44	Road Safety Cones	Pc	0	10	0	10	0	10	0	10	0	40
45	Scene Tape	roll	0	5	0	5	0	5	0	10	0	25
46	Static Rope	Roll	22	5	2	10	1	10	0	10	25	35
47	Working Gloves	Pair	4	25	3	25	84	10	0	25	91	85
48	Raincoat	Pc	0	25	1	25	0	25	0	25	1	100
49	Emergence Light	Pc	0	5	1	5	0	5	0	10	1	25
50	Pick	Pc	5	10	0	15	0	15	0	15	5	55
51	clouth Gloves	Pair	0	50	0	50	550	0	0	25	550	125
52	Mask	Pc	0	1000	0	1000	800	200	0	100	800	2300
53	Gal	Pc	2	8	0	8	0	8	0	0	2	24
54	Carrabiner (With Lock)	Pc	1	5	0	5	15	5	0	10	16	25
55	Jummer	Pc	0	5	0	5	5	0	0	0	5	10
56	Figure-8 Carrabiner	Pc	0	5	0	5	5	0	0	5	5	15
57	Dry bag	Pc	0	5	0	5	5	0	0	15	5	25
58	Fire Swatter	Pc	0	5	0	5	10	0	0	15	10	25
59	Concrete disc(3600x3.2X50H)	Pc	0	2	0	2	2	0	0	0	2	4
60	Dyanamo flash light	Pc	0	1	0	1	1	0	0	2	1	4
61	Bolt cutter 36"	Pc	0	2	0	2	2	0	0	2	2	6
62	Telescope ladder	Pc	0	1	0	1	1	0	0	1	1	3
63	Head lamp	Pc	0	10	0	10	10	0	0	25	10	45
64	Rescue Tourch light	Pc	0	2	0	2	2	0	0	15	2	19
65	Throw Bag	Pc	0	2	0	2	2	0	0	20	2	24
66	fire Rake Genco Brand	Pc	0	4	0	4	4	0	0	1	4	9
67	Fire Blanket 4"x6"	Pc	0	2	0	2	2	0	0	5	2	9
68	Fire suit set	set	0	2	0	2	2	0	0	5	2	9
69	Tent	set	0	90	0	90	90	0	0	50	90	230
70	Balnket	Pc	16	50	0	100	0	100	0	500	16	750
71	fire shoe	Pair	6	10	0	15	0	15	0	0	6	40
72	Squater	Pc	7	3	0	10	0	10	0	0	7	23
73	Crowbar 22mm	Pc	1	5	0	6	0	6	1	5	2	22
74	Hand siren	Pc	1	4	0	5	0	5	0	5	1	19
75	jump suit	set	4	0	0	0	0	0	0	0	4	0
76	water bottel	Pc	4	5	0	5	0	5	0	25	4	40
77	Palstic mat	Pc	17	10	0	25	0	25	0	25	17	85
78	Walk pack pump	Pc	2	2	0	2	0	2	0	25	2	31
79	Earthquake Alarm	set	1	2	0	2	0	2	0	5	1	11
80	NFRI	set	8	5	0	10	0	10	0	100	8	125
81	Fire Extinguisher bal (ABC)	Pc	0	10	0	10	0	10	0	10	0	40

अनुसुची–३१

बाढी बिपद् प्रतिकार्य तालिका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्बेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च
० देखी १ दिन	बिपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	DEOC	√	√
	दुरीकायम गरी जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने बिपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने पूर्व सुचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यसंचालन कार्यबिधि अनुसार सक्रिय बनाउने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, नेरेसो	√	√
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	DDMC		√
	प्राथमिक उपचारक, एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	√	√
	बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरुसँग समन्वय दुरी कायम गरी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	DDMC /DEOC Cluster Lead/Co-Lead		√
	स्थानिय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरु रहेको स्थानबारे जानकारी लिने	Local Level/DDMC/DEOC	√	√
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागी टोली परिचालन **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	DDMC/Local Level	√	√
	प्रभावित समुदायहरुलाई बिपद प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरु तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	DEOC/FNJ/Local Media/FM	√	√
	बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	Local Level/cluster		√
	सामाजिक दुरी कायम रहने गरि बिस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको ब्यवस्था मिलाउने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	Local Level/DDMC/Private Sector /Custer/NRCS/other actors	√	√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC/LEOC मा जाहेरी गर्ने	DEOC	√	√

समायावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्बेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च
दोश्रो दिन				
	मौसम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	DEOC/DHM/local Media	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध गर्ने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	DDMC/Local Level/Cluster		√
	बिस्तपितहरुलाई सामाजिक दुरी कायम गरि तयारी खाना, खानेपानीको थप व्यवस्था गर्ने	Local Level /DDMC/FNCCI/Cluster	√	√
	बिस्थापितहरुलाई गैह्खाद्य सामाग्री थप बितरण गर्ने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	NRCS/Local Level	√	
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागी NEOC सँग अनुरोध गर्ने	DDMC/DEOC	√	√
	सामाजिक दुरी कायम रहेन गरि बिस्थापित भएकाहरुलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	Local level/DUDBC/NRCS/ Private Sector	√	√
	प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलव्ध गराउने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	DDMC	√	√
	घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	DPHO		√
	CRRT/RRT समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	DPHO		√
	सामाजिक दुरी कायम रहेन गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	सामाजिक दुरी कायम रहेन गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने	DEOC	√	√
तेश्रो दिन				
	मौसम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	DEOC/DHM /Medias	√	√
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति		√
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला बिपद प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो	√	√
	अति संकटाषन्न अबस्थामा रहेका समुहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा		√
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका	स्थानिय तहका महिला तथा		√

समायावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्बेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च
	सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठ नागरीक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई विशेष सरंक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	बालवालीका शाखा, जिल्ला बाल कल्याण समिति जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागी कार्य गर्ने निकायहरु		
	खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्रीहरु,सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	स्थानिय तह, नेरेसो, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरु		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने	DDMC/DEOC		√
चौथो दिन				
	मौसम सम्वन्धि सूचना नियमित प्रशारण गर्ने	DEOC/DHM /Medias	√	√
	दुरी कायम गरि राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	DDMC/Local level		√
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	खापा तथा सरसफाई डि. कार्यालय स्थानिय तह		√
	बिपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागी संचालनमा ल्याउने	सडक डिभिजन कार्यालय स्थानिय तह		√
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानिय तह	√	√
	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानिय तह		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने	DEOC	√	√
पाँचौं दिन				
	मौसम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	DEOC/DHM /Medias	√	√
	प्रभावितहरुको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने	Local Level/DDMC		√
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्यतीय सेवा उपलब्ध गराउने	बिधुत प्राधिकरण कार्यालय,		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		

समायावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्बेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च
	सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने	DEOC	√	√
				√
छैटौं दिन				
	मौसम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	DEOC/DHM /Medias		√
				√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		
	सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने	DEOC	√	√
सातौं दिन				
	मौसम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	DEOC/DHM /Medias		√
	सामाजिक दुरी कायम गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटाषन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला तथा बालवालीका शाखा		√
	गैह्खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	NRCS/Local Level	√	√
	सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने	DEOC	√	√
	आबश्यकताको आधारमा बिपद लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने	DDMC/Luster Lead and Co-Lead		√
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रवन्ध र व्यवस्था गने	Local Level/DDMC/ DEOC	√	√

अनुसुची-३२

भुकम्पीय बिपद् प्रतिकार्य तालिका

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
० देखी १ दिन		
भुकम्पीय बिपद्को जानकारी दिने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
बिपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धार कार्यमा हेबि ईक्यूपमेन्टस परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, सडक डिभिजन, स्थानीय तह, निर्माण ब्यवसायी ,	
सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने बिपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यबिधि अनुसार सक्रिय बनाउने (**स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पूर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने (**स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पूर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	
घाईतेहरुलाई तत्काल उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती अञ्चल अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
थप खोज उद्धार टोलीको लागी गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरुलाई सक्रिय बनाउने, समन्वय गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
स्थानिय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरु रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागी टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
प्रभावित क्षेत्रसम्मको पहुँचको बारेमा जानकारी लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
प्रभावित समुदायहरुलाई बिपद प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरु तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरु	
सामाजिक दुरी कायम गरि बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको व्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह, उधोग बाणिज्य संघ	
सामाजिक दुरी कायम गरि बिस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको व्यवस्था मिलाउने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	स्थानीय तह/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
दोश्रो दिन		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न थप टोली परिचालनलाई निरन्तर्ता गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
सामाजिक दुरी कायम गरि स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक थप टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
सामाजिक दुरी कायम गरि राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	जिल्ला बिपद् व्यवस्थान समिति	
विस्थापितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह/जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति/उद्योग बाणिज्य संघ	
बिस्थापितहरुलाई गैह्खाद्यसामाग्री र तयारी खाना पानी थप बितरण गर्ने **(स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने)**	उद्योग बाणिज्य/व्यापार संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागी राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रतिबेदन तयार गर्ने र जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने (**स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलब्ध गराउने (**स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी स्वास्थ्य सम्वन्धी प्रोटोकलको पुर्ण पालना गरी सेवा प्रदान गर्ने**)	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,राप्ती अञ्चल अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	
सामाजिक दुरी कायम गरि बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम गरि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति	
शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
तेश्रो दिन		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल,	
बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने		
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन, निर्माण व्यवसायी संघ	
प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति	
सामाजिक दुरी कायम गरि राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
जिल्ला बिपद प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो	
अति संकटाषन्न अबस्थामा रहेका समुहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्थानीय स्वास्थ्य संस्था	
प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठ नागरीक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई विशेष सरंक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा, जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागी कार्य गर्ने निकायहरु	
खाद्य तथा गैह् खाद्य सामाग्रीहरु, सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानिय तह, नेरेसो, स्वास्थ्य कार्यालय, अन्य सहयोगी निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम राखी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम राखी जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
भग्नाबशेषलाई पन्छाउने कार्य गर्ने	सडक डिभिजन, निर्माण व्यवसायी संघ	
शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
चौथो दिन		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल,	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने		
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन, निर्माण ब्यवसायी संघ	
बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
सामाजिक दुरी कायम राखी राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थान समिति, स्थानीय तह	
खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह	
बिपदबाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागी संचालनमा ल्याउने	सडक डिभिजन, स्थानीय तह	
बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	
सामाजिक दुरी कायम राखी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम राखी जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
पाँचौं दिन		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल,	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने		
बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन, निर्माण ब्यवसायी संघ	
बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
सामाजिक दुरी कायम राखी प्रभावितहरुको पहूँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति,	
अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्यतुीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
सामाजिक दुरी कायम राखी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम राखी जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
छैटौं दिन		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय, सञ्चार माध्यमहरु	
बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
परिचालन गर्ने पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने		
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
सामाजिक दुरी कायम राखी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम राखी जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
शव ब्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको ब्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
सातौं दिन		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल,	
बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
बिस्थापित भएकाहरुलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो	
सामाजिक दुरी कायम राखी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने र थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटाषन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेष गरी लङ्गैिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा	
सामाजिक दुरी कायम राखी बिस्थापितहरुलाई गैह्खाद्य र खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय तह खाद्य सुरक्षा नेतृत्व गर्ने निकाय, बिश्व खाद्य कार्यक्रम	
सामाजिक दुरी कायम राखी जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
आवश्यकताको आधारमा बिपद लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु	
शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्यु भएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति, जिल्ल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
दोश्रो हप्ता		
बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल,	
बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, सडक डिभिजन, निर्माण ब्यवसायी संघ	
बिस्थापित भएकाहरुलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	

प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
सामाजिक दुरी कायम राखीसामाजिक दुरी कायम राखी बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
सामाजिक दुरी कायम राखी जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी स्विकृत मापदण्ड बमोजिम बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	
प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटाषन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा	
थप गैह्खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह	
थप अस्थायी शिबिर व्यवस्थापन गर्ने	आवाश बिषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरु	
मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति	
शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्यु भएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र	
बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने र बिषय क्षेत्रगत बिस्तृत लेखाजोखा (CSDA) लाई सक्रिय बनाउन गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
बिस्थापित तथा प्रभावितहरुका लागी खाद्यान्न बितरण गर्ने राहतका थप कार्यलाई निरन्तर्ता दिने	स्थानीय तह, खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय, जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति	
स्विकृत मापदण्ड अनुसार प्रभावितहरुलाई नगद तथा अन्य अत्याबश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	

अनुसुची–३२

३ दिने बाढी पुर्वानुमान र पुर्वतयारी कार्यसञ्चालन विधि

मौसम पूर्वानुमान गरि नदी तटिय समुदायका वासिन्दाहरु लाइ बाढी आउनु पूर्व सजग गराई जिउधनको सुरक्षा गर्ने उद्देश्य का साथ यस जिल्लामा पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारीको लागि कार्य संचालन विधी (OSP) बर्दिया, नेपाल तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

- कार्य सञ्चालन विधि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र नीतिका विद्यमान संचालन परिधि भित्र रहेर कार्यान्वयन गरिनेछ। पूर्वानुमानमा आधारित लगानीमा मानवीय कार्य सञ्चालन मोडेलमा नौलो भएतापनि कार्य सञ्चालन विधिले सम्बन्धित सस्थाहरुलाई सुम्पिएको जिम्मेवारी र राष्ट्रिय विपद् व्यवस्थापन संचालन गर्ने नियम, कानून, स्तर तथा नीतिका बीच प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ भन्ने सुनिश्चित गर्दछ। पूर्वानुमानमा आधारित प्रत्येक कार्यका निम्ति कोष विनियोजित र प्रत्याभूत गरिएको छ। यसका लागि या त अलग्गै पूर्व तयारी कोषको स्थापना गरिएका छन् वा विद्यमान केन्द्रीय र लाइन एजेन्सीहरुका राहत कोष प्रारम्भिक स्रोत परिचालनमा हुने व्यय लागतका निम्ति उपयोग गरिनेछ।
- पूर्वानुमानका साधनहरु उपलब्ध छन् र योजनावद्ध प्रारम्भिक प्रक्रिया तथा तयारी गतिविधिहरुका लागि पर्याप्त विश्वसनीय छन्। स्थानीय सन्दर्भमा पूर्वानुमान जानकारी बारे व्यापक बुझाई छ।
- निश्चित कार्य प्राथमिकताका आधारमा छनौट गरिन्छन् ता कि पूर्वानुमानमा आधारित लगानीले सुर्खेत जिल्लामा कम लागतमा विनाशकारी बाढी तथा पहिरो को जोखिम रोकथाम तथा कम गर्नेछ।
- पूर्वानुमान प्रविधि र तथ्याङ्कमा हालै भएका उपलब्धिहरु निश्चित क्षेत्रका लागि समाविष्ट गर्न, पहिचान गरिएका कमी कमजोरी र प्रतिक्रिया सहित विपद्को समय र विपद् पहिले गरिएका कार्यबाट सिकेका कुराहरु समावेश गर्न हरेक वर्ष वा आवश्यकता अनुसारकार्यसंचालन विधि नवीकरण र अद्यावधिक गरिनेछ।
- कार्य सञ्चालन विधिले दीर्घकालीन तथा अल्पकालीन मौसम र बाढी पुर्वानुमानको उपयोग गरेको छ, ती अनिश्चित हुन्छन्। अनिश्चितता हटाउन र पूर्वानुमानमा सुधार गर्न धेरै चुनौतीहरू छन्।

कार्य सञ्चालन विधि जिल्लाको पुरानो प्रशासनिक संरचनालाई ध्यानमा राखेर विकसित गरिएको हो। तथापि, नेपाल सरकारले हालै स्थानीय तहमा मुख्य प्रशासनिक निकायका रुपमा गाउँपालिका र नगरपालिकालाई गठन गरेर स्थानीय निकायहरु पुनर्गठन गरेको छ। जिल्लातहमा यो नयाँ प्रशासनिक संरचनाले यस कार्य सञ्चालन विधिको तत्काल कार्यान्वयनमा अनिश्चितता र जटिलता ल्याउने सम्भावना छ। त्यसकारण, नयाँ प्रशासनिक संरचना प्रान्तीय, जिल्ला, ग्रामीण तथा शहरी तहमा क्रियाशील बनेपछि यसकार्य सञ्चालन विधिको संशोधन आवश्यक हुन सक्छ। नेपाल बाढीको पुर्वानुमान प्रणाली विकासको सन्दर्भमा प्रारम्भिक चरणमा छ। आजसम्म पनि नदी जलाधार सम्बन्धी निर्धारणात्मक हाइड्रोलोजिकल मोडेल संचालित भएका छैनन्। त्यसैले सुर्खेत र देशको अन्य बाढी जोखिम क्षेत्रहरुमा संचालित पूर्व सूचना प्रणाली पूर्ण रुपले नदी र वर्षाको तात्कालिक अनुगमनमा आधारित छन्। यस सामान्य प्रणालीको एक प्रमुख कमजोरी विशेष गरी भिरालो पहाडी क्षेत्रदेखि उत्पन्न भएका नदीहरुमा विपद् प्रतिकार्यका लागि ज्यादै कम समय(२-३ घण्टा भन्दा पनि कम) उपलब्ध हुनु हो। पूर्व सूचनाको निम्ति अग्रिम समय बढाउन हालको प्रयासले विद्यमान पूर्व सूचना प्रणालीमा वर्षा पूर्वानुमान सम्मिलित गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित गरिरहेको छ। सुर्खेत जिल्लाको लागि उपलब्ध पूर्वानुमान प्रणाली (विश्वव्यापी र स्थानीय मोडेल) मा आधारित छ।

यस कार्य संचालन विधिको कार्यान्वयन मुख्यतया सुर्खेत जिल्लाको हालको जिल्ला पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली निर्देशिकाको संयोजनमा हुनेछ। हाल विद्यमान अन्य सबै क्लस्टर निर्दीष्ट आपत्कालिन योजना, प्रतिकार्य योजनाहरु वा कार्य संचालन विधिको पुरकको रुपमा भविष्यमा निरुपित गरिनेछन् वा कमसेकम कार्य संचालन विधिको सहयोगी बनाइने छ। यस कार्य संचालन विधिको कार्यान्वयन अलग अलग पूर्वानुमान समयको

लागि प्रदान गरिएको पूर्व निर्धारित तयारी र आपत्कालिन प्रतिकार्य गतिविधिहरु अनुसार हुनेछ। सम्पूर्ण सरोकारवाला संस्थाहरु वा सुर्खेतको जिल्लापूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य टोलीद्वारा मुख्यरुपले पहिचान गरेको यस दस्तावेजमा निर्धारण गरिए अनुसार आफ्ना गतिविधिहरु सम्पन्न गर्न आवश्यक छ।

विभिन्न समयको पूर्वानुमान र सम्भाव्यता स्तरको ट्रिगर मेनु :

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	निम्न सम्भाव्यता
सिजनल	सामान्य भन्दा माथि	सामान्य	सामान्य भन्दा कम
१५ दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)%	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%)
१० दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%) वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटर भन्दा बढी(>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)% वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटरभन्दा बढी (५०-७०)% १५० मिलिमिटरभन्दा बढी (>७०%	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%) वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटरभन्दा बढी(<५०%) १५० मिलिमिटरभन्दा बढी(५०-७०)%
३ दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा >१४० मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमिटर	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०-७०)% क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा >(६० -१४०) मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४०-१८०) मिलिमिटर	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमिटर
१ दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	निम्न सम्भाव्यता
	(>७०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा (<१४०)मिलिमिटर वर्षा निगरानी >६० मिलिमिटर १ घण्टा >८० मिलिमिटर ३ घण्टा >१०० मिलिमिटर ६ घण्टा >१२० मिलिमिटर १२ घण्टा >१४० मिलिमिटर २४ घण्टा नदी निगरानी पानीको सतह सतर्कता स्तरभन्दा माथि र बढिरहेको संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा माथि तथा बढिरहेको(>७० %)	(५०-७०)% क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा >(६०- १४०) मिलिमिटर वर्षा निगरानी ३०-६० मिलिमिटर १ घण्टा ६०-८० मिलिमिटर ३ घण्टा ८०-१०० मिलिमिटर ६ घण्टा १००-१२० मिलिमिटर १२ घण्टा १२०-१४०मिलिमिटर २४ घण्टा संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा कम तथा बढिरहेको(५०-७०)%	(<५०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा (>६०)मिलिमिटर वर्षा निगरानी (>६०)मिलिमिटर नदी निगरानी पानीको सतह सामान्य र स्थिर संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा कम तथाघटिरहेको(<५०%)

३ दिने बाढी पूर्वानुमान र पूर्वतयारी

कार्य संचालन विधि

(क) ट्रिगर संयन्त्र

पूर्वानुमानका श्रोतहरु	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्युन सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र क्षेत्रीय एकीकृत बहुप्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली (RIMES)	३ दिनमा १८० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिनमा ६०-१८० मिलिमिटर वर्षा हुने	३ दिनमा ६० मिलिमिटर भन्दा कम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ७०% भन्दा बढी	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०% भन्दा कम

(ख) **भूमिका तथा उत्तरदायित्व तालिका**

गर्नु पर्ने कार्यहरुको विवरण (के)	**जिम्मेवार निकायहरु (को)**
उच्च	
उच्च, मध्यम र न्युन संभाव्यताको लागि साधारण पूर्व तयारी र १० दिने पूर्व तयारीका सम्पूर्ण गतिविधिहरु सबै सम्भाव्यता स्तरका लागि सम्बन्धित निकायहरुद्वारा सम्पन्न गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू)
समन्वय, सूचनातथा संचार • जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जारी गरेको मौसम पूर्वानुमानबारे जिल्ला र स्थानीय स्तरका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु, क्लस्टर प्रमुख तथा उपप्रमुखलाई जानकारी गराउने । • जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति बैठक बोलाउने हरेक क्लस्टरका लागि समन्वय बैठक गर्ने । • स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । • समन्वयकारी रणनीतिक प्रतिकार्य योजना तयारीका निम्ति क्लस्टर बैठक बस्ने । • स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारी, विषयगत समुहका सदस्य, सबैलाई बिदामा नबस्न निर्देशन गर्ने । • निर्माण व्यवसायी, मेडिकल तथा प्रहरी प्रशासनसँग आवश्यक समन्वय गर्ने । • भए गरेका निर्णयहरुको अनुगमन गर्ने ।	जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू)
खोज तथा उद्दार • जिल्ला एवं स्थानीय स्तरमा खोज तथा उद्दार प्रतिकार्य प्रणाली स्थापना, कायम र प्रबन्ध गर्ने । • कमान्ड पोस्टको विकास गर्ने, असुरक्षित परिवारसम्म पुग्ने सम्पूर्ण मौजूदा मार्गको पहिचान गर्ने । • सङ्कटाषन्न समुदायको नजिकै तयारी अवस्थामा बसेका खोज तथा उद्धार टोली, उनीहरुका पहुँच र स्रोत साधन अनुगमन गर्ने । • जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोलीको परिचालन, सम्भावित बाढीको खतरा भएको गाउँहरु, अस्थायी आश्रयस्थल र शिविरहरुमा चिकित्सा टोली परिचालन गर्ने ।	सुरक्षानिकायहरु, स्थानीयतह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू)
खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीविकोपार्जन/अस्थायी आवास र गैर खाद्यपदार्थ • आवश्यक देखिएको खण्डमा अस्थायी शिविर र टेण्ट सुरक्षित स्थानमा तयारी अवस्थामा राख्ने । • बाढी पीडित रहेको आश्रयस्थल र शिविरहरुमा १ देखि ३ दिनसम्म पुग्ने पर्याप्त ड्राईफुड स्थान्तरित गर्ने (मानवीय र पशुपंक्षीहरुको लागी समेत) • खाद्यपदार्थको अभाव हुन नदीन खाद्य सामाग्री बेचबिखन गर्ने संस्था, उद्योग वाणिज्य संघलाई सजग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू), नेपाल खाद्य संस्थान, उद्योग वाणिज्य/व्यापार सङ्घ, सुरक्षा निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

गर्नु पर्ने कार्यहरुको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरु (को)
• राहत सामाग्रीहरु संभावितविपद क्षेत्रमा नै पुर्‍याई सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गरिराख्ने । • जनशक्तिलाई तयारी अवस्थामा राख्ने । • अन्तर विषयगत समूहको समन्वय वैठक गर्ने ।	
स्वास्थ्य र पोषण, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई • सङ्कटाषन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट, density किट र पानी निर्मलीकरण घोल वितरण गर्ने । • घुम्ती क्लिनिकको स्थापना र परिचालनका लागि सम्पूर्ण आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने । • किटजन्य रोगबाट बाच्नको झुल वितरण कार्यक्रम । • पानी प्रदुषणजाचँ सम्बन्धमा फिल्ड टेष्टकिट सहित तालिम प्राप्त प्राविधिकहरुको परिचालन । • बढीको उच्च जोखिमबारे स्वास्थ्यकर्मी RRT र C-RRT लाई जानकारी गराई वृद्ध, बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी आमाआदिको लागी सुरक्षित वासस्थान तथा खान बस्न, व्यबस्था मिलाउने । • आवश्यक सामाग्रीहरुलाई स्थानीय सेवाप्रदायक संस्था र वंडा कार्यालयहरुमा पुर्‍याउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय इकाई), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु
संरक्षण • अति संकटापन्न क्षेत्रका वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका र खाँचोमा परेका मानिसहरुका लागि अन्यत्र सार्ने प्रक्रिया शुरु गर्ने । • अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बृद्धबृद्धा, गर्भवती, सुत्केरी, स्तनपान गराइराखेका आमाहरु, बालबालिका, महिला आदि प्रति विशेष सरंक्षण प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (महिला तथा बालबालिका शाखा), नेपाली सेना, नेपालप्रहरी र सशस्त्रप्रहरी बल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु
मध्यम	
समन्वय, सूचना तथा संचार • अनुगमन तथा मूल्याङ्कन टोली गठन गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू)
खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीविकोपार्जन/अस्थायी आवास र गैर खाद्य पदार्थ • खाद्य आपूर्ति भण्डारणको निम्ति पानी नछिर्ने झोला सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । • नागरिकता प्रमाण पत्र, राहदानी, जग्गाधनी पुर्जा प्रमाणपत्र, सवारी चालक अनुमतिपत्र, शैक्षिक प्रमाणपत्र आदि जस्ता महत्वपूर्ण कागजातहरु राख्नको निम्ति पानी नछिर्ने थैली सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने ।	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू), नेपालखाद्य संस्थान, उद्योग वाणिज्य/व्यापार सङ्घ, सुरक्षा निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

गर्नु पर्ने कार्यहरुको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरु (को)
• रबरको पन्जा, रबरको बुट पानी नछिर्ने ज्याकेट, लाइफ ज्याकेट आदि लगायत उद्धार सामाग्री सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । • महत्वपूर्ण कागजातहरुलाई पानी नछिर्ने थैलीमा राख्न र खाद्यपदार्थ लगायत अन्य वस्तुहरु पानी नछिर्ने झोलामा राख्न सहजीकरण गर्ने । • घरपालुवा पशुहरूलाई पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानमा अस्थायी रूपमा सार्ने ।	
स्वास्थ्य र पोषण, शिक्षा, खानेपानीर सरसफाई • पोषण आहार प्याकेट वितरणको व्यवस्था मिलाउने • सङ्कटाषन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट र पानी नर्मलीकरण घोल वितरण गर्ने । • गर्भवती, सुत्केरी महिला तथा नर्सिङ्ग आमाहरुलाई स्वास्थ्य किट वितरण गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय शाखा), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु

पूर्वानुमान सूचनाको लागि टोल फ्रि सम्पर्क नम्बर : ११५